

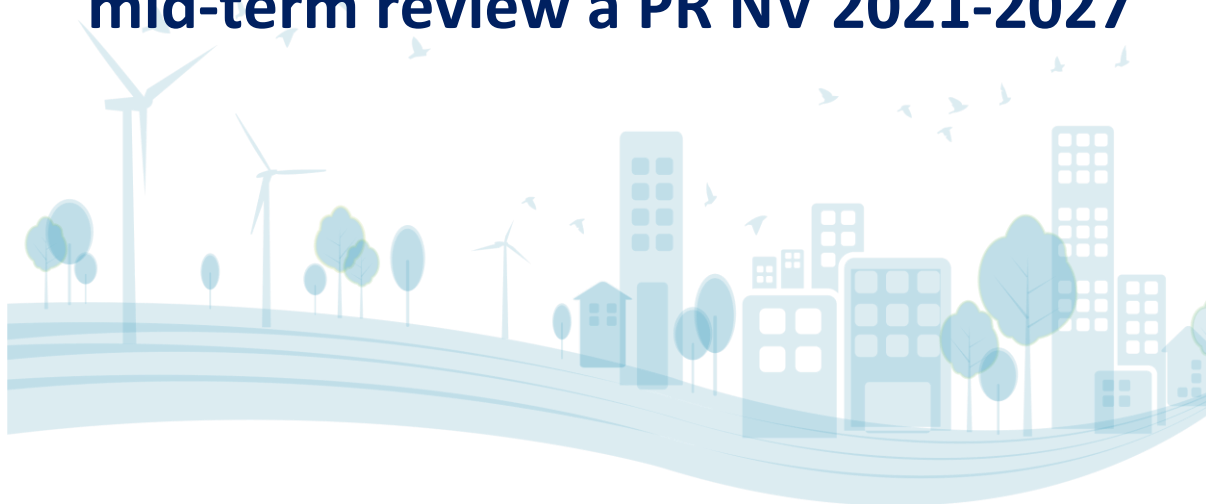

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Raport Inițial

Tema de evaluare 11: Evaluarea de tip mid-term review a PR NV 2021-2027

*„Servicii de consultanță în evaluarea priorităților de investiții aferente
Programului Regional Nord-Vest 2021-2027”*

Contract Nr. 67/10.12.2024

BH BN CJ MM SJ SM

www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

Autoritatea de Management pentru Programul Regional Nord-Vest 2021-2027
str. Donath nr. 53A, Cluj-Napoca, Cluj, Cod poștal: 400293
Tel: 00-40-264-431550, E-mail: secretariat@nord-vest.ro

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Contract	Nr. 67/10.12.2024, având ca obiect „Servicii de consultanță în evaluarea priorităților de investiții aferente Programului Regional Nord-Vest 2021-2027”
Beneficiar	Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest localitatea Rădaia nr. 50, comuna Baci, jud. Cluj sediu secundar: Str. Donath nr. 53A Telefon: 0264.43.15.50
Elaborator	t33 Srl via Calatafimi 1, 60121 Ancona, Italia Telefon: +390719715460
Livrabil	Raport Inițial
Data	24.12.2024

Acest raport a fost elaborat în baza unei evaluări independente efectuate de t33 SRL. Opiniile exprimate în raport sunt cele ale echipei de evaluare și nu reprezintă neapărat punctul de vedere al Agenției de Dezvoltare Regională Nord-Vest. Autorii raportului de evaluare sunt: Cristina Neacșu, Roxana Diaconu, Rebeca Nistor, Andrea Gramillano, Alessandro Valenza, Francois Levarlet, Tiberiu Nițu

Cuprins

Listă acronime	4
1. Obiectivele și scopul evaluării	5
1.1. Informații referitoare la contract	5
1.2 Contextul de elaborare a Raportului Inițial	6
2. Teoria programului PR NV	8
3. Analiza și sintetizarea literaturii de specialitate	26
4. Detalierea/ajustarea metodologiei de evaluare	41
4.1. Întrebările de evaluare aferente temei de evaluare, criteriile de apreciere, abordarea/abordările de evaluare propuse	41
4.2. Metoda/metodele de evaluare propuse pentru analiză și colectarea datelor	49
4.3. Date necesare pentru evaluare și indicatori, metode de colectare a datelor pentru fiecare indicator, surse de date, descrierea output-urilor și identificarea și definitivarea abordării de evaluare propuse	59
4.4. Calendarul de aplicare a instrumentelor/metodelor utilizate	66
4.5. Limitări existente și moduri de soluționare	68
5. Structura detaliată a raportului de evaluare intermediară (raportul final)	69
6. Instrumentele detaliate pentru faza de cercetare de teren	71
7. Organizarea și managementul contractului	72
8. Raport tehnic de pretestare a instrumentelor de colectare a datelor	76
9. Anexe	83
Anexa 1. Bibliografie	83
Anexa 2. Fișe ale recenziei literaturii de specialitate	83
Anexa 3. Logica de intervenție și teoria schimbării	83
Anexa 4. Instrumentele de cercetare, inclusiv formatul cadrul aferent studiilor de caz	83

Listă acronime

AC	Autoritatea Contractantă
ADR Nord-Vest	Agencia de Dezvoltare Regională Nord-Vest
AM	Autoritate de Management
CCE	Comitetul de Coordonare a Evaluării
CDI	Cercetare dezvoltare inovare
CS	Caiet de Sarcini
CM	Comitet de Monitorizare
DESI	Indice al economiei și societății digitale/ Digital economy and society index
DLRC	Dezvoltare Locală Plasată sub Responsabilitatea Comunității
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
GES	Gaze cu efect de seră
IA	Inteligență artificială
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
MIPE	Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
MTR	Mid-term review
OCDE	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
ODD	Obiective de Dezvoltare Durabilă
PDR	Plan de Dezvoltare Regională
PIB	Produsul Intern Brut
PNIESC	Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice
POCA	Programul Operațional Capacitate Administrativă
POR	Programul Operațional Regional
PR	Program Regional
PR NV	Programul Regional Nord-Vest
SNC	Strategia Națională de Competitivitate
SRE	Surse regenerabile de energie
UE	Uniunea Europeană

1. Obiectivele și scopul evaluării

1.1. Informații referitoare la contract

Contractul de prestări servicii nr. 67/10.12.2024 având ca obiect „Servicii de consultanță în evaluarea priorităților de investiții aferente Programului Regional Nord-Vest 2021-2027” a fost încheiat între Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest și t33 SRL pentru o perioadă de 27 de luni (10.12.2024 – 31.03.2027).

Obiectivul contractului de prestări servicii, respectiv al evaluării utilizării resurselor PR NV, rezidă în analiza și determinarea eficacității, eficienței, relevanței, coerenței (interne și externe) și a valorii adăugate pentru UE, specifice intervențiilor finanțate prin program, inclusiv prin prioritatea de Asistență Tehnică. De asemenea, evaluările urmăresc și aprecierea vizibilității, coeziunii sociale regionale, a caracterului verde și a celui nediscriminatoriu, așa cum sunt definite aceste dimensiuni și criterii de analiză în conținutul Planului de evaluare a PR NV. Evaluarea de program va evidenția, în mod special, progresul și performanțele înregistrate în gestionarea și implementarea PR NV.

Cele 11 teme de evaluare care fac obiectul contractului sunt:

Tema de evaluare 1: Creșterea capacității administrative, de inovare, de transfer tehnologic și a parteneriatelor, inclusiv pentru sectorul de specializare inteligentă NV prin sprijinirea entităților din domeniul CDI pentru o regiune mai competitivă (P1)

Tema de evaluare 2: Competitivitatea IMM-urilor prin sprijinirea tranziției către un mediu de afaceri digital pentru o regiune mai competitivă (P1)

Tema de evaluare 3: Valorificarea avantajelor digitalizării pentru instituțiile publice și societate în favoarea unei regiuni mai SMART (P2)

Tema de evaluare 4: Eficiență energetică, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și protecția biodiversității pentru o regiune prietenoasă cu mediul (P3)

Tema de evaluare 5: Evaluarea SACET (P3)

Tema de evaluare 6: Dezvoltarea mobilității urbane durabile pentru o regiune mai mobilă (P4)

Tema de evaluare 7: Creșterea conectivității regionale și a siguranței pe drumurile publice pentru o regiune mai accesibilă (P5)

Tema de evaluare 8: Îmbunătățirea accesului echitabil la educație, formare profesională și învățământ terțiar de calitate, precum și la centre de agrement incluzive pentru o regiune mai educată (P6)

Tema de evaluare 9: Dezvoltarea economică și socială a regiunii, utilizând resursele turistice, naturale și de patrimoniu existente, precum și prin acțiuni de regenerare urbană pentru o regiune mai atractivă (P7)

Tema de evaluare 10: Evaluarea implementării Priorității – Asistență Tehnică PR NV 2021-2027 (P8)

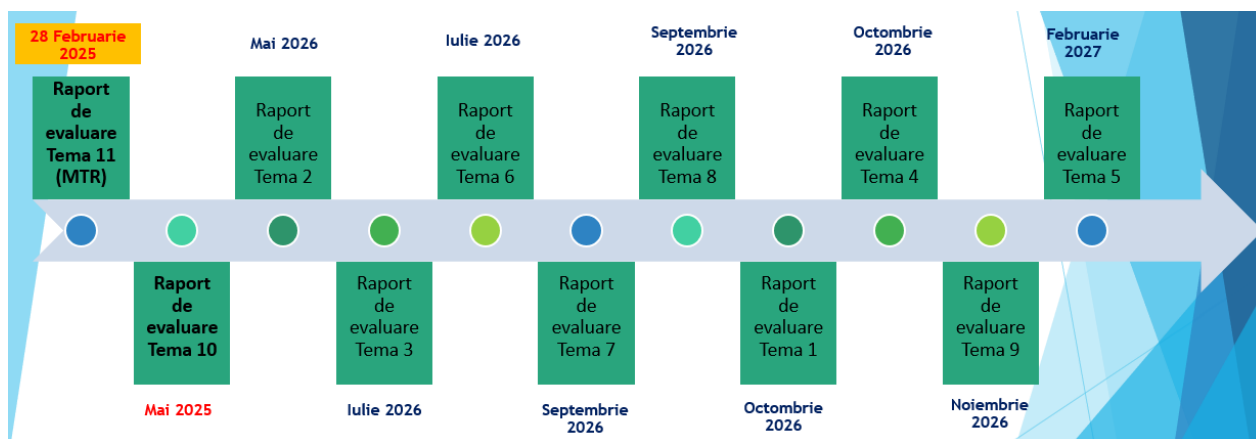
Tema de evaluare 11: Evaluarea tip mid-term review a PR NV 2021-2027

Contractul urmărește atingerea următoarelor rezultate:

- 11 Rapoarte Inițiale – un raport pentru fiecare temă de evaluare;
- 11 Rapoarte de evaluare – un raport pentru fiecare temă de evaluare, inclusiv bazele de date aferente;
- 11 Rapoarte de sinteză – un raport pentru fiecare temă de evaluare, inclusiv prezentarea rezultatelor studiilor în cadrul reuniunii CCE PR NV. Raportul sinteză pentru evaluarea de tip mid-term review va fi transmis către AC cel târziu la data de 15 martie 2025;
- 2 Rapoarte Inițiale și 2 Rapoarte de evaluare ad-hoc - un raport Inițial și un raport de evaluare pentru fiecare evaluare ad-hoc solicitată;
- 8 Rapoarte de progres – se transmit către AC privind activitățile desfășurate de echipa de experți;
- 1 Raport final – Raportul final de activitate se transmite cu 5 zile lucrătoare înainte de finalizarea contractului.

Termenele prevăzute pentru predarea rapoartelor de evaluare:

1.2 Contextul de elaborare a Raportului Inițial

Prezentul Raport Inițial reprezintă primul livrabil prevăzut în cadrul contractului nr. 67/10.12.2024, având ca obiect „Servicii de consultanță în evaluarea priorităților de investiții aferente Programului Regional Nord-Vest 2021-2027” și este aferent temei de evaluare 11 - Evaluarea tip mid-term review a PR NV 2021-2027.

Rolul Raportului Inițial este de a defini/rafina metodologia de evaluare propusă în oferta tehnică pentru tema de evaluare 11 și de a propune instrumentele necesare pentru colectarea și analiza datelor, precum și de a actualiza planul de lucru inclus în oferta tehnică. De asemenea, Raportul Inițial conține și o metodologie detaliată de realizare a studiilor de caz (capitolul 4.2), iar formatul cadru al acestora este anexat prezentului Raportul Inițial (Anexa nr. 4)

Pornind de la prevederile caietului de sarcini, prezentul raport cuprinde următoarele secțiuni:

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

- Introducere;
- Obiectivele și scopul evaluării;
- Teoria programului PR NV;
- Analiza și sintetizarea literaturii de specialitate relevantă pentru fiecare temă de evaluare abordată;
- Metodologia de evaluare;
- Indicatorii selectați pentru a fi măsurați/comparați;
- Indicarea surselor de date folosite;
- Prezentarea modului în care datele cu caracter personal vor fi prelucrate în cadrul rapoartelor conform ofertei tehnice;
- Raport tehnic de pretestare a instrumentelor de colectare a datelor;
- Metodologia detaliată de realizare a studiilor de caz;
- Descrierea expertizei mobilizate;
- Organizarea și managementul contractului;
- Descrierea sistemului de asigurare a calității fiecărei versiuni a livrabilelor;
- Propuneri privind structura rapoartelor;
- Calendarul detaliat al activităților.
- Anexe la Raportul Inițial, precum formatul cadrul aferent studiilor de caz; formatul cadru pentru chestionare; propunere ghid interviu; propunere ghid focus grup etc.

2. Teoria programului PR NV

Evaluarea intermediară a Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 (denumită în continuare evaluare de tip Mid-term review/MTR) implică o abordare metodologică riguroasă, care integrează conceptele privind logica de intervenție și teoria schimbării. Aceste cadre analitice oferă o bază pentru evaluarea relevanței, eficienței, eficacității, coerenței și sustenabilității programului, contribuind astfel la o mai bună înțelegere a modului în care resursele alocate generează impact și rezultate tangibile pentru dezvoltarea regională.

Logica de intervenție se referă la abordarea strategică a unui program, formulată încă din faza de planificare, pentru a identifica nevoile de finanțare și pentru a stabili obiectivele generale în concordanță cu aceste nevoi¹. În contextul evaluării de tip mid-term review, logica de intervenție clarifică relațiile cauzale dintre necesitățile identificate, resursele disponibile, activitățile implementate, realizările obținute și rezultatele urmărite. Această metodă de evaluare permite o analiză detaliată a modului în care acțiunile planificate contribuie la atingerea rezultatelor vizate, asigurând totodată trasabilitatea fiecărei componente a programului. Astfel, logica de intervenție facilitează identificarea precisă a factorilor care susțin sau împiedică realizarea obiectivelor stabilite.

De asemenea, logica de intervenție sprijină în determinarea capacității programului de a produce efecte sustenabile și în cuantificarea contribuției acestuia la obiectivele generale ale politicii de coeziune. Această abordare sistematică ajută evaluatorii să identifice punctele forte și slabe ale programului, oferind recomandări practice pentru îmbunătățirea planificării și implementării viitoare.

Modelul teoretic urmărit de evaluatori pentru stabilirea logicii de intervenție a Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 este prezentat în continuare:

- *Nevoi*: derivă din analiza de context a situației existente, pornind de la specificul Regiunii Nord-Vest.
- *Categorii de intervenții*: tipurile de intervenții sunt stabilite la nivelul fiecărui obiectiv specific al programului, prin definirea unui set clar de acțiuni care urmează să fie finanțate.
- *Domenii de intervenție*: sunt definite conform orientărilor Uniunii Europene și stabilesc principalele linii de finanțare.
- *Realizări*: sunt definite sub forma indicatorilor de realizare și au rolul de a monitoriza livrabilele/ realizările imediate ale intervențiilor.
- *Rezultate*: sunt definite ca indicatori de rezultat și urmăresc efectele aduse de intervenții pe o perioadă mai îndelungată de timp.

Analiza aplicată a legăturilor logice între nevoi, categorii de intervenții, domenii de intervenție, realizări și rezultate, pentru fiecare din cele 8 priorități ale programului, se regăsește în **Anexa 3. Logica de intervenție**. Mai mult, analiza logicii de intervenție va fi aprofundată la nivel de proiect, odată cu realizarea studiilor de caz.

¹ Comisia Europeană, Direcția Generală Politică Regională și Urbană, EVALSED: Resursa pentru evaluarea dezvoltării socio-economice, 2018, [link](#)

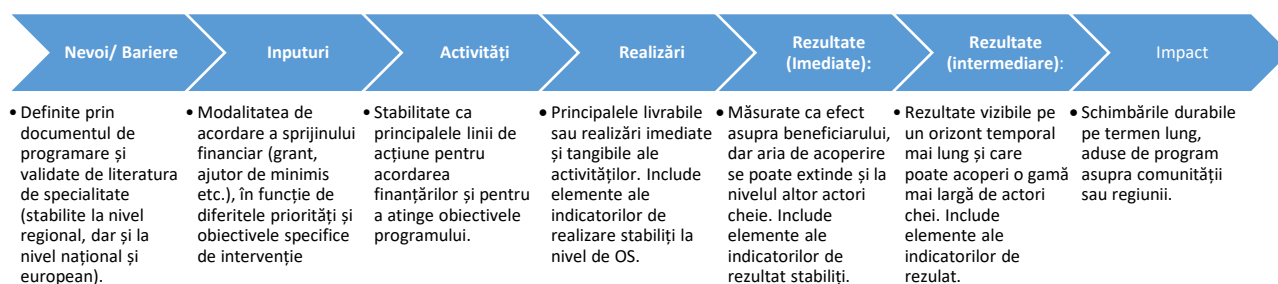

Teoria schimbării este un cadru conceptual esențial în evaluarea programelor și politicilor publice, având rolul de a explica modul în care anumite intervenții conduc la schimbările dorite, printr-un proces logic și coerent de cauzalitate. Având la bază logica de intervenție a programului, acest cadru se concentrează pe identificarea și descrierea mecanismelor prin care resursele și activitățile specifice generează rezultate semnificative pe termen lung. În contextul evaluării de tip mid-term review, această metodă servește ca ghid pentru testarea ipotezelor inițiale, analizând în ce măsură ele au fost corecte și cum au influențat atingerea rezultatelor. Astfel, evaluarea pe baza teoriei schimbării nu contribuie doar la măsurarea efectelor, ci explică, suplimentar, mecanismele și condițiile care stau la baza succesului sau eșecului programului. Este important de menționat că, pentru a fi utilă în evaluare, teoria trebuie să fie bine fundamentată, să fie susținută de date și să permită o analiză critică a presupunerilor de bază.

Etapele principale pentru elaborarea teoriei schimbării urmăresc²: 1) reconstrucția logicii de intervenție, 2) identificarea principalelor ipoteze prin stabilirea relațiilor de cauzalitate între diferitele elemente, 3) vizualizarea și reprezentarea grafică a teoriei schimbării, 4) validarea teoriei schimbării.

În etapa elaborării Raportului Inițial, teoria schimbării a fost identificată și reconstruită prin parcurgerea primei etape, utilizând analiza documentelor de programare și recenzia literaturii de specialitate. În etapele următoare ale procesului de evaluare, se vor rafina ipotezele și relațiile de cauzalitate și se va realiza testarea și validarea teoriei schimbării, cu ajutorul metodelor de cercetare pe teren (interviuri, sondaje, studii de caz etc.).

Teoria schimbării reflectă structura fundamentală a programului (inputuri, outputuri, rezultate), relațiile de cauzalitate, mecanismele de funcționare ale intervențiilor și factorii determinanți care pot favoriza sau împiedica succesul programului. Aceasta este transpusă în diverse componente cheie, după cum urmează:

² The World Bank - Ghid pentru Elaborarea Planurilor de Evaluare aferente Programelor Operaționale finanțate din Politica de coeziune 2021-2027 în România. [Link](#)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

• Set de condiții stabilite încă dintr-o fază anterioară sau incipientă a intervenției, pentru determinarea capacității de implementare.

Precondiții

• Elementele care facilitează implementarea intervenției. Sunt analizați pentru a oferi o imagine realistă a contextului și a capacității programului de a implementa intervențiile cu succes

Factori
facilitatori

• Riscuri sau bariere posibil întâmpinate în implementare și care ar putea afecta semnificativ implementarea și atingerea rezultatelor finale

Riscuri

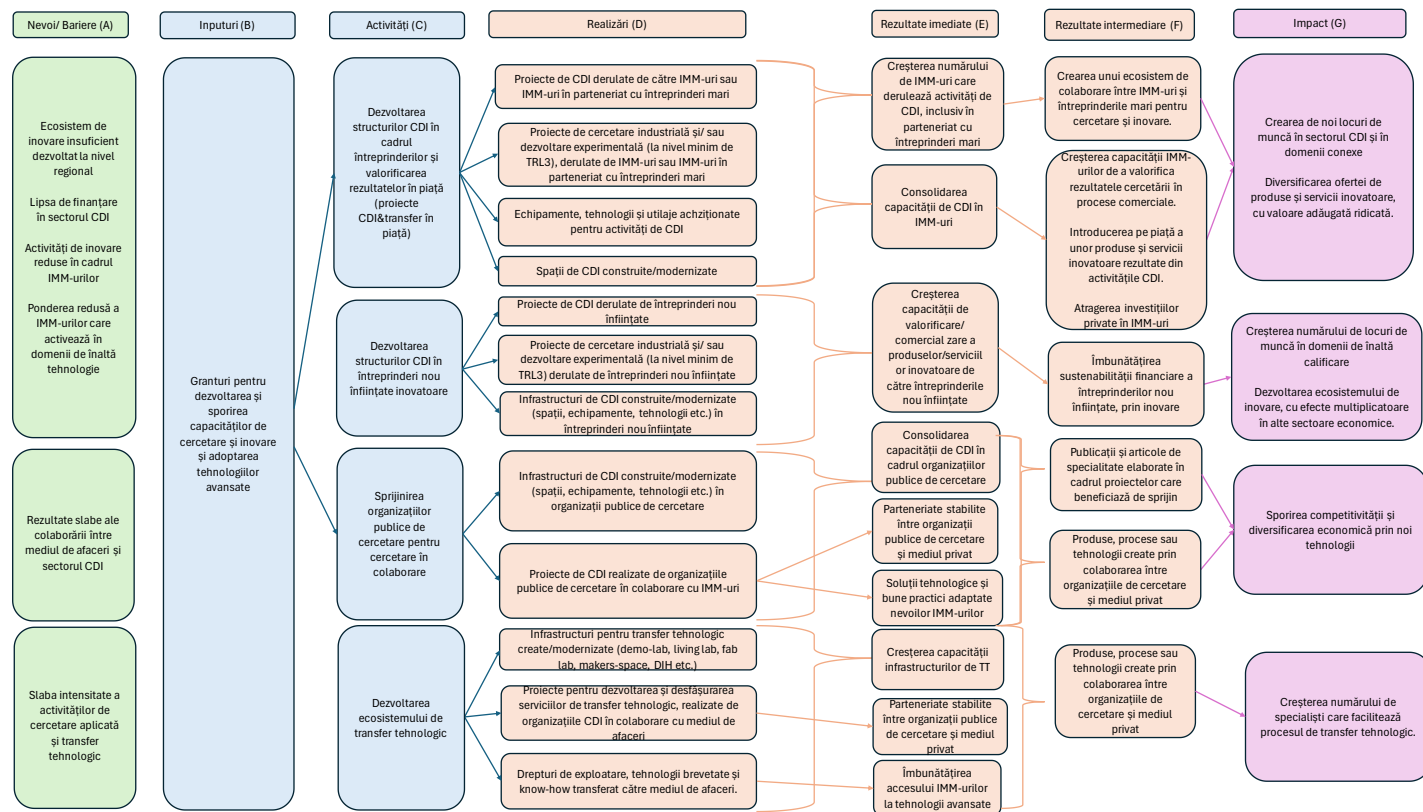
Teoria schimbării a fost realizată și reprezentată grafic la nivelul fiecărei priorități și obiectiv specific din program, conform diagramelor următoare.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

P1: O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice
RSO1.1. Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate (FEDR)

Precondiții:

Nivel suficient de expertiză la nivelul Autorității de Management pentru organizarea și administrarea eficientă a sprijinului

Existența unor structuri interne bine organizate în cadrul IMM-urilor și a partenerilor lor, capabile să gestioneze proiecte complexe de CDI.

Capacitate tehnică și administrativă dezvoltată la nivelul beneficiarilor pentru gestionarea și implementarea proiectelor;

Disponibilitatea specialiștilor și a cercetătorilor cu expertiză în domenii de înaltă tehnologie;

Existența unui cadru legislativ clar pentru transferul tehnologic și drepturile de proprietate intelectuală;

Acces la specialiști și resurse pentru implementarea serviciilor de CDI și TT

Factori facilitatori:

Sinergii și complementarități cu intervenții susținute din alte programe UE (ex. POCIDIF, PNRR);

Acces la platforme de colaborare, clustere și hub-uri de cercetare;

Interes crescut din partea IMM-urilor pentru inovație și soluții tehnologice

Riscuri:

Lipsa de capital uman înalt calificat

Lipsa deschiderii sectorului de afaceri către activitățile de CDI și valorificarea/comercializarea rezultatelor provenite din cercetare

Reticența la schimbare sau lipsa competențelor necesare pentru integrarea tehnologiilor avansate în procesele de producție și inovare.

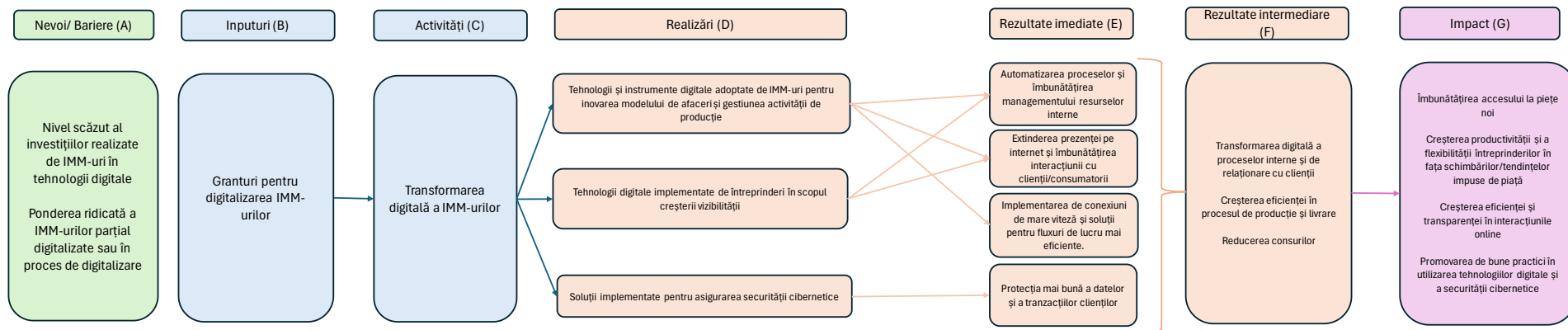
Lipsa de congruență între viziunea sau obiectivele IMM-urilor și cele ale organizațiilor de cercetare.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

P1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice
RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice (FEDR)

Precondiții:
Capacitate administrativă și know-how la nivelul IMM-urilor pentru gestionarea și implementarea proiectelor de digitalizare

Factori facilitatori:
Sinergii și complementarități cu intervenții susținute din alte programe UE (ex. POCIDIF, PNRR)
Existența unor rețele de colaborare și parteneriate între IMM-uri și furnizorii de servicii digitale

Riscuri:
Costuri ridicate pentru implementarea noilor tehnologii în cadrul IMM-urilor
Lipsa de pregătire în rândul angajaților pentru utilizarea noilor tehnologii

BH BN CJ MM SJ SM

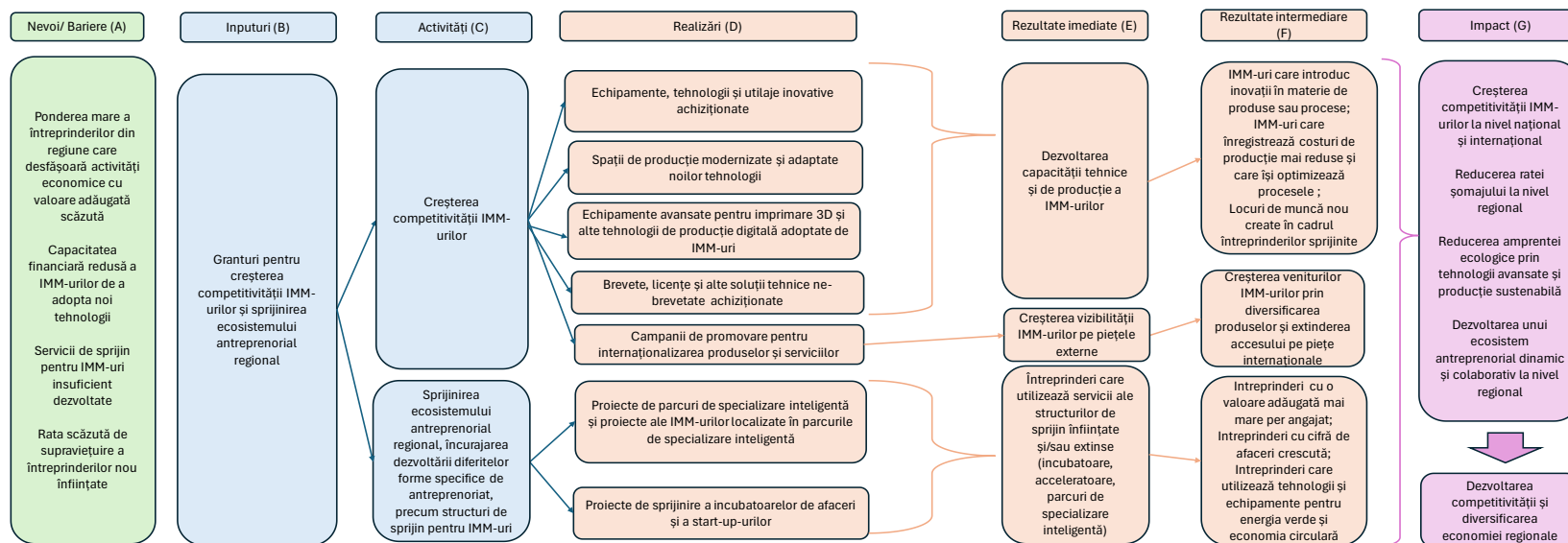
www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

P1: O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice
RSO1.3. Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive (FEDR)

Precondiții:

Capacitate tehnică și administrativă suficientă la nivelul beneficiarilor pentru dezvoltarea și implementarea proiectelor;
Interes crescut din partea beneficiarilor pentru accesarea fondurilor disponibile;
Povară administrativă redusă pentru beneficiarii fondurilor;
Disponibilitatea resurselor umane calificate pentru utilizarea noilor tehnologii;
Disponibilitatea unor terenuri adecvate și infrastructură de bază (utilități, transport) pentru a sprijini dezvoltarea pepinierelor de afaceri;

Factori facilitatori:

Sinergii și complementarități cu intervenții susținute de alte programe UE (ex. PNRR, PNS);
Accesul la consultanță specializată pentru elaborarea documentației și pentru managementul proiectului;
Existența furnizorilor locali de echipamente, tehnologii și materiale care să răspundă nevoilor proiectului;
Programe de coaching și mentorat care ajută antreprenorii să dezvolte abilități de management și strategii de afaceri;
Asociații de IMM-uri care facilitează schimbul de bune practici și promovarea pe piețele internaționale;
Implicarea activă a autorităților locale în sprijinul dezvoltării incubatoarelor de afaceri și parcurilor de specializare inteligentă, prin facilități fiscale și administrative;
Existența unor parteneriate strategice între structurile de sprijin și mediul de afaceri.

SM

Riscuri:

Insuficiența fondurilor proprii pentru co-finanțare din cauza accesului limitat la creditare;
Volatilitatea prețurilor la echipamente, tehnologii, utilaje, materiale etc.;
Achiziția și livrarea întârziată a echipamentelor, tehnologiilor și utilajelor prevăzute în implementarea proiectelor;
Rezistența la schimbare și lipsa competențelor digitale în rândul angajaților;
Modificări frecvente ale legislației în domeniul fiscal și ale reglementărilor în domeniul muncii, politicilor de mediu etc.;
Procesele administrative complicate pot întârzia înființarea și operarea incubatoarelor, acceleratoarelor și parcurilor de specializare inteligentă;
Infrastructura insuficient dezvoltată (transport, utilități) poate afecta atractivitatea parcurilor industriale pentru potențialii rezidenți;
Reglementări birocratice complexe care întârzie implementarea proiectelor;

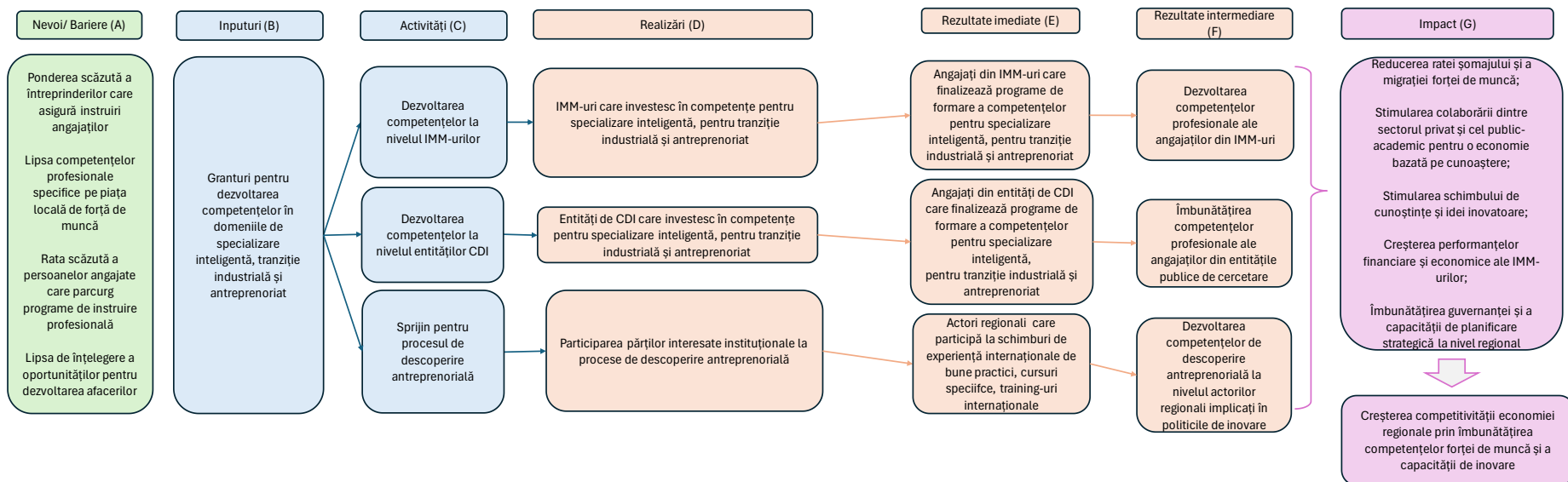
www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

P1: O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice
RSO1.4. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat (FEDR)

Precondiții:

Activitățile sprijinite sunt coerente cu direcțiile și politicile de dezvoltare stabilite în Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest 2021-2027

Disponibilitatea personalului calificat pentru livrarea cursurilor și coordonarea activităților de formare

Identificarea nevoilor specifice de competențe pentru fiecare grup-țintă (IMM-uri, CDI, actori regionali)

Factori facilitatori:

Sinergii și complementarități cu intervenții susținute din fonduri naționale și fonduri ale UE (ex. POCIDIF, PNRR)

Existența unor parteneriate sau rețele de colaborare între universități, entități de cercetare și mediul privat

Riscuri:

Birocrația și procesele administrative complexe asociate pregătirii și implementării proiectelor

Rezistența la schimbare și la adoptarea de noi competențe, în special în rândul IMM-urilor

Lipsa formatorilor cu expertiză în competențe digitale avansate sau în managementul colaborării inovative

Instabilitate economică sau schimbări rapide în cerințele pieței care pot afecta relevanța programelor de formare

BH BN CJ MM SJ SM

www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

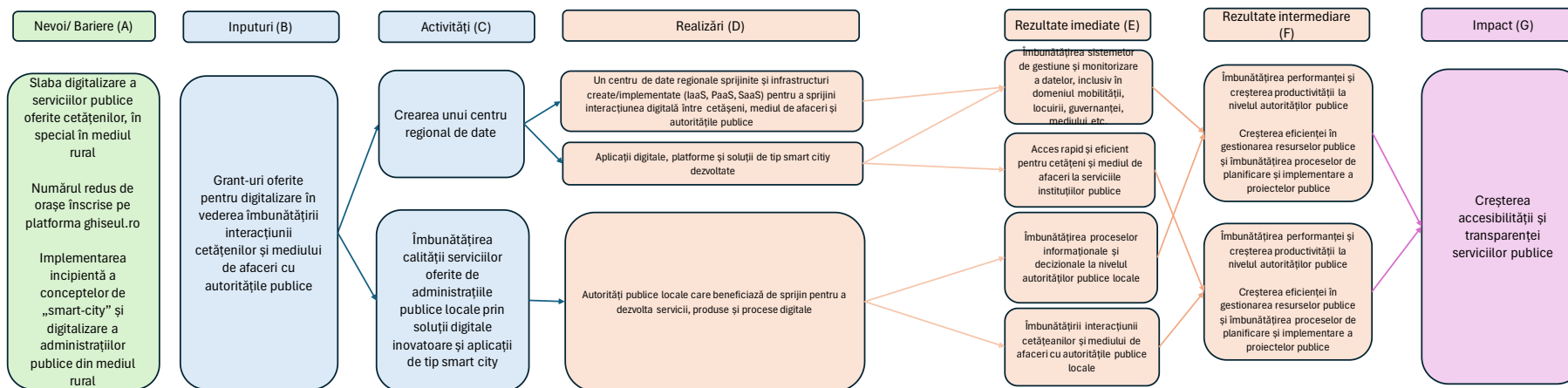

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

P2: O regiune cu localități smart

RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice (FEDR)

Precondiții:

Cadrul legislativ național, care facilitează intervenții în digitalizarea mediului public;
Existența expertizei tehnice pentru implementarea soluțiilor digitale;
Capacitate tehnică și administrativă dezvoltată la nivelul beneficiarilor pentru elaborarea și gestionarea proiectelor
Intervențiile sunt coerente cu direcțiile Strategiei Regionale de Mobilitate Urbană Durabilă și Orașe Inteligente a RNV

Factori facilitatori:

Parteneriate între instituțiile publice pentru a facilita accesul la resurse și cunoștințe, dar și pentru crearea unor soluții digitale integrate;
Sinergii și complementarități cu intervențiile susținute de PNRR (Componenta 7: "Transformarea digitală"), POCIDIF, PS și PNS;
Disponibilitatea unor soluții IT integrate care să răspundă nevoilor diversificate ale UAT-urilor

Riscuri:

Rezistența la schimbare din partea personalului administrativ sau a cetățenilor mai puțin familiarizați cu instrumentele digitale

BH BN CJ MM SJ SM

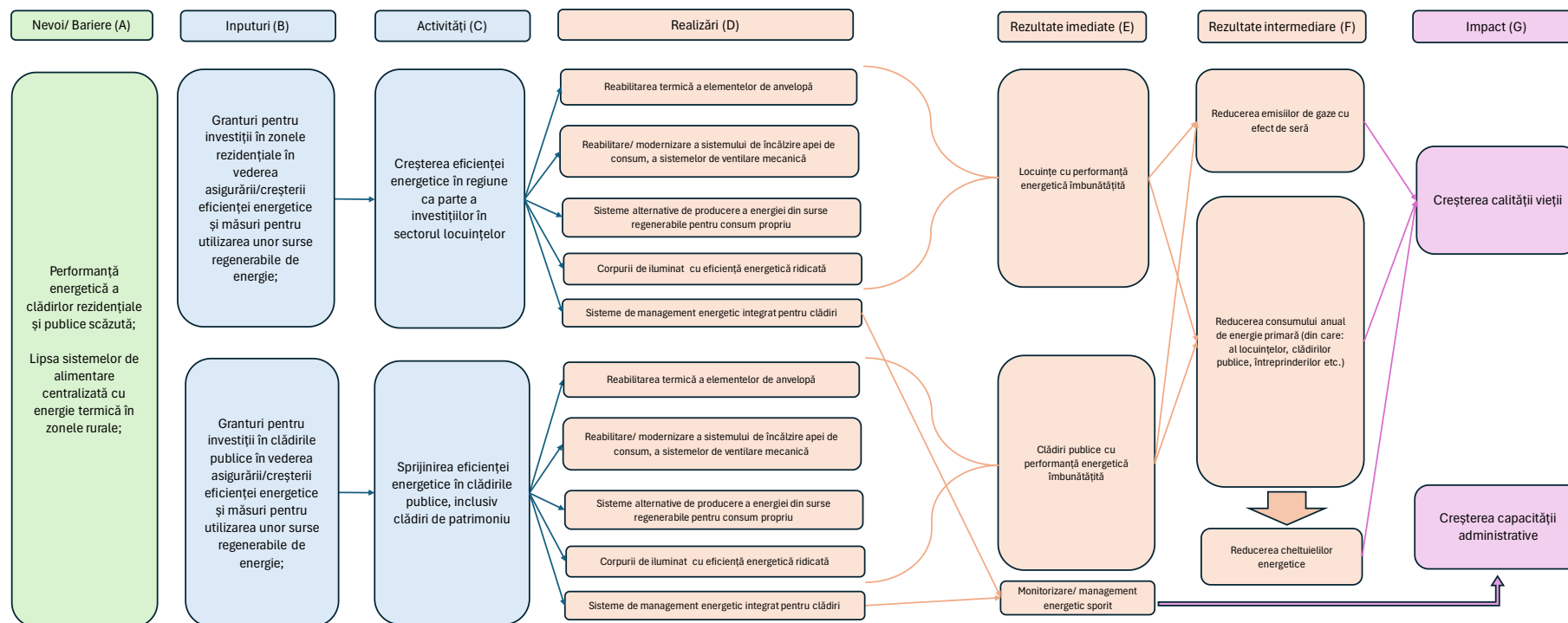
www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

P3: O regiune cu localități prietenoase cu mediul
RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (FEDR)

Precondiții:

Cadru legislativ național aliniat la obiectivele Directivei UE privind eficiența energetică
Existența unui personal instruit în domeniul eficienței energetice în instituțiile publice pentru a gestiona și monitoriza proiectele
Disponibilitatea fondurilor necesare pentru acoperirea ratei de cofinanțare la nivelul beneficiarilor

Factori facilitatori:

Complementaritatea intervențiilor cu investiții susținute din alte programe UE (ex. POCIDIF, POTJ, POS și PNRR)
Acces la tehnologii avansate și eficiente pentru izolație, sisteme de încălzire, surse regenerabile de energie etc.
Disponibilitatea specialiștilor și firmelor care pot realiza lucrări complexe de eficientizare energetică.

Riscuri:

Proceduri complexe, birocratice și cronofage, în special în ceea ce privește desfășurarea achizițiilor publice
Întârzieri în demararea și implementarea proiectelor

BH BN CJ MM SJ SM

www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

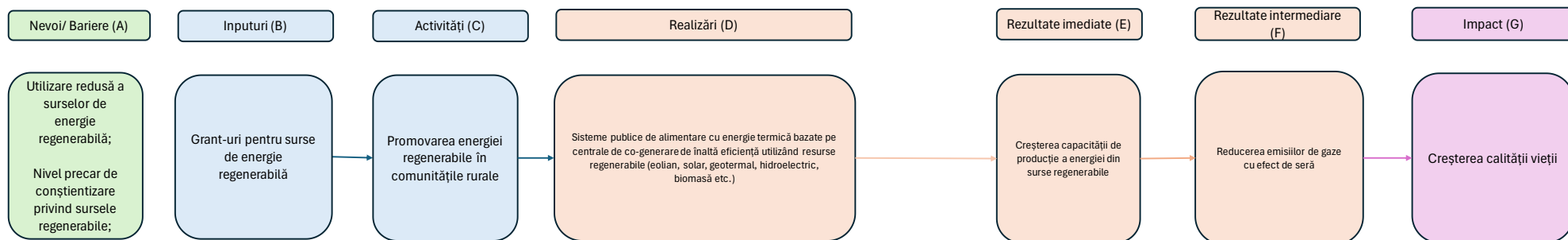

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

P3. O regiune cu localități prietenoase cu mediul

RSO2.2. Promovarea energiei din surse regenerabile în conformitate cu Directiva privind energia din surse regenerabile (UE) 2018/2001[1], inclusiv cu criteriile de sustenabilitate prevăzute în aceasta (FEDR)

Precondiții:

Existența unei legislații naționale și locale alinate cu Directiva privind energia din surse regenerabile (UE) 2018/2001 și cu criteriile de sustenabilitate.
Există structurilor administrative și resurselor umane locale capabile să inițieze, să gestioneze și să implementeze proiecte de energie regenerabilă.

Factori facilitatori:

Complementaritatea intervențiilor cu investiții susținute prin alte programe ale UE (PDD, PNS);
Existența tehnologiilor moderne și eficiente pentru producerea energiei regenerabil

Riscuri:

Rezistența la schimbare sau scepticismul populației față de noile tehnologii
Fluctuațiile prețurilor pentru echipamentele tehnologice.

BH BN CJ MM SJ SM

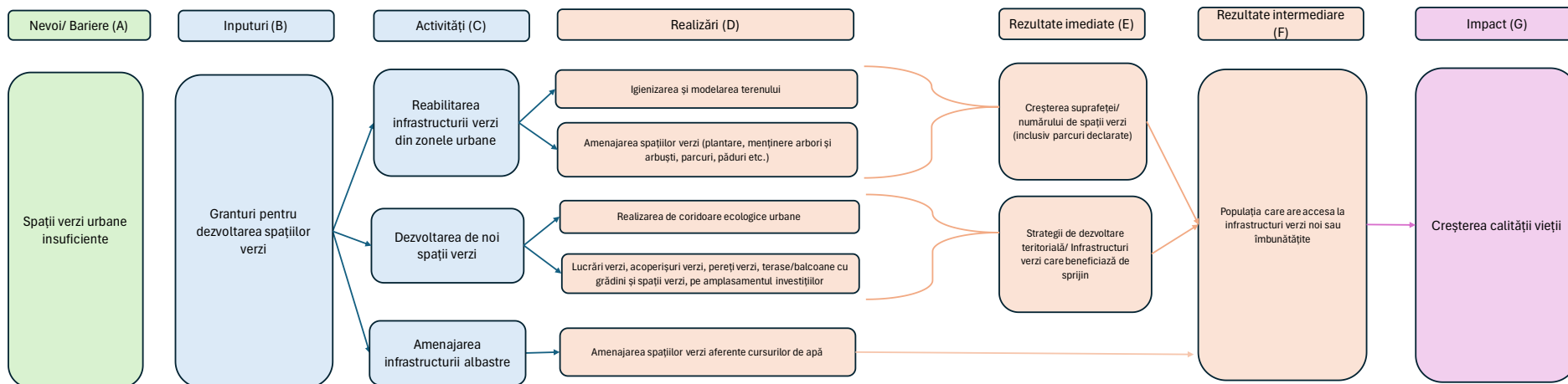
www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

P3. O regiune cu localități prietenoase cu mediul
RSO 2.7: Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare (FEDR)

Precondiții:

Existența Strategiilor de Dezvoltare Teritorială (SDT/SIDU) elaborate de autoritățile publice
Disponibilitatea fondurilor necesare pentru acoperirea ratei de cofinanțare la nivelul beneficiarilor
Existența unor experți în ecologie, amenajări peisagistice și managementul resurselor naturale pentru planificarea și implementarea proiectelor.

Factori facilitatori:

Implicarea părților interesate în diferitele faze de dezvoltare și implementare ale proiectelor
Complementaritatea intervențiilor cu alte proiecte susținute în cadrul SDT/SIDU

Riscuri:

Proceduri complexe, birocratice și cronofage, în special în ceea ce privește desfășurarea achizițiilor publice
Lipsa de expertiză în gestionarea proiectelor de infrastructură verde și albastră poate afecta calitatea implementării.

BH BN CJ MM SJ SM

www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

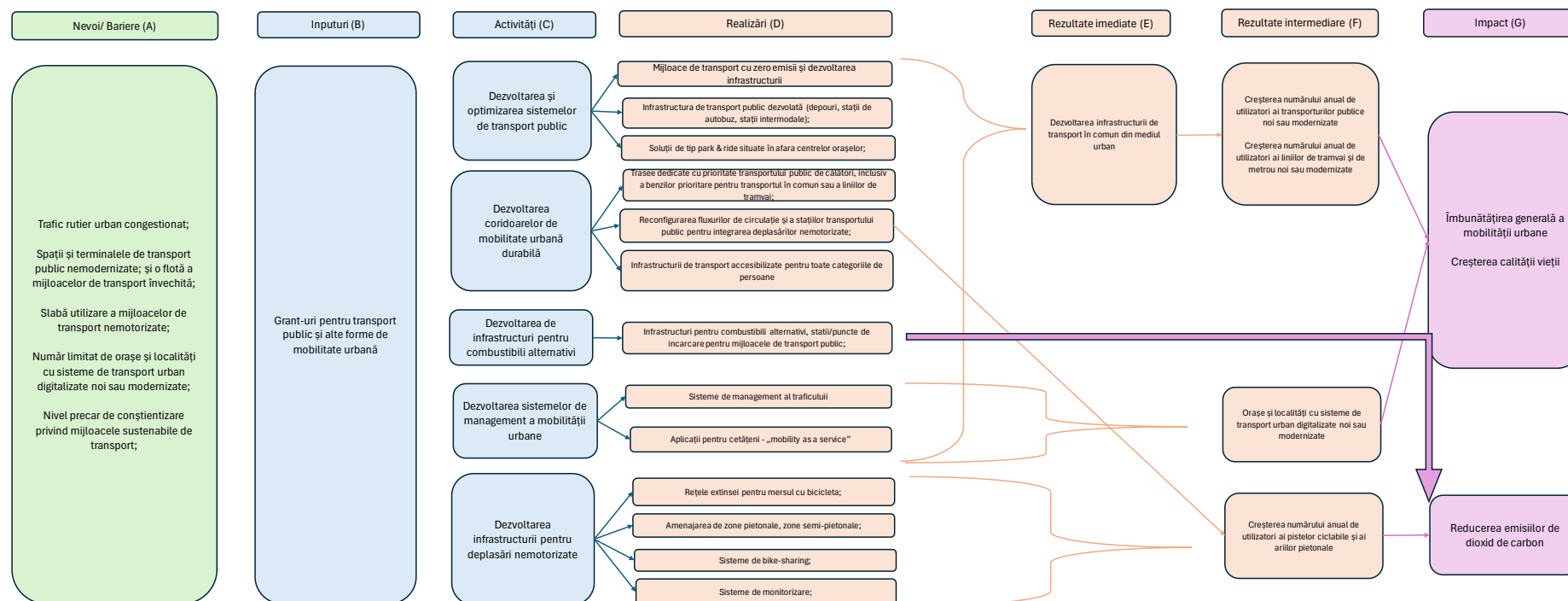

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

P4: O regiune cu mobilitate urbană multimodală durabilă

RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon (FEDR)

Precondiții:
Disponibilitatea personalului specializat în gestionarea și implementarea proiectelor de transport public și infrastructură urbană.
Existența fondurilor necesare pentru asigurarea ratei de cofinanțare a proiectelor

Factori facilitatori:
Complementaritatea și sinergia cu investițiile propuse prin alte programe UE (POT, POTJ și PNRR)
Experiența anterioară a beneficiarilor în desfășurarea unor proiecte de investiții similare

Riscuri:
Procese administrative complexe și lente, asociate achizițiilor publice, care pot întârzia implementarea și finalizarea proiectelor
Lipsa fondurilor necesare pentru întreținerea și sustenabilitatea infrastructurii de transport public urban

BH BN CJ MM SJ SM

www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

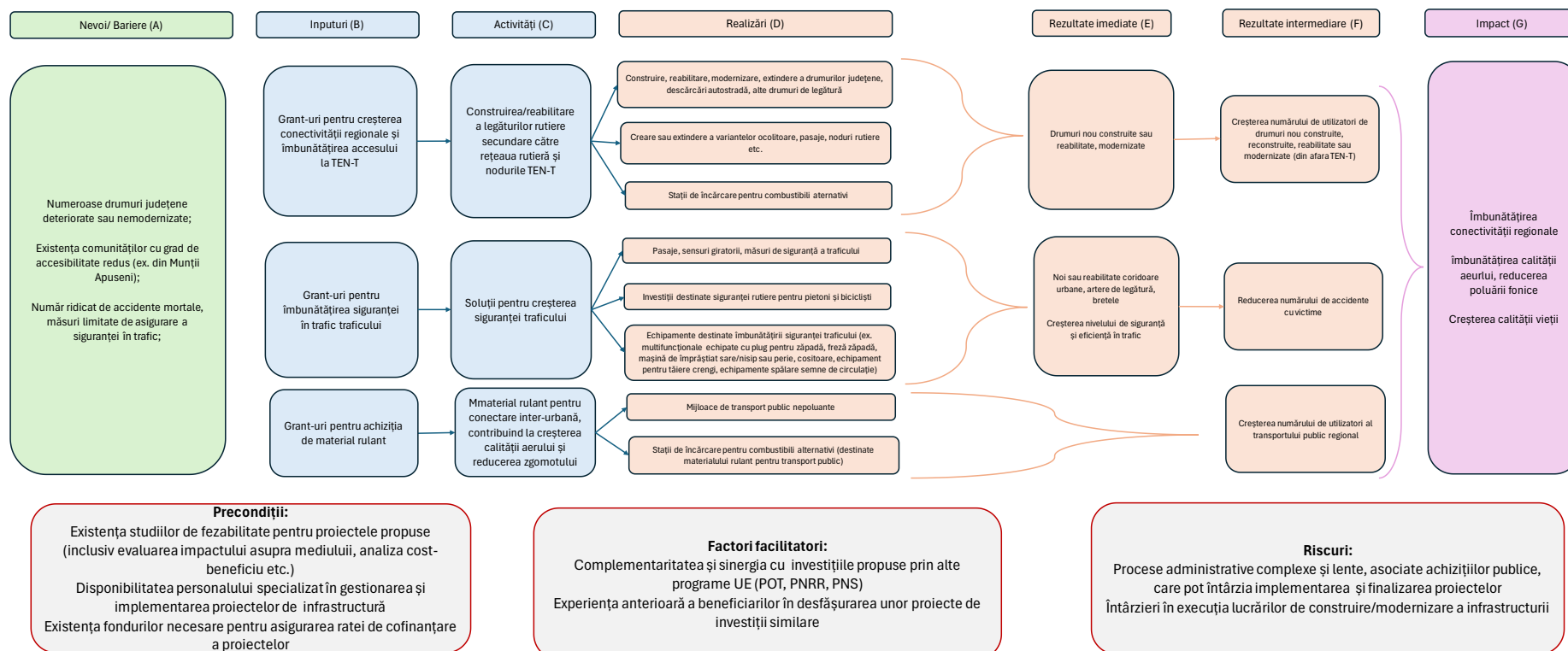

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

P5. O regiune accesibilă

RSO3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere (FEDR)

BH BN CJ MM SJ SM

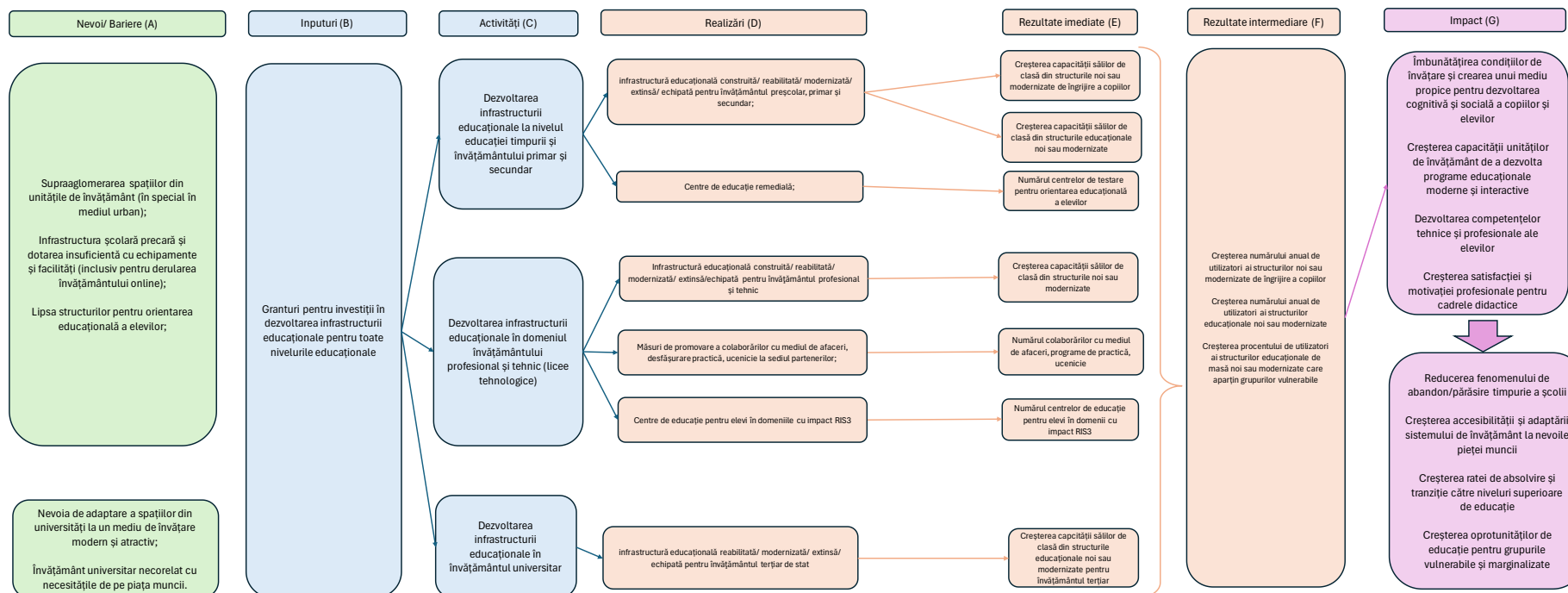
www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

P6. O regiune educată
RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online (FEDR)

Precondiții:

Existența unor planuri de dezvoltare a infrastructurii educaționale care să răspundă nevoilor comunităților locale

Colaborarea eficientă între autoritățile locale și instituțiile de învățământ pentru a coordona eforturile de dezvoltare a infrastructurii

Beneficiarii intervențiilor dispun de suficientă capacitate tehnică și administrativă necesară pregătirii și gestionării proiectelor

Factori facilitatori:

Complementaritatea investițiilor cu intervențiile susținute prin POEO, POIDS, POCIDIF și PNRR

Experiența anterioară a beneficiarilor în desfășurarea unor proiecte de investiții similare

Riscuri:

Procese administrative complexe și lente, asociate achizițiilor publice, care pot întârzia implementarea și finalizarea proiectelor

Volatilitatea prețurilor la materialele de construcții/ echipamentele necesare pentru dezvoltarea/modernizarea infrastructurii educaționale

Calitatea precară a lucrărilor de construcții furnizate de operatorii economici selectați

BH BN CJ MM SJ SM

www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

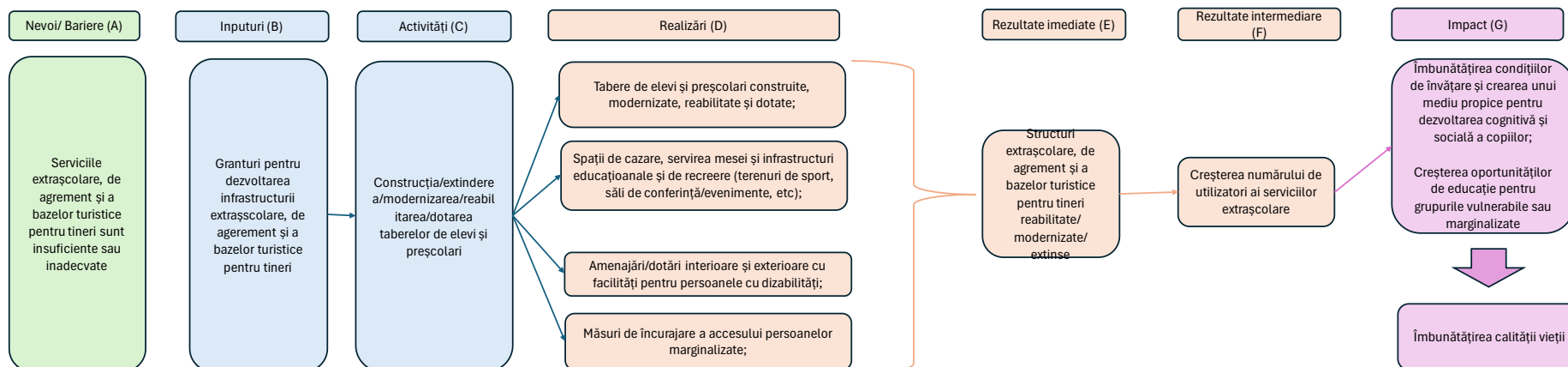

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

P6. O regiune educată

RSO4.6. Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială (FEDR)

Precondiții:

Existența unor planuri de dezvoltare a infrastructurii educaționale care să răspundă nevoilor tineretului

Colaborarea eficientă între autoritățile locale și instituțiile de învățământ pentru a coordona eforturile de dezvoltare a infrastructurii

Beneficiarii intervențiilor dispun de suficientă capacitate tehnică și administrativă necesară pregătirii și gestionării proiectelor

Factori facilitatori:

Complementaritatea investițiilor cu intervențiile susținute prin POEO, POIDS, POCIDIF și PNRR

Experiența anterioară a beneficiarilor în desfășurarea unor proiecte de investiții similare

Riscuri:

Procese administrative complexe și lente, asociate achizițiilor publice, care pot întârzia implementarea și finalizarea proiectelor

Volatilitatea prețurilor la materialele de construcții/ echipamentele necesare pentru dezvoltarea/modernizarea infrastructurii pentru tineret

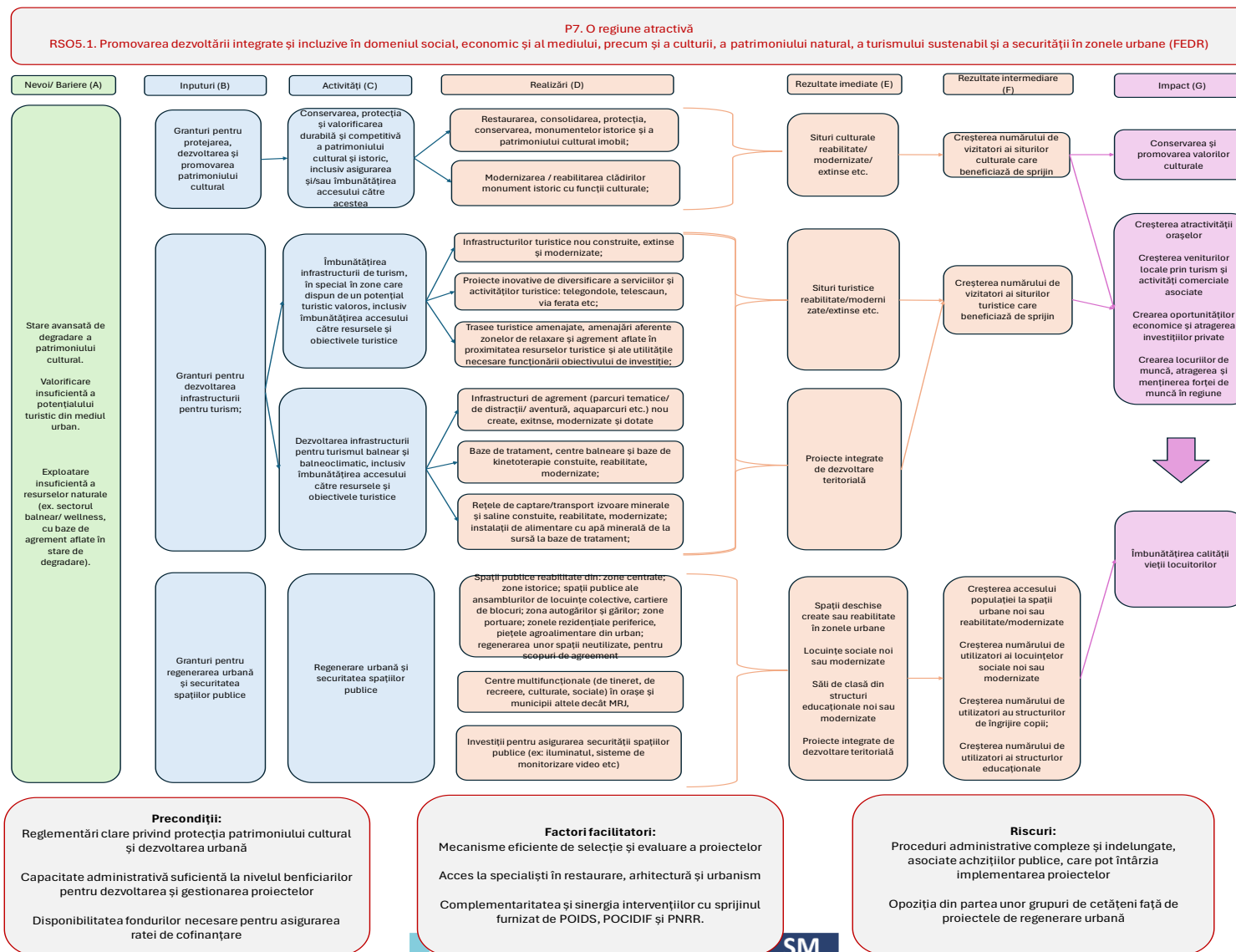
Calitatea precară a lucrărilor de construcții furnizate de operatorii economici selectați

BH BN CJ MM SJ SM

www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

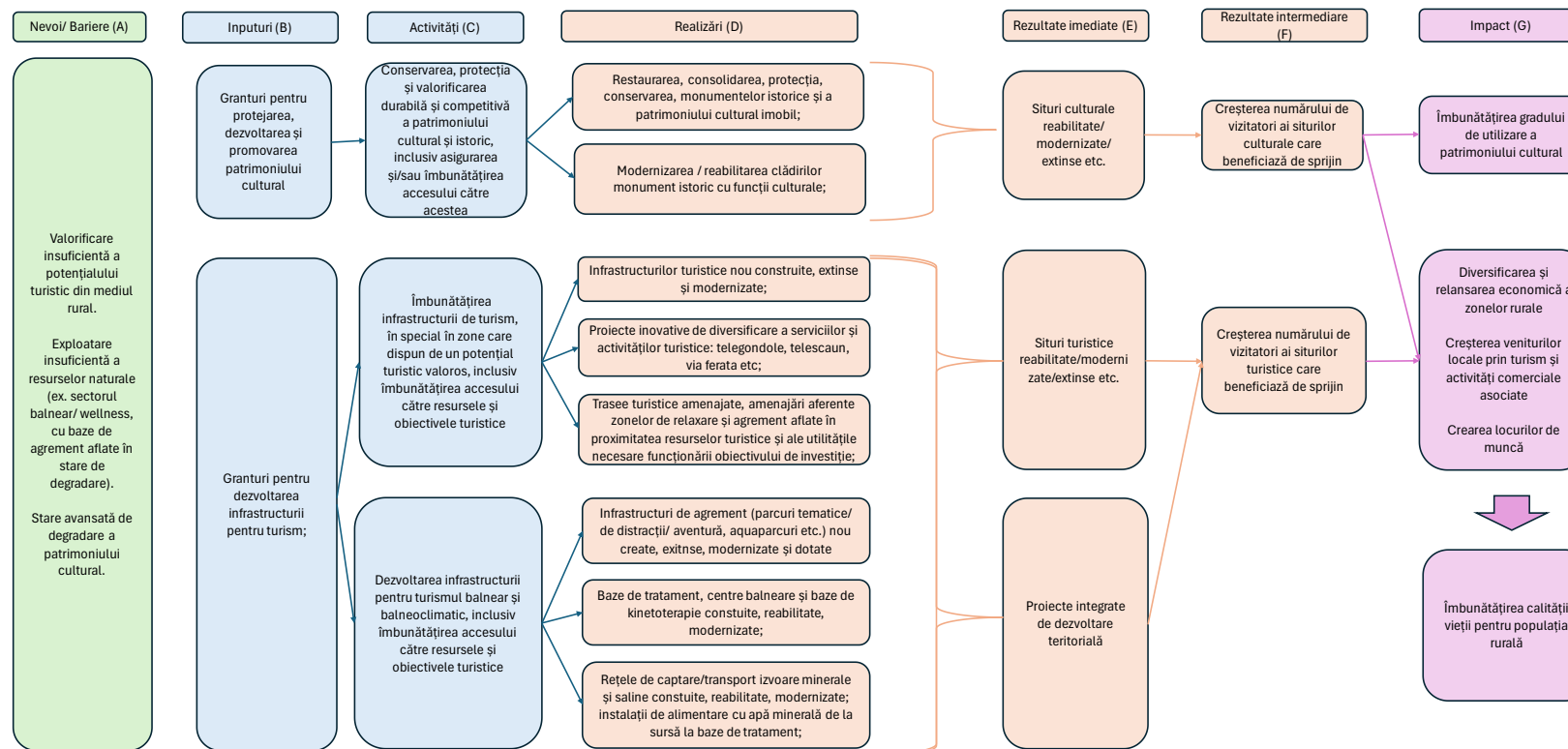

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

P7. O regiune atractivă

RSO5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane (FEDR)

Precondiții:

Reglementări clare privind protecția patrimoniului cultural

Capacitate administrativă suficientă la nivelul beneficiarilor pentru dezvoltarea și gestionarea proiectelor

Disponibilitatea fondurilor necesare pentru asigurarea ratei de cofinanțare

Factori facilitatori:

Mecanisme eficiente de selecție și evaluare a proiectelor

Acces la specialiști în restaurare, arhitectură și turism

Complementaritatea și sinergia intervențiilor cu alte proiecte sprijinite de PNS

Riscuri:

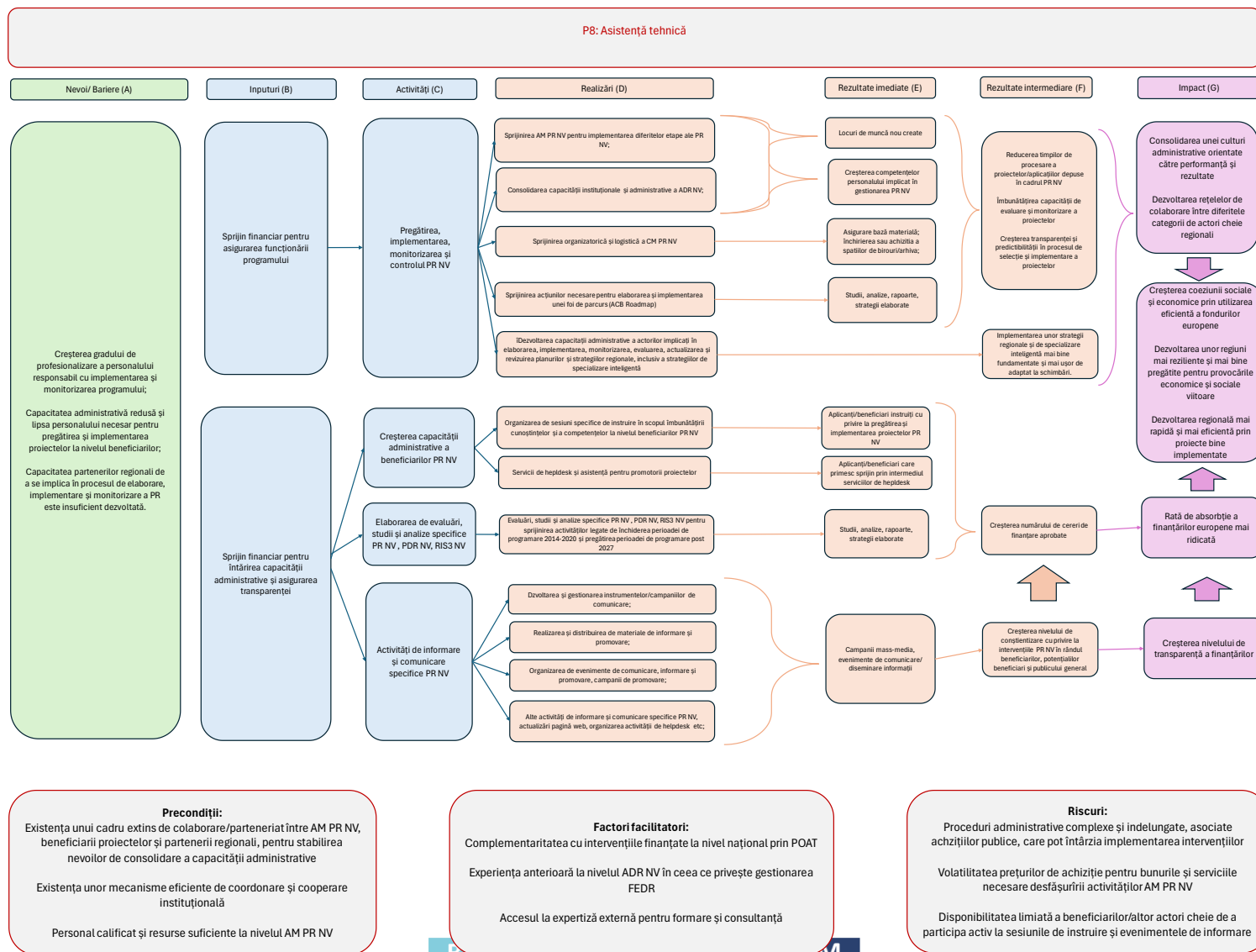
Proceduri administrative complexe și îndelungate, asociate achizițiilor publice, care pot întârzia implementarea proiectelor

Lipsa bugetului/fondurilor necesare pentru asigurarea sustenabilității investițiilor

www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

3. Analiza și sintetizarea literaturii de specialitate

Prioritatea 1: O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

Pentru Uniunea Europeană, întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) reprezintă motorul economiei, reprezentând 99% din totalul întreprinderilor din UE, care angajează peste 100 de milioane de oameni³. De asemenea, se consideră că IMM-urile joacă un rol important în inovare, schimbări climatice, eficiența resurselor și coeziunea socială.

Încă din anul 2020, a fost emis documentul "**O Strategie pentru IMM-uri pentru o Europă sustenabilă și digitală**"⁴, ce propune acțiuni pe baza a trei piloni:

- consolidarea capacităților și sprijinirea tranziției către sustenabilitate și digitalizare;
- reducerea sarcinii de reglementare și îmbunătățirea accesului pe piață;
- îmbunătățirea accesului la finanțare.

În plus, prin **Strategia pentru Cercetare și Inovare 2020-2024**⁵ se stabilesc prioritățile UE în domeniul CDI și se concentrează pe obținerea de noi cunoștințe și inovații pentru tranziția către o **Europă verde și digitală**, dar și pe investiții în CDI pentru întărirea sectorului economic, prevenirea situațiilor de criză sau promovarea democrației și valorilor europene.

Toți acești piloni întăresc relevanța nevoilor identificate prin **Acordul de Parteneriat 2021-2027**⁶ al României cu UE, care prevede necesitatea accelerării investițiilor în sectorul CDI, asigurarea transferului tehnologic și a cooperării între mediul de afaceri și CDI, implementarea de tehnologii noi pentru extindere și modernizare industrială și evidențiază necesitatea tranziției către o economie sustenabilă și digitală. Totodată, în contextul amenințărilor generate de schimbările climatice, Pactul verde european întărește necesitatea transformării UE într-o economie modernă, competitivă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor. Pe acest fond, utilizarea tehnologiilor inovatoare și ecologice, dezvoltarea unor produse cu durată de viață mai lungă și o industrie rezilientă, competitivă pe scena mondială, devin prioritare pentru următoarea perioadă.

Conform **indicelui economiei și societății digitale**⁷ (DESI 2022) și a informațiilor publicate în **Raportul de țară 2024**⁸, România se află pe ultimele poziții în clasamentul european, cu o creștere anuală relativă mai mică, ceea ce indică o accentuare a decalajului față de celelalte state membre. Este sugerată o adopție mai accelerată a comerțului electronic/ facturare electronică de către sectorul IMM-urilor, precum și a utilizării analizei volumelor mari de date și a serviciilor de tip cloud.

³ Consiliul European, Sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii (a IMM-urilor), 2024, [link](#)

⁴ Comisia Europeană, O Strategie pentru IMM-uri pentru o Europă sustenabilă și digitală, 2020, [link](#)

⁵ Comisia Europeană, Strategia privind Cercetarea și Inovarea 2020-2024, [link](#)

⁶ Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, Acordul de Parteneriat 2021-2027, 2022, [link](#)

⁷ Indicele economiei și societății digitale (DESI) 2022, [link](#)

⁸ Comisia Europeană, Raportul de țară 2024, [link](#)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

La nivel național, a fost elaborată **Strategia Națională de Competitivitate 2021-2027**⁹, în corelare cu nevoile identificate prin Acordul de Parteneriat și cu diferitele programe de finanțare și alte strategii naționale. Cele trei obiective strategice propuse prin SNC prevăd: 1) Modernizarea industrială a întreprinderilor, 2) Sprijinirea procesului de transformare digitală (Industria 4.0) și 3) Creșterea capacității instituționale pentru implementarea politicilor publice naționale cu impact asupra competitivității.

În același timp, **Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027**¹⁰ stabilește viziunea pentru anul 2030 și țintele în materie de număr de cercetători și absolvenți de studii doctorale, numărul de întreprinderi inovatoare, precum și privind internaționalizarea și colaborarea în cercetare. Sectorul CDI se află în strânsă corelare cu capacitatea economiei de a genera valoare adăugată și de a-și crește competitivitatea, însă, în prezent, acest sector este subfinanțat și înregistrează decalaje semnificative față de media Uniunii Europene. Mai mult, strategia prevede inclusiv domeniile de specializare inteligentă, cu potențialul de a produce efecte de antrenare în economie și societate și pentru care dimensiunea națională a colaborării este importantă: Bioeconomia, Economie digitală și tehnologii spațiale, Energie și mobilitate, fabricație și materiale funcționale avansate, medii și eco-tehnologii, sănătate.

De asemenea, în ultimii ani a fost aprobată, ca document strategice care stabilește priorități naționale specifice digitalizării pentru perioada 2021-2027, Strategia Guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului IMM și îmbunătățirea mediului de afaceri din România către o economie digitală și a datelor, pentru perioada 2021-2027. Această directivă prevede dezvoltarea serviciilor publice digitale pentru întreprinderi, dezvoltarea competențelor digitale și stimularea investițiilor în securitatea cibernetică.

La nivel regional, **Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027**¹¹ este principalul document programatic, care integrează toate strategiile și politicile existente din diferite domenii de activitate. Indicatorii de context situează Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest între ultimele regiuni din Europa, ca nivel de dezvoltare. În altă ordine de idei, regiunea ocupă a doua poziție în clasamentul național privind PIB brut, dar pozițiile trei și patru în ceea ce privește PIB per capita și productivitatea muncii, iar regiunea contribuie cu 11,78% din valoarea adăugată brută națională. Situația regiunii este surprinsă și în **Tabloul de bord European privind Inovarea**¹², majoritatea indicatorilor fiind cu mult sub media UE: învățământ superior, abilități digitale, cheltuieli cu CDI (sector public și privat), cereri de patente și brevete, IMM-uri inovative etc.. Astfel, planul de dezvoltare stabilește ca obiectiv principal o creștere inteligentă și sustenabilă a economiei regionale, valorificând diversitatea locală și stimulând inovarea, în vederea diminuării disparităților intra- și inter- regionale și creșterea standardului de viață.

⁹ Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Strategia Națională de Competitivitate 2021-2027, [link](#)

¹⁰ Ministerul Cercetării Inovării și Digitalizării, Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027, 2021, [link](#)

¹¹ Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027, 2022, [link](#)

¹² Comisia Europeană, Tabloul de bord European privind Inovarea în Regiunile din România 2023, [link](#)

În plus, **Strategia de Specializare Inteligentă 2021-2027 Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest – RIS3 NV¹³** stabilește acele domenii care au potențial ridicat de a aduce o valoare adăugată mai mare în perioada următoare, documentul identificând următoarele domenii de specializare inteligentă: agroalimentar, sănătate, materiale noi, tehnologii de producție avansate și componenta de TIC.

Prioritatea 2: O regiune cu localități smart

La nivel european, dezvoltarea digitală a primit o atenție din ce în ce mai ridicată în ultimii ani, fiind stabilite diferite politici europene: „O strategie pentru piața unică digitală a Europei”¹⁴, începând cu anul 2014 și „Conturarea viitorului digital al Europei”¹⁵, începând cu anul 2020. Începând cu anul 2021, pe fondul impactului generat de pandemia COVID-19, Comisia Europeană și-a actualizat prioritățile până în 2030 prin Comunicarea „**Busola digitală 2030: calea europeană pentru deceniul digital**”¹⁶: această strategie stabilește un program de reformă politică, inclusiv propuneri legislative pentru mai multe domenii și un aport financiar ridicat, inclusiv prevederea conform căreia un minim de 20% din Mecanismul de redresare și reziliență să fie alocat transformării digitale. „Busola” se bazează pe patru puncte cardinale, cu următoarele obiective pentru anul 2030:

- Competențe: cel puțin 80% din adulți ar trebui să aibă competențe digitale de bază, ar trebui să existe 20 de milioane de specialiști TIC angajați în UE și mai multe femei ar trebui să ocupe astfel de locuri de muncă;
- Întreprinderi: 75% din firme ar trebui să folosească servicii de cloud computing, volume mari de date și IA; peste 90 % dintre întreprinderile mici și mijlocii din UE ar trebui să atingă cel puțin un nivel de bază de intensitate digitală; numărul de start-up-uri de tip unicorn (start-upuri de valoare ridicată) din UE ar trebui să se dubleze;
- Infrastructură: toate gospodăriile din UE ar trebui să aibă conectivitate la nivel de gigabit, iar toate zonele populate ar trebui să fie acoperite de tehnologia 5G; producția de semiconductori de ultimă generație și sustenabili din Europa ar trebui să reprezinte 20% din producția mondială; în UE ar trebui implementate 10.000 de noduri periferice foarte sigure și neutre pentru climă, iar Europa ar trebui să aibă primul său calculator cuantic;
- Servicii publice: toate serviciile publice esențiale ar trebui să fie disponibile online; toți cetățenii ar trebui să aibă acces la dosarele lor medicale electronice, iar 80% din cetățeni ar trebui să folosească o soluție de identitate electronică.

La nivel național, **Acordul de Parteneriat**¹⁷ stabilește principalele direcții de intervenție pentru perioada 2021-2027, sprijinind consolidarea culturii digitale, utilizarea sistemelor cloud și integrarea aplicațiilor de e-guvernare în conceptul Smart City.

¹³ Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, Strategia de Specializare Inteligentă 2021-2027, Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest – RIS3 NV, 2020, [link](#)

¹⁴ Comisia Europeană, Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, „O strategie pentru piața unică digitală pentru Europa”, 2015

¹⁵ Comisia Europeană, Comunicarea Comisiei din 19 februarie 2020, „Conturarea viitorului digital al Europei”, 2020, [link](#)

¹⁶ Comisia Europeană, Busola digitală 2030: calea europeană pentru deceniul digital, 2021, [link](#)

¹⁷ op.cit, [link](#)

Conform **indicelui economiei și societății digitale**¹⁸ (DESI 2022) și a informațiilor publicate în **Raportul de țară 2024**¹⁹, România se află pe ultimele poziții în clasamentul european, cu o creștere anuală relativă mai mică, ceea ce indică o accentuare a decalajului față de celelalte state membre. De altfel, în pofida unor rezultate relativ bune (peste media UE) în ceea ce privește conectivitatea în bandă fixă de mare viteză, adoptarea tehnologiilor 5G se realizează lent, iar digitalizarea serviciilor publice se află încă la un nivel scăzut (utilizarea serviciilor de tip cloud, servicii de e-guvernare și telemedicină).

Totodată, în ultimii ani a fost aprobată, ca document strategic care stabilește priorități naționale specifice digitalizării pentru perioada 2021-2027, Propunerea de politică publică în domeniul e-guvernare, elaborată în 2021 de Autoritatea Națională pentru Digitalizarea României. Această directivă prevede dezvoltarea serviciilor publice digitale pentru cetățeni, dezvoltarea competențelor digitale și stimularea investițiilor în securitatea cibernetică.

La nivel regional, atât **Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027**²⁰, cât și **Strategia RIS3 NV**²¹ prevăd investiții în digitalizarea mediului public. Deși sectorul TIC este bine reprezentat la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest (ca număr de întreprinderi și cifră de afaceri totală), competitivitatea sectorului se leagă strict de forța de muncă calificată din regiune, în timp ce efectele benefice ale dezvoltării industriei asupra altor actori rămâne limitată (doar o treime dintre companii utilizează site-uri web, iar digitalizarea serviciilor publice este încă precară). Din aceste considerente, TIC este selectat ca unul dintre pilonii PDR și ai specializării inteligente pentru perioada actuală, urmărindu-se dezvoltarea securității cibernetice, conceptul Smart City, e-guvernare, digitalizarea universităților și a IMM-urilor, dar și utilizarea tehnologiilor avansate din IT (AI; mobilitate autonomă; arhitecturi integrate pentru comunicare și procesare date, video, text etc.).

Prioritatea 3 – O regiune cu localități prietenoase cu mediul

România, în calitate de stat membru al Uniunii Europene, este parte a Pactului Verde European, angajându-se să atingă obiectivele ambițioase de decarbonizare stabilite la nivelul UE:

- Reducerea emisiilor nete de gaze cu efect de seră (GES) cu cel puțin 55% până în 2030, comparativ cu nivelurile din 1990, conform inițiativei „Pregătiți pentru 55”;
- Obținerea neutralității climatice până în 2050 („Neutralitatea carbonului”).

Pentru a îndeplini aceste obiective, este esențială creșterea ponderii energiei din surse regenerabile în mixul energetic și sporirea eficienței energetice. Lansat în mai 2022, Planul REPowerEU sprijină statele membre prin promovarea utilizării extinse a energiei regenerabile, economisirea energiei și diversificarea surselor de aprovizionare.

¹⁸Indicele economiei și societății digitale (DESI) 2022, [link](#)

¹⁹ Comisia Europeană, Raportul de țară 2024, [link](#)

²⁰ op.cit, [link](#)

²¹ op.cit, [link](#)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

În martie 2023, prin revizuirea **Directivei privind energia din surse regenerabile**²², UE a stabilit un nou obiectiv minim obligatoriu de 42,5% pentru ponderea energiei din surse regenerabile în 2030, cu ambiția de a atinge 45%. Totodată, **Directiva privind eficiența energetică** prevede o creștere cu 11,7% a eficienței energetice la nivelul UE până în 2030²³.

La nivel național, Statele membre își stabilesc contribuții naționale orientative pentru atingerea obiectivelor Uniunii și le notifică Comisiei Europene, împreună cu o traiectorie orientativă, ca parte a Planurilor Naționale Integrate privind Energia și Clima (PNIESC).

În România, **Strategia Energetică a României 2025-2035, cu perspectiva anului 2050**²⁴, oferă o viziune clară pentru dezvoltarea sectorului energetic. Strategia alocă prioritate creșterii eficienței energetice, care a atins 74% în 2021 (față de 63% în 2011), îndeplinind țintele stabilite pentru 2020. Potrivit strategiei, cel mai mare potențial de creștere a eficienței energetice în România se regăsește în încălzirea clădirilor, în transformarea resurselor energetice primare în energie electrică în centrale termoelectrice, în transportul și distribuția energiei electrice și a gazelor naturale, respectiv în transporturi și în industrie.

Conform versiunii actualizate a **PNIESC** (16 septembrie 2024)²⁵, România își propune să atingă un consum de energie primară de 30,2 Mtep până în 2030, sub ținta Directivei privind Eficiența Energetică (reformare).

Obiectivele naționale pentru 2030 includ reducerea cu 51% a consumului de energie primară și cu 47% a consumului final brut, fără a afecta productivitatea. Pe termen lung, România vizează o reducere a consumului de energie primară cu 22% și a consumului final brut cu 28% până în 2050, comparativ cu nivelurile din 2022.

Raportul de țară pentru 2024²⁶ evidențiază progresul României în eficiența energetică, dar subliniază necesitatea accelerării renovărilor pentru îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor și atragerea investițiilor private. În 2022, consumul de energie primară a fost de 31,0 Mtep, în scădere cu 6,3% față de 2021, confirmând contribuția României la obiectivele UE pentru 2030.

La nivel regional, **Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027**²⁷ vizează următoarele direcții de acțiuni:

- Protejarea și valorificarea patrimoniului natural, a biodiversității și dezvoltarea infrastructurii verzi
- Creșterea rezilienței la hazarduri naturale și schimbări climatice
- Reducerea poluării, ameliorarea și monitorizarea calității factorilor de mediu

²² DIRECTIVA (UE) 2023/2413 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 18 octombrie 2023 de modificare a Directivei (UE) 2018/2001, a Regulamentului (UE) 2018/1999 și a Directivei 98/70/CE în ceea ce privește promovarea energiei din surse regenerabile și de abrogare a Directivei (UE) 2015/652 a Consiliului, [link](#)

²³ DIRECTIVA (UE) 2023/1791 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 13 septembrie 2023 privind eficiența energetică și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 (reformare), [link](#)

²⁴ Ministerul Energiei, Strategia energetică a României 2025-2035, cu perspectiva anului 2050, 2024, [link](#)

²⁵ Ministerul Energiei, Planul Național Integrat Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice, 2024, [link](#)

²⁶ op.cit, [link](#)

²⁷ Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027, 2021, [link](#)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

- Promovarea utilizării sustenabile a resurselor energetice și valorificarea surselor de energie regenerabilă
- Modernizarea și dezvoltarea sistemelor de management al apelor, apelor uzate și deșeurilor
- Sprijinirea economiei circulare în vederea eliminării deșeurilor și (re)utilizării continue a resurselor.

Prioritatea 4 – O regiune cu mobilitate urbană multimodală durabilă

Având o contribuție de aproximativ 5% la PIB-ul Uniunii Europene și generând peste 10 milioane de locuri de muncă, sectorul transporturilor ocupă un rol fundamental în arhitectura economiei europene. Cu toate acestea, nu trebuie neglijat impactul negativ semnificativ asupra societății, manifestat, cu precădere, prin emisiile ridicate de poluanți și gaze cu efect de seră. La nivelul Uniunii Europene, transporturile sunt responsabile pentru aproximativ 25% din emisiile totale de gaze cu efect de seră, iar acest procent a înregistrat o creștere constantă în ultimii ani. Pentru a realiza obiectivul de neutralitate climatică până în 2050, conform **Pactului Verde European**²⁸, Comisia Europeană subliniază nevoia unor transformări profunde, prin *reducerea cu 90% a emisiilor de gaze cu efect de seră generate de sectorul transporturilor în acest orizont de timp*. Totodată, Comisia Europeană a adoptat o serie de propuneri menite să ajusteze politicile UE, inclusiv în domeniul transporturilor, pentru a *reduce cu cel puțin 55% emisiile nete de gaze cu efect de seră până în 2030, față de nivelurile din 1990*, conform pachetului legislativ „**Pregătiți pentru 55**”²⁹,

În acord cu aceste obiective și transformări sistemice privind neutralitatea climatică, **Strategia UE pentru mobilitate sustenabilă și inteligentă**³⁰ propune trei piloni fundamentali pentru acțiunile viitoare: 1) decarbonizarea modurilor de transport prin adoptarea vehiculelor cu emisii zero, utilizarea combustibililor alternativi și dezvoltarea infrastructurii necesare, 2) dezvoltarea unui sistem multimodal, eficient și integrat, capabil să ofere soluții sustenabile pentru transportul de persoane și mărfuri și 3) crearea de stimulente economice pentru a încuraja utilizatorii transporturilor să adopte soluții mai sustenabile.

Potrivit **Raportului de țară pentru anul 2024**³¹, România a înregistrat progrese semnificative în implementarea și adoptarea recomandărilor specifice de țară din 2019 și 2020, în domeniul transporturilor, prin lansarea unor proiecte de investiții care vizează sustenabilitatea, reducerea emisiilor de carbon, promovarea inovației, tranziția verde și digitalizarea transportului, având în vedere disparitățile regionale existente. În această direcție, România a adoptat măsuri specifice prin intermediul Mecanismului de Redresare și Reziliență și al Politicii de Coeziune, cu scopul de a sprijini înverzirea sectorului transporturilor.

²⁸ Comisia Europeană, *Transporturile și Pactul Verde European*, [link](#)

²⁹ Comisia Europeană, *Comisia salută finalizarea pachetului legislativ esențial „Pregătiți pentru 55”, care plasează UE pe drumul cel bun pentru a depăși obiectivele pentru 2030*, [link](#)

³⁰ Comisia Europeană, *Strategia pentru o mobilitate sustenabilă și inteligentă – înscrierea transporturilor europene pe calea viitorului*, decembrie 2020, [link](#)

³¹ op.cit, [link](#)

Raportul menționează *progresele înregistrate de România către tranziția verde*, dar subliniază necesitatea adoptării mai multor acțiuni care să susțină politicile necesare atingerii obiectivului de partajare a eforturilor pentru 2030³². Aceste măsuri trebuie să vizeze, printre altele, *reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul rutier*, implementarea unor strategii pentru economia circulară și abordarea efectelor schimbărilor climatice. Analiza măsurilor actuale, planificate la nivel național, indică prognoze mai puțin favorabile în ceea ce privește atingerea obiectivului de partajare a eforturilor pentru 2030. Conform estimărilor, se preconizează o creștere a emisiilor care fac obiectul legislației privind partajarea eforturilor cu 7,1% până în 2030, comparativ cu nivelurile din 2005. În același timp, măsurile suplimentare incluse în PNIESC ar putea limita această creștere la 4,4%, lăsând astfel un decalaj de 17 puncte procentuale până la obiectivul de partajare a eforturilor al României de a atinge o reducere de 12,7 %. Aceste date subliniază necesitatea *adoptării unor măsuri climatice mai ambițioase*.

Reducerea nivelului emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul rutier deține un rol cheie în arhitectura politicilor publice naționale, pe fondul datelor statistice nefavorabile, care relevă creșteri importante ale nivelurilor de poluare. Potrivit Raportului de țară din 2024, în anul 2022, emisiile de gaze cu efect de seră produse de transportul rutier au înregistrat creșteri cu 8,3% față de nivelurile din 2005, iar ponderea acestora în cadrul emisiilor care constituie obiectul legislației privind partajarea eforturilor a crescut la 23,4%, de la 15,4%, cât era valoarea raportată în anul 2005. În acest sens, **Consiliul Uniunii Europene recomandă**³³ menținerea prioritizării investițiilor în *transportul urban durabil*.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030³⁴ oferă cadrul național necesar implementării Agendei 2030 și realizării celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă, incluzând obiective esențiale pentru *promovarea mobilității urbane sustenabile*. Conform ODD 11 - *Orașe și comunități durabile*, Strategia urmărește asigurarea *accesului la transport public eficient, la prețuri echitabile și accesibile pentru toți*, promovarea conceptului de smart-city și *reducerea impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și mediului în general*. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv, au fost stabilite mai multe ținte aferente anului 2030, printre care se numără *optimizarea și accesibilizarea transportului public urban, îmbunătățirea calității aerului și reducerea numărului de decese cauzate de poluare*.

Un alt document cu rol strategic la nivel național, prin intermediul căruia se confirmă angajamentul ferm al României față de preluarea obiectivelor europene privind reducerea poluării și tranziția către o economie verde, este **Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice**³⁵.

³² Regulamentul (UE) 2023/857 (Regulamentul privind partajarea eforturilor) este cadrul legislativ care stabilește obiectivul național de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră. Prin intermediul acestuia, se urmărește adaptarea acțiunilor din sectoarele vizate în direcția atingerii țintei stabilite la nivelul întregii economii a UE de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55 % față de nivelurile din 1990. Această țintă se aplică sectoarelor din afara schemei actuale a UE de comercializare a certificatelor de emisii, în special clădirilor (încălzire și răcire), transportului rutier, agriculturii, deșeurilor și micii și clădirilor (încălzire și răcire)

³³ Comisia Europeană, Recomandare a Consiliului privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale României, 2024, [link](#)

³⁴ Guvernul României, Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, [link](#)

³⁵ op.cit, [link](#)

Potrivit acestui document, obiectivele naționale pe termen lung includ *reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) cu 85% până în 2030, cu 96% până în 2040 și eliminarea completă a acestora până în 2050, față de nivelurile din 1990*. În profil sectorial, România și-a stabilit ținte specifice privind nivelul emisiilor de GES. Astfel, în *sectorul transporturilor, ținta sectorială indică o creștere a emisiilor de GES limitată la cel mult 40% în anul 2030 față de anul 1990, limitarea fiind posibilă în primul rând prin susținerea dezvoltării transportului rutier cu autovehicule hibride și electrice*.

În privința *transportului de călători*, PNIESC propune măsuri pentru creșterea ponderii autovehiculelor alimentate cu combustibili alternativi și modernizarea transportului public urban. Acestea răspund nevoii majore de promovare și utilizare a autovehiculelor de transport pasageri (autobuze, microbuze) alimentate cu combustibili alternativi pentru a reduce emisiile de GES, a realiza un transport mai durabil și pentru a atinge obiectivele stabilite în Pactul Verde European și Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Strategia Regională de Mobilitate Urbană Durabilă și Orașe Inteligente a Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest 2021-2027³⁶ stabilește cadrul pentru dezvoltarea inteligentă și susținerea mobilității urbane durabile în Regiunea Nord-Vest, abordând vulnerabilitățile, dar și punctele tari ale regiunii. În ceea ce privește mobilitatea, potrivit datelor evidențiate în strategie, se constată că 16 dintre cele 43 de municipii și orașe din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest au elaborat planuri de mobilitate urbană durabilă, cu un accent deosebit pe îmbunătățirea transportului public și dezvoltarea zonelor pietonale. Cu toate acestea, doar 3 dintre cele 6 reședințe de județ dispun de servicii de transport public metropolitan. Aceste trei municipii — Cluj-Napoca, Baia Mare și Oradea — au un potențial semnificativ pentru dezvoltarea transportului metropolitan feroviar, având capacitatea de a deservi peste 60.000 de locuitori din localitățile învecinate. În anul 2021, se aflau în curs de implementare servicii de transport public local pentru alte 9 orașe din regiune. Cu toate acestea, s-a remarcat *nevoia urgentă de modernizare a flotei de transport public*, în special în orașele Sighetu Marmăției și Baia Mare, precum și de *îmbunătățire a infrastructurii stațiilor de transport public și dezvoltare a sistemelor de management al traficului*, inclusiv prin prioritizarea vehiculelor la semafoare. În orașele mari, pentru a spori atractivitatea transportului public, se impune dezvoltarea *nodurilor și punctelor intermodale*, în paralel cu implementarea conceptului de mobilitate ca serviciu, ce vizează integrarea diferitelor moduri de transport într-o rețea coerentă și eficientă.

Pentru abordarea acestor nevoi, Strategia Regională de Mobilitate Urbană Durabilă și Orașe Inteligente a Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest 2021-2027 propune mai multe direcții de acțiune orientate către *reducerea poluării, ameliorarea și monitorizarea calității factorilor de mediu (DA 3.3), dezvoltarea sistemelor de management al mobilității (DA 6.1), dezvoltarea infrastructurii pentru deplasări nemotorizate (DA 6.2), creșterea atractivității și dezvoltarea serviciilor de transport public (DA 6.3) și Susținerea mijloacelor de transport cu combustibili alternativi (inclusiv electric) (DA 6.4)*.

Promovarea mobilității urbane durabile reprezintă și o direcție esențială a **Planului de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027**³⁷, în cadrul acestuia fiind propuse mai multe acțiuni strategice pentru

³⁶ Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest (2020), Strategia Regională de Mobilitate Urbană Durabilă și Orașe Inteligente a Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest 2021-2027, [link](#)

³⁷ Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest (2021), Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027, [link](#)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

îmbunătățirea calității vieții urbane și reducerea impactului negativ asupra mediului. Se remarcă modernizarea și extinderea sistemelor de transport public, dezvoltarea infrastructurii pentru deplasări nemotorizate (piste pentru biciclete și trotuare) și revitalizarea sau extinderea zonelor pietonale. În plus, planul include implementarea sistemelor avansate de management al traficului și desfășurarea de campanii și evenimente dedicate creșterii gradului de conștientizare asupra beneficiilor mobilității durabile. Aceste inițiative au drept scop crearea unor orașe mai accesibile, mai ecologice și mai bine conectate.

Prioritatea 5 – O regiune accesibilă

La nivel național, prioritățile în domeniul infrastructurii de transport sunt articulate în cadrul **Master Planului General de Transport**³⁸, document strategic care ghidează dezvoltarea acestui sector esențial. Infrastructura de transport este considerată un pilon fundamental al dezvoltării sustenabile, având un rol crucial în stimularea creșterii economice, crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea mobilității populației, precum și a competitivității mediului de afaceri. Într-un context european caracterizat prin dinamism și competiție economică, România tratează dezvoltarea infrastructurii de transport ca pe un obiectiv strategic prioritar, pe termen mediu și lung, abordând toate sectoarele relevante - transport rutier, feroviar, naval și aerian.

În domeniul *transportului rutier*, viziunea strategică a Master Planului General de Transport se concentrează pe optimizarea mobilității atât pentru populație, cât și pentru mediul de afaceri, de-a lungul rețelei TEN-T, a coridoarelor naționale de conectivitate și a celor regionale. Aceasta se concretizează prin reducerea timpilor de întârziere în trafic, diminuarea riscurilor asociate accidentelor rutiere, implementarea unor proiecte sustenabile din punct de vedere economic, cu impact pozitiv asupra dezvoltării regionale și promovarea inițiativelor care respectă cerințele de protecție a mediului.

Programul Investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport din România pentru perioada 2021-2030³⁹ este un al document cadru de referință pentru politicile publice naționale în domeniul transportului, reprezentând o actualizare a Master Planului General de Transport (adoptat în 2016). Programul Investițional reflectă integrarea a trei arii majore de interes pentru perioada 2020-2030, referitoare la reducerea deficitului de infrastructură de bază la nivel național pe toate domeniile de transport, dar cu un *accent deosebit pe sectorul rutier*, alinierea la politicile și standardele UE privind rețelele transeuropene de transport, în special în sectorul feroviar, și respectarea obiectivelor de mediu stabilite prin **Pactul Ecologic European** și **pachetul Pregătiți pentru 55**, mai ales în ceea ce privește sectorul rutier.

Documentul detaliază, pentru fiecare sector de transport, situația curentă, necesitățile de dezvoltare, identificarea proiectelor de investiții, metodologia de prioritizare, bugetele alocate și calendarul de implementare. De asemenea, sunt abordate aspecte legate de guvernarea sectorială, operarea și

³⁸ Ministerul Transporturilor, Master Plan General de Transport al României, 2016, [link](#)

³⁹ Ministerul Transporturilor, Programul Investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport din România pentru perioada 2021-2030, 2021, [link](#)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

întreținerea infrastructurii noi, siguranța, tehnologiile de management al traficului și, nu în ultimul rând, protecția mediului și adaptarea la schimbările climatice.

Programul Investițional vizează o schimbare de paradigmă, concentrând eforturile politice, instituționale și financiare asupra unui set clar de priorități, aliniate atât cu interesele naționale, cât și cu cele europene. Obiectivul principal al acestui plan este dezvoltarea unei rețele naționale de transport, până la finalul perioadei 2020-2030, care să devină pilonul central al dezvoltării economice a României.

Conform datelor statistice surprinse în Raportul Forumului Economic Mondial din 2019, România ocupă locul 119 din 141 de țări analizate și ultima poziție în Uniunea Europeană, atât în ceea ce privește calitatea infrastructurii rutiere, cât și a numărului de kilometri de autostradă raportat la 100.000 de locuitori. Infrastructura deficitară afectează mobilitatea și se traduce prin conectivitate insuficientă între regiunile țării, interconectarea slabă a principalelor centre economice și urbane, trafic de tranzit ridicat în multe localități care nu dispun de variante de ocolire, timpi mari de deplasare și blocaje frecvente în trafic. Datele statistice pun în evidență legătura de cauzalitate între starea vulnerabilă a infrastructurii de transport rutier și numărul de accidente sau decese rutiere înregistrate la nivel național. Se constată, așadar, că în anul 2019, în România, s-au înregistrat 96 de decese rutiere la un milion de locuitori, un număr semnificativ mai ridicat față de situația raportată în țările vecine și considerabil mai mare comparativ cu media UE (51 decese la un milion de locuitori).

Cadrul de politică al UE privind siguranța rutieră în 2021-2030 reafirmă obiectivul strategic pe termen lung de a ajunge la aproape niciun deces și la nicio rănire gravă pe drumurile UE până în 2050 („Viziunea zero”) și obiectivul său pe termen mediu de a reduce decesele și vătămările grave cu 50 % până în 2030, în conformitate cu Declarația de la Valletta. Pentru atingerea acestor obiective, Comisia Europeană stabilește o nouă abordare privind siguranța rutieră pentru deceniul 2021-2030, a ceea ce înseamnă „sistemul sigur”. Potrivit acestei abordări, „decesele și vătămările grave cauzate de accidentele rutiere nu reprezintă un preț inevitabil al mobilității. Accidente se vor produce mereu, dar decesele și vătămările grave pot fi prevenite în mare măsură. Abordarea „sistemului sigur” vizează un sistem rutier mai puțin punitiv. Aceasta acceptă că oamenii fac greșeli și susține o combinație de măsuri pe mai multe niveluri, pentru a preveni decesul persoanelor din cauza greșelilor lor, luând în considerare caracteristicile vulnerabilității umane.”⁴⁰

Strategia Națională privind Siguranța Rutieră pentru perioada 2022-2030⁴¹ reprezintă principalul document de politici publice, care stabilește cadrul și planificarea implementării obiectivelor și planurilor de acțiune în domeniul siguranței rutiere la nivel național. Pentru crearea unui cadru congruent cu orientările de la nivel european, România preia viziunea bazată pe un „sistem sigur” și își propune *reducerea cu 50%, până în anul 2030, față de anul 2019, a numărului persoanelor decedate și cu 50% a numărului persoanelor rănite grav în urma producerii accidentelor rutiere.*

Analiza datelor surprinse în cadrul **Planului de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027**⁴² arată că, în anul 2018, din totalul celor 12.738 km de drumuri de la nivel regional, doar 4.256 km erau

⁴⁰ Cadrul de politică al UE privind siguranța rutieră 2021-2030 – Următorii pași în direcția „Viziunii zero”, 2019

⁴¹ Ministerul Transporturilor, Strategia Națională privind siguranța rutieră pentru perioada 2022-2030, 2022, [link](#)

⁴² op.cit, [link](#)

modernizați, însemnând un procent de 33,41% din lungimea totală a drumurilor, mult sub ponderea națională de 42,54%. Conform acelorași date statistice, ponderea drumurilor județene modernizate în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest a fost cea mai redusă de la nivel național (27%, față de 56% în Regiunea Centru). De asemenea, numărul de accidente de circulație rutieră a cunoscut o creștere în ultimii ani, regiunea aflându-se pe locul 39 din 278 în rândul regiunilor europene ca număr de accidente rutiere fatale, cu 91 de cazuri la un milion de locuitori.

În acest context, PDR Nord-Vest 2021-2027 stabilește intervenții pentru îmbunătățirea accesibilității și conectivității regionale, asociate direcțiilor de acțiune 5.1. *Dezvoltarea infrastructurii de transport în lungul rețelei TEN-T* și 5.2. *Creșterea conectivității locale feroviare și rutiere la rețeaua TEN-T*. Operațiunile sau activitățile indicative propuse în PDR includ: construirea de drumuri expres și autostrăzi, construirea de centuri și variante ocolitoare, construirea și reabilitarea legăturilor rutiere secundare către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T (drumuri județene, descărcări autostradă) etc.

Prioritatea 6 – O regiune educată

La nivel european, **Rezoluția privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării (2021-2030)**⁴³ reprezintă una dintre cele mai recente inițiative în domeniul educației, care vizează construirea unor sisteme educaționale reziliente și orientate spre viitor, prin stabilirea următoarelor ținte care ar trebui atinse la nivel european pentru 2030:

- Proporția tinerilor în vârstă de 15 ani cu competențe scăzute la citire, matematică și științe ar trebui să fie sub 15%;
- Proporția elevilor de clasa a opta cu competențe scăzute în domeniul informatic ar trebui să fie sub 15%;
- Cel puțin 96% dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară ar trebui să participe la educație și îngrijire timpurie;
- Proporția persoanelor care părăsesc timpuriu sistemele de educație și formare ar trebui să fie sub 9%;
- Proporția persoanelor cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani care au absolvit învățământul terțiar ar trebui să fie de cel puțin 45%.

Performanța României în atingerea acestor obiective rămâne modestă, conform datelor din Monitorul Educației și Formării 2023⁴⁴. Astfel, în 2021, doar 75,6% dintre copiii cu vârste între 3 ani și vârsta obligatorie de începere a școlii primare erau înscriși în învățământul preșcolar, mult sub media UE de 92,5% și departe de ținta de 96%. În 2022, rata părăsirii timpurii a școlii a crescut ușor, atingând 15,6%, peste media europeană de 9,6% și departe de ținta de sub 9%.

⁴³ Consiliul Uniunii Europene, Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030), 2021, [link](#)

⁴⁴ Comisia Europeană - Direcția Generală Educație, Tineret, Sport și Cultură, Monitorul educației și formării 2023 România, 2023, [link](#)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

În ceea ce privește învățământul superior, doar 24,7% dintre persoanele cu vârste între 25 și 34 de ani aveau o diplomă de studii terțiare în 2022, comparativ cu media UE de 42% și mult sub obiectivul de 45% stabilit pentru 2030.

Performanțele elevilor români sunt un alt punct critic. Conform rezultatelor PISA 2022, 48,6% dintre tinerii români în vârstă de 15 ani au întâmpinat dificultăți în interpretarea și recunoașterea modului în care o situație simplă poate fi reprezentată matematic, 41,7% dintre aceștia nu au putut identifica ideea principală într-un text de lungime moderată și nu au putut comenta cu privire la scopul textului respectiv, 44% nu au putut să recunoască explicația corectă pentru fenomene științifice familiare și să tragă concluzii bazate pe dovezi. Aceste procente sunt mai mari decât cele înregistrate în 2012, distanțând România de ținta europeană de sub 15% pentru competențe scăzute la citire, matematică și științe. Aceste aspecte sunt evidențiate în **Raportul de țară 2024 pentru România**⁴⁵.

Provocările României includ atât calitatea educației, cât și accesul la aceasta. Aceste dificultăți sunt amplificate de infrastructura educațională deficitară, evidențiată și în rapoartele Ministerului Educației (**Raport privind starea învățământului superior 2022–2023**⁴⁶ și **Raport privind starea învățământului preuniversitar 2022–2023**⁴⁷).

Deși există inițiative și strategii pentru îmbunătățirea sistemului educațional, progresul necesar pentru atingerea țintelor europene până în 2030 rămâne o provocare majoră pentru România, astfel că sunt necesare acțiuni susținute la toate nivelurile, inclusiv la nivel regional. În acest sens, **Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027**⁴⁸ reprezintă un instrument de planificare strategică la nivel regional și de prioritizare a investițiilor, pornind de la nevoile de dezvoltare ale regiunii. Documentul corelează politicile comunitare și obiectivele de politică aferente perioadei 2021-2027 și propune acțiuni adresate în cadrul PR NV.

Prioritatea 7 – O regiune atractivă

Dezvoltarea teritorială sustenabilă reprezintă un element central în cadrul politicilor de dezvoltare promovate la nivel european, național și regional, având ca scop echilibrarea creșterii economice, protecției mediului și incluziunii sociale. Această abordare este fundamentată în strategii și documente programatice care definesc prioritățile și măsurile necesare pentru a asigura o dezvoltare durabilă, adaptată nevoilor teritoriale specifice, fie urbane, fie rurale.

Un cadru global esențial pentru dezvoltarea sustenabilă este oferit de **Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă**⁴⁹, un plan adoptat de Organizația Națiunilor Unite care cuprinde 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD-uri) și 169 de ținte. Acestea promovează o abordare integrată a provocărilor economice, sociale și de mediu și sunt aplicabile în diverse contexte naționale și regionale, inclusiv în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest. La nivelul Uniunii Europene, integrarea Agendei 2030 este susținută de politici

⁴⁵ *op.cit.*, [link](#)

⁴⁶ Ministerul Educației, Raport privind starea învățământului superior din România 2022-2023, 2023, [Link](#)

⁴⁷ Ministerul Educației, Raport privind starea învățământului preuniversitar 2022–2023, 2023, [Link](#)

⁴⁸ Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027, 2021, [Link](#)

⁴⁹ <https://sdgs.un.org/2030agenda>

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

și documente precum Concluziile Consiliului privind redresarea, reziliența și durabilitatea sectoarelor culturale și creative, care subliniază importanța patrimoniului cultural în cadrul dezvoltării durabile.

În România, **Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă 2030**⁵⁰ oferă un cadru strategic pentru implementarea ODD-urilor la nivel național, promovând dezvoltarea pe trei piloni: economic, social și de mediu. Această strategie se aliniază obiectivelor Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 prin accentul pus pe inovare, reziliență și implicarea cetățenilor. Totodată, se evidențiază integrarea turismului sustenabil, a culturii și a patrimoniului natural ca motoare ale dezvoltării regionale.

Pe linia turismului, **Strategia Națională a României pentru Dezvoltarea Turismului 2023-2035**⁵¹ sprijină dezvoltarea unui turism sustenabil, cu scopul de a poziționa România ca destinație turistică competitivă pe plan internațional. Prin măsuri care vizează conservarea patrimoniului cultural și natural, această strategie contribuie direct la creșterea atractivității Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest, corelându-se cu Prioritatea 7 a Programului Regional – "O regiune atractivă". În completare, **Masterplanul investițiilor în turism**⁵² identifică oportunități de dezvoltare a infrastructurii turistice și priorități de investiții care pot fi aplicate în zonele de interes turistic ale regiunii.

Dimensiunea culturală este abordată prin **Strategia pentru cultură și patrimoniu național 2016-2022**⁵³, care oferă un cadru pentru protejarea și valorificarea patrimoniului cultural. În contextul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest, integrarea acestor măsuri poate sprijini revitalizarea comunităților locale și consolidarea identității regionale.

Strategia Regională de Mobilitate Urbană și Orașe Inteligente 2021-2027⁵⁴ abordează dezvoltarea mobilității urbane durabile și implementarea soluțiilor inteligente în orașele din regiune, contribuind la creșterea atractivității acestora. Regiunea inteligentă Nord-Vest mizează pe o rețea digitală de localități formată din centre regionale, județene, micro-regionale și locale de inovare și orașe care se dezvoltă pe palierul smart city în funcție de potențial: turism, energie – mediu, calitatea locuirii, educație etc. La nivel local, municipiile și orașele dispun de infrastructură de colectare de date, rețele de senzori și alte dispozitive care formează rețele de tip IoT (internet of things), generează seturi de date complexe, disponibile publicului larg și folosite pentru a asigura o mai bună gestiune a orașului, serviciilor, dar și a procesului de producție.

Pe plan regional, **Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027**⁵⁵ joacă un rol fundamental în prioritizarea proiectelor strategice și reducerea disparităților socio-economice față de alte regiuni europene. Acest plan reflectă nevoile și oportunitățile specifice regiunii și se aliniază la prioritățile de dezvoltare sustenabilă stabilite de Programul Regional.

⁵⁰ Guvernul României, *Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030*, 2018, [link](#)

⁵¹ Ministerul Antreprenoriatului și Turismului, *Strategia Națională a României pentru Dezvoltarea Turismului 2023 – 2035*, 2023, [link](#)

⁵² Guvernul României, *Masterplanul investițiilor în turism*, 2017, [link](#)

⁵³ Ministerul Culturii, *Strategia pentru cultură și patrimoniu național 2016-2022*, 2016, [link](#)

⁵⁴ Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, *Strategia Regională de Mobilitate Urbană și Orașe Inteligente 2021-2027*, [link](#)

⁵⁵ *op.cit.*, [link](#)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Astfel, dezvoltarea teritorială sustenabilă rămâne un obiectiv central al Programului Regional Nord-Vest 2021-2027, contribuind la atingerea unei creșteri economice echitabile, la protecția resurselor naturale și la îmbunătățirea calității vieții. Documentele strategice naționale și regionale oferă un cadru integrat pentru a susține transformarea Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest într-un model de dezvoltare durabilă, bazată pe colaborare, inovare și valorizarea patrimoniului local.

Prioritatea 8 – Asistență tehnică

Prioritatea 8 din cadrul Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 se concentrează pe Asistența Tehnică, având ca obiectiv principal sprijinirea implementării eficiente și eficace a programului. Această prioritate este esențială pentru asigurarea unei gestionări corespunzătoare a fondurilor europene, consolidarea capacității administrative și garantarea conformității cu reglementările naționale și europene. Asistența tehnică joacă un rol crucial în implementarea eficientă a politicilor de coeziune și în gestionarea fondurilor europene, fiind esențială pentru consolidarea capacității administrative și instituționale a autorităților și beneficiarilor implicați. Această prioritate reflectă necesitatea creării unor instituții publice eficiente, capabile să absoarbă și să utilizeze fondurile europene în mod transparent și responsabil.

Un document fundamental în acest domeniu este **Foaia de parcurs pentru capacitatea administrativă – Set de instrumente practice**⁵⁶, publicat de Comisia Europeană în 2020. Acest ghid oferă exemple de bune practici și recomandări pentru întărirea capacității administrative în cadrul politicii de coeziune. Documentul subliniază importanța dezvoltării unor foi de parcurs adaptate la nevoile specifice ale statelor membre, având ca scop crearea unei bune guvernante și a unor instituții robuste.

În România, Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest a preluat aceste recomandări și a elaborat **Foaia de parcurs pentru creșterea capacității administrative a regiunii de Nord-Vest**⁵⁷. Acest document include măsuri concrete pentru îmbunătățirea capacității administrative la nivel regional, facilitând pregătirea, evaluarea, implementarea și monitorizarea proiectelor finanțate. Foaia de parcurs (roadmap) a Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest reprezintă un document suport prin care se poate face posibilă structurarea eforturilor de creștere a capacității administrative și care servește drept instrument pentru urmărirea progreselor înregistrate din acest punct de vedere. În plus, prin utilizarea eficace a acesteia se pot identifica din timp și combate probleme care, pe parcurs, s-au dovedit a fi valabile la nivel regional, dar și național și care au cauzat întârzieri în implementare.

Consolidarea guvernantei fondurilor UE în cadrul politicii de coeziune⁵⁸, publicat de OCDE în 2020, este considerat un alt raport important. Acesta propune un cadru analitic pentru evaluarea capacității instituționale, structurat pe patru dimensiuni: managementul resurselor umane, managementul organizațional, planificarea strategică și condițiile-cadru. Studiul identifică provocările întâmpinate de

⁵⁶ Comisia Europeană – DG Regio, Foaie de parcurs pentru capacitatea administrativă – Set de instrumente practice, 2020, [link](#)

⁵⁷ Agenția de dezvoltare Regională Nord-Vest, Foaia de parcurs pentru creșterea capacității administrative a regiunii de Nord-Vest, 2023, [link](#)

⁵⁸ Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, Consolidarea guvernantei fondurilor UE în cadrul politicii de coeziune, 2020, [link](#)

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

autoritățile de management, precum instabilitatea personalului și complexitatea proceselor administrative, oferind recomandări pentru soluționarea acestora.

Comisia Europeană a publicat, de asemenea, raportul "**Caracteristicile și performanța administrației publice în UE28: România**"⁵⁹, care evaluează transparența, responsabilitatea și performanța administrației publice românești, subliniind nevoia de management eficient al resurselor umane pentru implementarea cu succes a fondurilor europene.

Evaluările Programului Operațional Regional (POR) 2014-2020⁶⁰ oferă o perspectivă valoroasă asupra rolului asistenței tehnice în gestionarea fondurilor europene. Rapoartele de evaluare elaborate în cadrul programului regional trecut evidențiază eficacitatea, relevanța și impactul finanțării europene în diverse domenii, precum infrastructura rutieră, educațională, socială, de sănătate sau eficiența energetică. Aceste analize subliniază importanța îmbunătățirii capacității administrative pentru a aborda mai bine provocările întâmpinate în implementarea programelor regionale.

În mod similar, **evaluările Programului Operațional Capacitate Administrativă (POCA) 2014-2020**⁶¹ au evidențiat nevoia de consolidare a instituțiilor publice. Rapoartele arată impactul pozitiv al asistenței tehnice asupra performanței administrative, cu accent pe implementarea eficientă a fondurilor europene și pe îmbunătățirea proceselor instituționale.

Planul de Evaluare PR NV 2021-2027⁶² detaliază metodologia și instrumentele de evaluare a performanței programului, asigurând monitorizarea și îmbunătățirea continuă a implementării

Implementarea eficientă a Asistenței Tehnice este esențială pentru succesul întregului Program Regional Nord-Vest 2021-2027, contribuind la dezvoltarea regională sustenabilă și la reducerea disparităților economice și sociale.

⁵⁹ Comisia Europeană, Caracteristicile și performanța administrației publice în UE28: România, 2018, [link](#)

⁶⁰ MDRAP, Evaluările Programului Operațional Regional (POR) 2014-2020, [link](#)

⁶¹ MDRAP, Evaluările Programului Operațional Capacitate Administrativă (POCA) 2014-2020, [link](#)

⁶² Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, Planul de Evaluare PR NV 2021-2027, 2023, [link](#)

4. Detalierea/ajustarea metodologiei de evaluare

4.1. Întrebările de evaluare aferente temei de evaluare, criteriile de apreciere, abordarea/abordările de evaluare propuse

Pentru tema de evaluare 11: Evaluarea tip mid-term review (PR NV 2021–2027) au fost definite următoarele întrebări care vor fi preluate în evaluare:

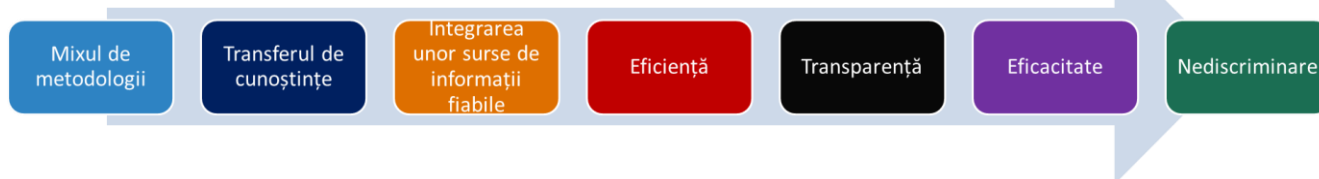
Întrebarea de evaluare	Înțelegerea întrebării de evaluare
1. Care au fost factorii interni și externi care au influențat în mod negativ și pozitiv implementarea PR NV 2021 – 2027 și au contribuit la (ne)îndeplinirea obiectivelor de etapă? Care sunt elementele care reprezintă impedimente, piedici sau blocaje majore în vederea implementării PR NV? Care sunt progresele înregistrate până în prezent din perspectiva obiectivelor de etapă din Cadrul de performanță a PR NV?	Întrebarea vizează criteriul de eficacitate și își propune să analizeze și să determine contribuția intervențiilor sprijinite prin PR NV 2021 – 2027 la îndeplinirea obiectivelor de etapă. Obiectivul întrebării de evaluare este de a evalua progresul actual înregistrat de la adoptarea intervențiilor la nivelul zonelor, sectoarelor și grupurilor țintă în raport cu obiectivele intervențiilor. Evaluatorii vor avea în vedere, pe de o parte, factorii care au favorizat implementarea și atingerea obiectivelor de etapă din Cadrul de performanță a PR NV, dar și blocajele întâmpinate în implementare.
2. În ce măsură acțiunile PR NV 2021-2027 (mai) corespund cu nevoile regionale având în vedere noile provocări identificate în recomandările specifice de țară adoptate în 2024 pentru România? Care este măsura în care indicatorii programului (mai) corespund cu nevoile regionale identificate?	Întrebarea de evaluare vizează relevanța intervențiilor finanțate prin PR NV în raport cu nevoile existente la nivelul regiunii, prin raportare la noile provocări identificate în recomandările specifice de țară din 2024. Cu alte cuvinte, se va evalua capacitatea programului de a avea o relevanță continuă cu privire la nevoile regionale, luând în considerare evoluția contextului extern. Evaluatorii vor avea în vedere și identificarea eventualelor schimbări care au avut loc în ceea ce privește nevoile și prioritățile de dezvoltare socio-economică de la momentul adoptării PR, urmărind să înțeleagă dacă investițiile PR NV sunt încă relevante pentru adresarea acestor nevoi și în ce măsură indicatorii programului mai corespund cu nevoile regionale existente.
3. Care sunt progresele înregistrate în implementarea PNIESC și în punerea în aplicare a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale prin intervențiile PR NV?	Întrebarea vizează criteriul de eficacitate și își propune să analizeze și să determine contribuția intervențiilor sprijinite prin PR NV 2021 – 2027 la implementarea PNIESC și în punerea în aplicare a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale. Obiectivul întrebării de evaluare este de a evalua progresul actual înregistrat de la adoptarea intervențiilor la nivelul zonelor, sectoarelor și grupurilor țintă în raport cu obiectivele intervențiilor și cu obiectivele PNIESC.
4. În ce măsură corespunde alocarea resurselor bugetare cu	Întrebarea vizează criteriul de relevanță și își propune să determine relevanța alocărilor bugetare în raport cu prioritățile și tipurile de

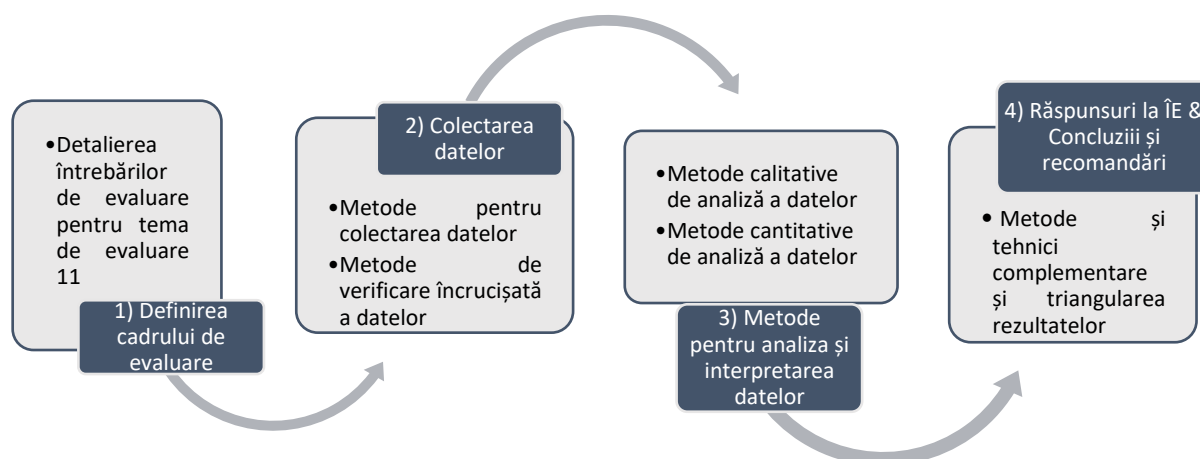
Întrebarea de evaluare	Înțelegerea întrebării de evaluare
prioritățile/obiectivele specifice/acțiunile PR NV având în vedere situația socio-economică curentă din regiunea de Nord-Vest? Care sunt factorii principali (negativi sau pozitivi) care influențează/ contribuie, la obținerea rezultatelor vizate, în ceea ce privește proiectele etapizate preluate în PR NV din perioada 2014-2020?	investiții finanțate prin PR NV dar și cu situația socio-economică existentă la nivel regional. Cu alte cuvinte, se va face o analiză a corelației dintre nevoile existente, obiectivele stabilite pentru adresarea acestor nevoi și cuantumul finanțării alocate pentru adresarea nevoilor și atingerea obiectivelor. De asemenea, se vor analiza proiectele fazate preluate de PR NV din perioada anterioară de programare pentru a evalua progresul în implementarea acestor proiecte și factori care favorizează sau din contră, împiedică atingerea rezultatelor urmărite prin implementarea acestor proiecte.
5. Care sunt principalele rezultate obținute până în prezent în urma implementării operațiunilor PR NV? Care sunt intervențiile pentru care este nevoie de îmbunătățiri și schimbări în abordare?	Întrebarea vizează criteriul eficacității și își propune analiza rezultatelor înregistrate de la începutul lansării sprijinului prin PR NV, analizând evoluția progresului înregistrat. De asemenea, se vor avea în vedere și factorii de influență (endogeni și exogeni) care au determinat succesul sau eșecul (succesul limitat) observat pentru intervențiile PR NV. Pentru intervențiile pentru care se constată un progres limitat în atingerea rezultatelor, se vor identifica acțiuni concrete de îmbunătățire și schimbare în abordare și se vor propune recomandări care să contribuie la facilitarea atingerii rezultatelor urmărite.
6. În ce măsură există coerență și complementaritate între PR NV și alte programe sectoriale și regionale? Există suprapuneri între acțiuni? Care sunt domeniile în care complementaritatea este mai eficace și care sunt instrumentele prin care se poate spori complementaritatea? Complementaritățile creează sinergii? Dacă da, care?	Întrebarea vizează evaluarea coerenței externe, prin identificarea complementarităților care există între intervențiile vizate de PR NV și alte programe sectoriale și regionale. Prin urmare, experții vor evalua compatibilitatea anumitor intervenții corelate, sinergiile create dar și eventualele suprapuneri și va urmări să înțeleagă care sunt domeniile pentru care complementaritatea este mai eficace și de ce și prin ce mecanisme se poate spori complementaritatea.

Abordarea metodologică propusă de către t33 pentru obținerea de răspunsuri la întrebările de evaluare s-a conturat pe baza sintezei literaturii de specialitate relevante care oferă informații despre efectele posibile ale intervențiilor evaluate, pozitive sau negative, directe sau indirecte, dar și în baza caracteristicilor specifice ale intervențiilor programului, a întrebărilor de evaluare colectate în procesul de consultare a părților interesate și a abordărilor metodologice consacrate existente. În cadrul abordării metodologice, t33 acordă o atenție specială asigurării validității și reprezentativității datelor și utilizării analizei statistice sau a altor metode de cercetare pentru a obține rezultate credibile, valide și coerente.

Abordarea metodologică se bazează pe următoarele principii:

În general, abordarea metodologică prevede trei tipuri de metode: metode de colectare a datelor, metode de analiză și interpretare a datelor, metode care contribuie la elaborarea răspunsurilor la întrebările de evaluare și formularea de concluzii și recomandări:

Metodologia propusă pentru realizarea evaluării și obținerea unor răspunsuri obiective la întrebările de evaluare, este formată dintr-un mix de metode cantitative și calitative de colectare și analiză a datelor, descrise în tabelul următor.

Cadrul general de evaluare a fost definit prin crearea unei matrice a evaluării, care ilustrează, pentru fiecare întrebare de evaluare prevăzută în cadrul contractului, criteriile de judecată/ variabilele, precum și metodele de colectare și analiză a datelor:

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Întrebare de evaluare	Criterii de apreciere (operaționalizarea întrebării de evaluare/indicatori/variabile/itemi) ⁶³	Date necesare pentru evaluare și indicatori	Metoda de colectare și analiză a datelor
1. Care au fost factorii interni și externi care au influențat în mod negativ și pozitiv implementarea PR NV 2021 – 2027 și au contribuit la (ne)îndeplinirea obiectivelor de etapă? Care sunt elementele care reprezintă impedimente, piedici sau blocaje majore în vederea implementării PR NV? Care sunt progresele înregistrate până în prezent din perspectiva obiectivelor de etapă din Cadrul de performanță a PR NV?	Criteriul de evaluare vizat de această întrebare este eficacitatea. Criterii de judecată/ Indicatori/ variabile / itemi relevanți: - Progresul intervențiilor finanțate prin PR NV; - Valoarea indicatorilor de realizare și rezultat; - Factori interni și externi care au favorizat implementarea PR NV și atingerea obiectivelor de etapă; - Factori interni și externi care au afectat negativ implementarea PR NV și au constituit blocaje în atingerea obiectivelor de etapă; - Provocări în implementare; - Măsuri adoptate etc.	• Date provenite din sistemul MySMIS; • Documente ale apelurilor de proiecte: ghiduri pentru solicitanți, specificații ale apelurilor, criterii de selecție; • Date referitoare la progresul în implementarea intervențiilor; • Date furnizate de Beneficiarii programului etc.	Metode de colectare date: • Brainstorming • Cercetare documentară; • Colectarea datelor statistice; • Colectarea datelor de monitorizare; • Interviu; • Sondaj de opinie; • Studii de caz; • Focus grup. Colectarea datelor se va realiza prin: Surse primare de date, precum interviuri cu AM; Surse secundare de date, precum sistemele de monitorizare a programelor, platforma de date Open Cohesion, documentele programului, Rapoarte Anuale de Implementare, literatura de specialitate etc. Metode de analiză date: • Analiza documentară (inclusiv analiza literaturii de specialitate); • Analiza statistică; • Analiza logicii de intervenție și verificarea teoriei schimbării; • Analiza părților interesate; • Analiza pe bază de matrice și triangularea.
2. În ce măsură acțiunile PR NV 2021-2027 (mai) corespund cu nevoile regionale având în vedere noile provocări	Criteriul de evaluare vizat de această întrebare este relevanța.	• Date provenite din sistemul MySMIS;	Metode de colectare date: • Brainstorming • Cercetare documentară;

⁶³ Se vor prezenta minim 5 criterii de apreciere/indicatori/variabile/itemi relevanți pentru a răspunde la întrebarea și definirea întrebărilor de evaluare.

BH BN CJ MM SJ SM

www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

Autoritatea de Management pentru Programul Regional Nord-Vest 2021-2027
str. Donath nr. 53A, Cluj-Napoca, Cluj, Cod poștal: 400293
Tel: 00-40-264-431550, E-mail: secretariat@nord-vest.ro

Întrebare de evaluare	Criterii de apreciere (operaționalizarea întrebării de evaluare/indicatori/variabile/itemi) ⁶³	Date necesare pentru evaluare și indicatori	Metoda de colectare și analiză a datelor
identificate în recomandările specifice de țară adoptate în 2024 pentru România? Care este măsura în care indicatorii programului (mai) corespund cu nevoile regionale identificate?	Criterii de judecată/ Indicatori/ variabile / itemi relevanți: - Progresul intervențiilor finanțate prin PR NV; - Valoarea indicatorilor de realizare și rezultat; - Dificultăți întâmpinate în implementare; - Indicatori privind situația socio-economică de la nivelul regiunii Nord-Vest; - Provocări identificate în RST 2024; - Acțiuni relevante pentru adresarea provocărilor incluse în RST 2024; - Provocări RST neadresate de acțiunile PR NV; - Potențiale nevoi de adaptare a acțiunilor PR NV etc.	• Indicatori de context socio-economici; • Documente ale apelurilor de proiecte: ghiduri pentru solicitanți, specificații ale apelurilor, criterii de selecție; • Date referitoare la progresul în implementarea intervențiilor; • Date furnizate de Beneficiarii programului etc.	• Colectarea datelor statistice/de monitorizare; • Interviu; • Sondaj de opinie; • Focus grup; • Panel de experți. Colectarea datelor se va realiza prin: Surse primare de date, precum interviuri cu AM și sondaj cu beneficiarii și grupurile țintă ale intervențiilor; Surse secundare de date, precum sistemele de monitorizare a programului, platforma de date Open Cohesion, documentele programului, Rapoarte Anuale de Implementare, literatura de specialitate, studii de caz etc. Metode de analiză date: • Analiza documentară (inclusiv analiza literaturii de specialitate); • Analiza statistică; • Analiza logicii de intervenție și verificarea teoriei schimbării; • Analiza părților interesate; • Analiza pe bază de matrice și triangularea.
3. Care sunt progresele înregistrate în implementarea PNIESC și în punerea în aplicare a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale prin intervențiile PR NV?	Criteriul de evaluare vizat de această întrebare este eficacitatea. Criterii de judecată/ Indicatori/ variabile / itemi relevanți: - Intervenții PR NV care contribuie la implementarea PNIESC; - Intervenții PR NV care contribuie la implementarea Pilonului european al drepturilor sociale; - Progresul intervențiilor finanțate prin PR NV relevante;	• Date provenite din sistemul MySMIS; • Indicatori de context socio-economic; • Rapoarte cu privire la PNIESC, dacă există; • Documente ale apelurilor de proiecte: ghiduri pentru solicitanți, specificații ale apelurilor, criterii de selecție; • Date referitoare la progresul în implementarea intervențiilor;	Metode de colectare date: • Brainstorming • Cercetare documentară; • Colectarea datelor statistice/de monitorizare; • Interviu; • Studii de caz; • Sondaj; • Focus grup. Colectarea datelor se va realiza prin: Surse primare de date, precum interviuri cu AM; Surse secundare de date, precum sistemele de monitorizare a programelor, platforma de date Open

Întrebare de evaluare	Criterii de apreciere (operaționalizarea întrebării de evaluare/indicatori/varibile/itemi) ⁶³	Date necesare pentru evaluare și indicatori	Metoda de colectare și analiză a datelor
	- Valoarea indicatorilor de realizare și rezultat relevanți, asociați intervențiilor care contribuie la implementarea PNIESC și a Pilonului european al drepturilor sociale; - Provocări în implementare; - Măsuri adoptate; - Indicatori de context socio-economic relevanți etc.	• Date furnizate de Beneficiarii programului etc.	Cohesion, documentele programului, Rapoarte Anuale de Implementare, literatura de specialitate etc. Metode de analiză date: • Analiza documentară (inclusiv analiza literaturii de specialitate); • Analiza statistică; • Cartografiere; • Analiza pe bază de matrice și triangularea.
4. În ce măsură corespunde alocarea resurselor bugetare cu prioritățile/obiectivele specifice/acțiunile PR NV având în vedere situația socio-economică curentă din regiunea de Nord-Vest? Care sunt factorii principali (negativi sau pozitivi) care influențează/contribuie, la obținerea rezultatelor vizate, în ceea ce privește proiectele etapizate preluate în PR NV din perioada 2014-2020? Care sunt factorii principali (negativi sau pozitivi) care influențează/contribuie, la obținerea rezultatelor vizate, în ceea ce privește proiectele etapizate preluate în PR NV din perioada 2014-2020?	Criteriul de evaluare vizat de această întrebare este relevanța. Criterii de judecată/ Indicatori/ variabile / itemi relevanți: - Alocarea bugetară la nivel de priorități/obiective specifice/acțiuni; - Rata de absorbție la nivelul priorităților/obiectivelor specifice; - Progresul în atingerea țintelor indicatorilor de realizare și rezultat relevanți, - Indicatori de context socio-economic relevanți; - Adaptarea resurselor bugetare la situația socio-economică curentă la nivel regional; - Factori pozitivi care contribuie la atingerea rezultatelor proiectelor fazate; - Factori negativi care afectează progresul în implementare și atingerea rezultatelor urmărite prin proiectele fazate etc.	• Date provenite din sistemul MySMIS; • Indicatori de context socio-economic; • Indicatori financiari; • Documente ale apelurilor de proiecte: ghiduri pentru solicitanți, specificații ale apelurilor, criterii de selecție; • Date referitoare la progresul în implementarea intervențiilor; • Date furnizate de Beneficiarii programului etc.	Metode de colectare date: • Brainstorming • Cercetare documentară; • Colectarea datelor statistice/de monitorizare; • Interviu; • Sondaj de opinie; • Studii de caz; • Focus grup. Colectarea datelor se va realiza prin: Surse primare de date, precum interviuri cu AM și sondaj cu beneficiarii și grupurile țintă ale intervențiilor; Surse secundare de date, precum sistemele de monitorizare a programului, platforma de date Open Cohesion, documentele programului, Rapoarte Anuale de Implementare, literatura de specialitate, studii de caz etc. Metode de analiză date: • Analiza documentară (inclusiv analiza literaturii de specialitate); • Analiza statistică;

Întrebare de evaluare	Criterii de apreciere (operaționalizarea întrebării de evaluare/indicatori/variabile/itemi) ⁶³	Date necesare pentru evaluare și indicatori	Metoda de colectare și analiză a datelor
			- Analiza logicii de intervenție și verificarea teoriei schimbării; - Cartografiere; - Analiza pe bază de matrice și triangularea.
5. Care sunt principalele rezultate obținute până în prezent în urma implementării operațiunilor PR NV? Care sunt intervențiile pentru care este nevoie de îmbunătățiri și schimbări în abordare?	Criteriul de evaluare vizat de această întrebare este eficacitatea. Criterii de judecată/ Indicatori/ variabile / itemi relevanți: - Progresul intervențiilor finanțate prin PR NV; - Indicatori de realizare și rezultat la nivelul PR NV și valorile înregistrate de la momentul elaborării programului; - Aportul curent și potențial al intervențiilor la atingerea rezultatelor urmărite prin implementarea PR NV; - Intervenții cu progres avansat; - Provocări în implementare; - Măsuri adoptate; - Intervenții cu progres lent, pentru care este nevoie de îmbunătățiri și schimbări în abordare etc.	- Date provenite din sistemul MySMIS; - Indicatori de context socio-economic; - Indicatori financiari; - Documente ale apelurilor de proiecte: ghiduri pentru solicitanți, specificații ale apelurilor, criterii de selecție; - Date referitoare la progresul în implementarea intervențiilor; - Date furnizate de Beneficiarii programului etc.	Metode de colectare date: - Brainstorming - Cercetare documentară; - Colectarea datelor statistice/de monitorizare; - Interviuri; - Sondaj de opinie; - Studii de caz; - Focus grup. Colectarea datelor se va realiza prin: Surse primare de date, precum interviuri cu AM; Surse secundare de date, precum sistemele de monitorizare a programelor, platforma de date Open Cohesion, documentele programului, Rapoarte Anuale de Implementare, literatura de specialitate etc. Metode de analiză date: - Analiza documentară (inclusiv analiza literaturii de specialitate); - Analiza statistică; - Analiza logicii de intervenție și verificarea teoriei schimbării; - Analiza părților interesate; - Cartografiere; - Analiza benchmarking; - Analiza pe bază de matrice și triangularea.
6. În ce măsură există coerență și complementaritate între PR NV și alte programe sectoriale și regionale? Există suprapuneri între acțiuni? Care sunt domeniile în care complementaritatea	Criteriul de evaluare vizat de această întrebare este coerența externă. Criterii de judecată/ Indicatori/ variabile / itemi relevanți: Tipologia acțiunilor finanțate;	- Date provenite din sistemul MySMIS; - Indicatori de context socio-economic;	Metode de colectare date: - Brainstorming - Cercetare documentară; - Colectarea datelor statistice/de monitorizare; - Interviuri;

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Întrebare de evaluare	Criterii de apreciere (operaționalizarea întrebării de evaluare/indicatori/variabile/itemi) ⁶³	Date necesare pentru evaluare și indicatori	Metoda de colectare și analiză a datelor
este mai eficace și care sunt instrumentele prin care se poate spori complementaritatea? Complementaritățile creează sinergii? Dacă da, care?	- Sinergiile existente între PR NV și alte programe sectoriale și regionale; - Eventuale suprapuneri existente între PR NV și intervențiile finanțate prin alte programe sectoriale și regionale; - Provocări în implementare/în asigurarea complementarității; - Cele mai eficace domenii în care complementaritatea este asigurată; - Soluții adoptate pentru asigurarea complementarității etc.	• Documente ale apelurilor de proiecte: ghiduri pentru solicitanți, specificații ale apelurilor, criterii de selecție; • Documente aferente programelor sectoriale și regionale relevante; • Date referitoare la progresul în implementarea intervențiilor; • Date furnizate de Beneficiarii programului etc.	• Sondaj de opinie; • Focus grup; • Panel de experți. Colectarea datelor se va realiza prin: Surse primare de date, precum interviuri cu AM și sondaj cu beneficiarii și grupurile țintă ale intervențiilor; Surse secundare de date, precum documentele programului, Rapoarte Anuale de Implementare, literatura de specialitate, studii de caz etc. Metode de analiză date: • Analiza documentară (inclusiv analiza literaturii de specialitate); • Analiza părților interesate; • Cartografiere; • Analiza benchmarking; • Analiza pe bază de matrice și triangularea.

BH BN CJ MM SJ SM

www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

4.2. Metoda/metodele de evaluare propuse pentru analiză și colectarea datelor

Metodele și instrumentele care vor fi aplicate în cadrul temei de evaluare 11: Evaluarea de tip mid-term review a PR NV 2021-2027 propuse de t33 sunt detaliate în continuare. Prin abordarea metodologică propusă se va asigura că vor putea fi colectate și analizate informații care să furnizeze răspunsuri la întrebările de evaluare aferente temei de evaluare 11, în concordanță cu scopul definit pentru acestea.

4.2.1. Metode de colectare a datelor

Conform informațiilor prezentate în Oferta tehnică, abordarea metodologică propusă pentru colectarea datelor necesare procesului de evaluare în cadrul Temei 11 cuprinde următorul mix de metode: i) brainstorming; ii) cercetare documentară; iii) colectarea datelor statistice și de monitorizare; iv) interviuri; v) sondaj de opinie; vi) studii de caz; vii) focus grupuri; viii) panel de experți.

Având în vedere stadiul de implementare al Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 la data de 15 decembrie 2024, aspectele agreeate în cadrul reuniunii de demarare a contractului și metodologia propusă de t33 în cadrul ofertei tehnice, în cele ce urmează sunt prezentate detaliile privind modul în care fiecare metodă de colectare a datelor va fi aplicată, în funcție de datele disponibile la nivelul fiecărei priorități din cadrul programului.

Brainstorming

Brainstorming-ul a reprezentat primul pas în procesul de colectare a datelor, în vederea rafinării și definitivării abordării metodologice propuse de ofertant în cuprinsul ofertei tehnice, activitatea fiind desfășurată anterior elaborării prezentului Raport Inițial.

Această metodă a fost aplicată imediat după întâlnirea inițială (kick-off meeting), prin implicarea Expertului evaluare program din partea Autorității de Management, în vederea colectării de informații cu privire la stadiul implementării programului, fezabilitatea aplicării metodelor de evaluare propuse în oferta tehnică, prin raportare la stadiul implementării, înțelegerea modului în care vor fi abordate întrebările de evaluare definite pentru evaluarea de tip mid-term review a PR NV. Astfel, pentru fiecare întrebare de evaluare au fost dezbătute criteriile de apreciere, prin raportare la nevoile AM PR NV și a fost realizată corespondența cu secțiunile aferente structurii MTR sugerată de către MIPE. În cadrul întâlnirii s-a stabilit ca structura raportului de evaluare solicitată prin Caietul de Sarcini să fie completată cu aceste noi elemente. Nu în ultimul rând, a fost discutată modalitatea de prelucrare a datelor și indicatorilor aferenți proiectelor finanțate la nivelul PR NV, astfel încât evaluatorii să știe care sunt datele pe care le pot utiliza în procesul de evaluare, fiind totodată desfășurată o sesiune de lucru cu personalul ADR Nord-Vest, care a avut ca scop vizualizarea informațiilor prelucrate la nivelul platformei Cortex, care ar putea sprijini evaluarea.

Concluziile sesiunii de brainstorming au facilitat procesul de definitivare a abordării metodologice propuse în cuprinsul prezentului raport, ținând cont de faptul că aplicarea metodelor cantitative și

calitative de colectare a datelor care presupun implicarea beneficiarilor proiectelor, dețin o relevanță redusă în contextul evaluării de tip mid-term review .

Cercetarea documentară

Cercetarea documentară va contribui la colectarea informațiilor relevante și reprezintă punctul de plecare pentru evaluarea intervențiilor PR NV 2021-2027. Aceasta presupune colectarea informațiilor de ordin calitativ, dar și cantitativ, provenite din documente, date, evaluări anterioare/ad-hoc, referințe legislative, studii relevante pentru analiza contextului, date administrative etc. Prin metodele de colectare a datelor și documentelor relevante pentru un anumit domeniu vizat, se dorește crearea unui context documentat, care să permită analiza tuturor aspectelor considerate importante pentru procesul de evaluare.

Încă din etapa de elaborare a prezentului Raport Inițial, Prestatorul a avut în vedere colectarea informațiilor relevante din mai multe surse documentare, specifice tematicii fiecărei priorități a programului, care abordează diferite aspecte relevante pentru procesul de evaluare și pentru înțelegerea contextului fiecărei priorități. Documentele consultate de către echipa de experți în cadrul recenziei literaturii de specialitate sunt prezentate în **Anexa 1. Bibliografie**, iar sinteza acestora este prezentată în **Anexa 2. Fișe ale recenziei literaturii de specialitate**. Pe parcursul desfășurării procesului de evaluare, Prestatorul are în vedere consultarea și a altor surse și documente, care să fundamenteze analizele ce urmează a fi efectuate în procesul de evaluare de tip mid-term review a Programului Nord-Vest.

Cercetarea documentară va avea în vedere și consultarea surselor de date administrative, în vederea identificării datelor statistice și administrative, ce vor fi analizate ulterior, pentru a permite reconstituirea cadrului indicatorilor existenți în fiecare domeniu relevant pentru alocările de resurse. Acestea oferă, în general, o bază pentru majoritatea evaluărilor, furnizând atât elementele cheie pentru procesul de evaluare, cât și baza pentru urmărirea rezultatelor în timp.

Colectarea datelor statistice și de monitorizare

Metoda presupune colectarea informațiilor de ordin cantitativ, date, indicatori de context, indicatori de program, indicatori proveniți din surse oficiale de date (ex. Eurostat, INS, date furnizate de platforma "Cohesion Open Data Platform"). Principala referință geografică pentru colectarea datelor statistice va fi la nivel regional și național și dacă este cazul datele vor fi comparate cu mediile de la nivelul UE. Variabilele vor fi inserate într-o bază de dată generală care permite utilizatorului să selecteze și să facă interogări combinate și care va facilita analiza ulterioară a datelor statistice.

Astfel, pe parcursul procesului de colectare a datelor și informațiilor necesare evaluării, evaluatorii vor consulta bazele de date existente și disponibile referitoare la intervențiile sprijinite prin PR NV și contextul implementării intervențiilor.

Lista indicativă a indicatorilor care urmează a fi analizați la nivelul fiecărei priorități a programului, precum și sursele de date ale indicatorilor propuși sunt prezentate în cuprinsul *sub-capitolului 4.3. Date necesare pentru evaluare și indicatori, metode de colectare a datelor pentru fiecare indicator, surse de date, descrierea output-urilor și identificarea și definitivarea abordării de evaluare propuse*.

Interviuri

În cadrul contractului au fost prevăzute, conform ofertei tehnice depuse, realizarea unui număr de 3-5 interviuri cu actori cheie pentru PR NV, precum reprezentanți AM, membri ai Comitetului de Monitorizare, reprezentanți ai categoriilor de beneficiari sprijiniți sau alți actori cheie relevanți.

Având în vedere stadiul implementării intervențiilor la nivelul priorităților PR NV, conform datelor disponibile la pentru data de 15 decembrie 2024, furnizate de AM, evaluatorii propun efectuarea următoarelor interviuri (cu mențiunea că propunerea poate suferi modificări, în cazul în care, în pofida eforturilor Prestatorului de desfășurare a interviurilor, nu există disponibilitate de participare din partea actorilor cheie propuși):

- Autoritatea de Management a PR NV (*interviu general, care acoperă toate prioritățile*);
- Autoritatea de Management a PR NV (*interviu cu departamentul evaluare proiecte*);
- Asociația Smart Transylvania, în calitate de membru al Comitetului de Monitorizare și actor cheie relevant în domeniile vizate de Prioritatea 1 a Programului, Prioritate care înregistrează cel mai mare număr de proiecte depuse și cel mai mare număr de proiecte contractate sau aflate în contractare la momentul elaborării prezentului raport;
- Beneficiari ai Priorităților 7. O regiune atractivă (de ex, interviu cu Municipiul Baia Mare, care are 3 proiecte contractate la nivelul priorității sau cu CJ Maramureș, cu 2 proiecte contractate) și/sau 3. O regiune cu localități prietenoase cu mediul (de ex, interviu cu CJ Cluj, cu 3 proiecte contractate la nivelul priorității).

Interviurile vor fi desfășurate prin intermediul unor platforme online sau chiar telefonic, în funcție de preferințele respondenților. Acestea se vor baza pe o listă indicativă de întrebări elaborată de echipa de evaluare și vor fi adaptate diverselor părți interesate și grupuri țintă. Structura listei de întrebări va permite un anumit grad de flexibilitate al discuțiilor astfel încât, dacă va fi cazul, să fie discutate subiecte identificate pe moment în decursul interviului. Grilele de interviu propuse în vederea realizării evaluării de tip mid-term review a PR NV pot fi consultate în **Anexa 4. Instrumentele de cercetare**.

Participanții la interviuri vor fi contactați într-o primă fază pentru a conveni o perioadă în care interviul să poată fi desfășurat, în funcție de disponibilitate. Ulterior, va fi transmisă respondentului o scurtă prezentare a scopului evaluării, echipei de evaluare și listei de întrebări care urmează a fi adresate pe parcursul interviului. Interviurile vor dura aproximativ 30-45 de minute și, de preferință, va fi asigurată înregistrarea audio, cu obținerea acordului persoanei intervievate în prealabil. Pentru fiecare interviu, echipa de evaluatori va realiza un rezumat al aspectelor discutate, sub forma unui raport de interviu.

Pentru desfășurarea în bune condiții a interviurilor, evaluatorii au în vedere desfășurarea următoarelor etape, în vederea stimulării respondenților și realizării numărului de interviuri propuse:

- Transmiterea invitațiilor de participare la interviuri, cu cel puțin 3 zile înainte de data propusă pentru organizarea interviului, astfel încât respondenții să aibă la dispoziție suficient timp pentru a se pregăti și a colecta informații necesare desfășurării interviului, dacă este cazul. Invitațiile de participare vor avea atașate o adresă oficială de prezentare a contractului, semnată de către Autoritatea Contractantă;
- Intervalul propus pentru desfășurarea interviului va fi suficient de mare (de minim 5 zile lucrătoare), astfel încât respondenții să dispună de flexibilitate în ceea ce privește alegerea

datei de desfășurare a interviului, în funcție de perioadele pentru care există disponibilitate mai mare din partea acestora;

- Recontactarea telefonică sau pe email a respondenților vizați de interviuri pentru a le reaminti acestora de invitațiile transmise și pentru a solicita un răspuns cu privire la participarea în cadrul acestui demers, în cazul în care respondenții nu confirmă participarea la interviuri;
- Elaborarea rapoartelor de interviu;
- Suplimentarea listei de respondenți, în cazul în care se constată o disponibilitate scăzută din partea persoanelor contactate pentru participarea la interviuri, în vederea atingerii numărului propus de interviuri, dar ținând cont și de relevanța potențialilor respondenți pentru demersul de evaluare.

Sondaj de opinie

Sondajul de opinie prevăzut în cadrul contractului va fi realizat prin intermediul unui chestionar, care va fi aplicat online în rândul beneficiarilor priorităților pentru care există un număr relevant de contracte de finanțare încheiate, pentru a obține punctul de vedere al acestora asupra intervențiilor programului în curs de evaluare.

În cazul sondajului de opinie, un prim contact va fi realizat prin e-mail, prin transmiterea chestionarului către toți beneficiarii priorităților (grupul țintă) ale căror date de contact sunt disponibile (din sistemul de monitorizare al AM PR NV) și apoi, în funcție de răspunsurile primite, un posibil al doilea contact prin se va realiza prin e-mail (reminder) și contactare telefonică.

În baza datelor disponibile din sistemul de monitorizare furnizat de AM PR NV aferente datei de 15 decembrie 2024, sondajul de opinie va fi aplicat în rândul beneficiarilor intervențiilor sprijinite în cadrul priorităților 1, 3, 4, 5, 6 și 7 (priorități pentru care există mai mult de 10 proiecte contractate). Având în vedere numărul de contracte încheiate pentru fiecare prioritate până la acea dată, nu va exista o eșantionare a beneficiarilor de finanțare, chestionarul urmând a fi transmis întregii populații.

Prioritatea	Nr. proiecte contractate	Sondaj de opinie
1	47	Da
2	0	Nu
3	24	Da
4	25	Da
5	12	Da
6	22	Da
7	47	Da
8	2	Nu

Studii de caz

Studiile de caz sunt utile pentru a evidenția câteva experiențe de pe teren cu privire la modul în care operațiunile programului au contribuit la criteriile de evaluare pentru care au fost propuse. Combină (1) documente de proiect și informații disponibile pe site-uri proiectelor; (2) interviuri bazate pe un model semi-structurat cu beneficiarii și dacă se va considera relevant, 1-2 interviuri generale, organizate la nivel de program cu reprezentanți ai AM și/sau actori cheie relevanți; (3) informații de

context provenite din recenzia literaturii și indicatori de context privind contextul specific de implementare a fiecărui proiect acoperit de studii de caz, dacă există și sunt relevante.

Potrivit ofertei tehnice, prestatorul propune realizarea a **3 studii de caz în vederea realizării evaluării** de tip mid-term review a **PR NV**, în funcție de categoriile de intervenții și de gradul de maturitate al acțiunilor întreprinse. Astfel, este propus câte un studiu de caz pentru Prioritățile 4, 5, 6, la nivelul cărora există proiecte contractate, acestea fiind priorități care nu sunt acoperite prin interviurile propuse.

De asemenea, sunt propuse în continuare și criteriile de selecție pentru identificarea studiilor de caz, inclusiv proiectele selectate conform acestor criterii. Facem precizarea că va fi creată și o listă de rezervă care va urmări aplicarea aceluiași criterii pentru fiecare prioritate, în cazul în care primele proiecte selectate nu vor răspunde pozitiv invitației de participare la studiile de caz.

Prioritatea	Nr. proiecte contractate	Nr. studii de caz	Criterii de selecție studii de caz
4	25	1	- Contracte semnate - Gradul de maturitate (data semnare contracte – martie 2024) <i>Proiect cod SMIS 301405 – Municipiul Gherla</i>
5	12	1	- Contracte semnate - Gradul de maturitate (data semnare contracte – 2023) <i>Proiect cod SMIS 300242 – UAT Județul Bihor</i>
6	21	1	- Contracte semnate - Gradul de maturitate (data semnare contracte – martie 2024) - Valoarea totală a proiectelor (a fost selectat proiectul cu valoarea cea mai mare) <i>Proiect cod SMIS 304325 - Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” Cluj Napoca</i>

Metodologia detaliată de realizare a studiilor de caz

Potrivit EVALSED, metoda studiului de caz presupune un studiu aprofundat al unui fenomen într-un cadru natural, bazându-se pe o multitudine de perspective. Aceste perspective multiple pot proveni din mai multe metode de colectare a datelor (atât calitative, cât și cantitative) sau pot proveni din mai multe relatări ale diferiților actori din cadru. Fenomenele pot privi indivizi, programe, organizații, proiecte, grupuri de oameni sau procese de luare a deciziilor.

Trăsătura caracteristică a studiului de caz este latura sa holistică, acordând o atenție specială contextului. Studiul de caz este o metodă de evaluare foarte puțin standardizată.

De asemenea, conform EVALSED, includerea studiilor de caz într-un proces de evaluare necesită o imagine clară a mai multor aspecte legate de implementarea lor: ce va putea fi reprezentat ca și „caz”?, care este baza pentru selectarea cazurilor și câte trebuie selectate?, ce unități de analiză vor fi incluse în studiul caz și cum trebuie organizate datele pentru a permite efectuarea unor comparații semnificative?, ce fel de generalizare este posibilă?

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

În această fază de demarare a evaluării la nivelul temei 11 este propus un design mai detaliat al instrumentului (Anexa 4. Instrumentele de cercetare, inclusiv formatul cadrul aferent studiilor de caz). Studiile de caz vor fi elaborate astfel încât să poată fi utilizate și ca rapoarte de sine stătătoare.

Focus grup

Focus grupul este o metodă de cercetare calitativă, organizată sub forma unei discuții structurate cu un grup selectat de persoane, pentru a obține informații privind opiniile și experiențele acestora, fiind o formă de evaluare participativă. În contextul evaluării de tip mid-term review a PR NV, focus grupul va fi util pentru a obține punctul de vedere asupra intervențiilor programului în curs de evaluare, în special în ceea ce privește concluziile și constatările formulate. Această metodă va fi utilă pentru a acoperi în principal criteriile de relevanță și coerență și pentru a elabora recomandări pentru viitor. Prin urmare, organizarea focus grupului se va realiza într-o etapă mai avansată a procesului de evaluare, după ce vor exista o serie de analize preliminare realizate ca urmare a cercetării de birou și a cercetării de teren (sondaj de opinie, interviuri cu actori cheie).

Având în vedere stadiul implementării proiectelor, la nivelul contractului, este propusă organizarea unui focus grup, care să grupeze participanți reprezentativi pentru diferitele grupuri țintă vizate de prioritățile programului. În funcție de rezultatele evaluării până la momentul organizării focus grupului și de disponibilitatea persoanelor invitate, prestatorul nu exclude divizarea participanților în două sub-grupuri, ce urmează a fi moderate de către evaluatori diferiți.

Focus grupul va fi organizat în format online și va reuni între 3 și 8 participanți. Acesta va fi organizat înainte de depunerea raportului de evaluare, ca metodă de validare a concluziilor evaluării. Focus grupul va avea o durată de aproximativ o oră și jumătate până la două ore, iar evaluatorii vor facilita discuțiile și interacțiunea la nivelul grupului, prin indicarea temelor sau întrebărilor de discuție.

Temele de discuție vor fi comunicate participanților înainte de focus grup pentru a asigura transparența și reciprocitatea în schimbul de informații la nivelul grupului de lucru și între membrii focus grupurilor. Ca urmare a desfășurării focus grupului, va fi elaborat un raport de sinteză, care să sintetizeze principalele intervenții ale participanților și concluziile rezultate.

Grila orientativă propusă pentru focus grup se regăsește în **Anexa 4. Instrumentele de cercetare**, cu mențiunea că subiectele de discuție vor fi detaliate într-o etapă ulterioară a evaluării, după ce vor exista concluzii preliminare rezultate în urma analizelor desfășurate de evaluatori prin intermediul altor metode de evaluare.

Panel de experți

Panelul de experți este un grup special de lucru constituit pentru a furniza, pe parcursul etapelor cheie specifice ale proceselor de evaluare, un punct de vedere independent și obiectiv al rezultatelor evaluării.

În cazul prezentei evaluări, panelul de experți va fi alcătuit dintr-un grup de cel puțin 2 experți externi temei de evaluare 11, care vor fi consultați de evaluatori într-o etapă intermediară a procesului de evaluare, pentru aprofundarea înțelegerii contextului de implementare a intervențiilor finanțate prin PR NV și colectarea de opinii preliminare legate de primele rezultate ale procesului de evaluare

(primele concluzii, rezultate și ipoteze), precum și colectarea de opinii pertinente, care ar putea ghida procesul de evaluare în continuare (de ex, pot oferi sugestii despre cum pot fi depășite eventualele obstacole sau limitări ale procesului de evaluare).

Principalele etape care vor fi urmărite în realizarea panelului de experți sunt:

- identificarea unei liste de potențiali experți;
- selectarea și înscrierea experților;
- investigații: membrii panelului examinează programul și documentele de evaluare;
- derularea panelului de experți;
- sinteza: în urma consultării experților, se elaborează un raport și formulează concluzii și recomandări care au fost acceptate în mod colectiv.

Structura propusă pentru desfășurarea panelului de experți se regăsește în **Anexa 4. Instrumentele de cercetare**, cu mențiunea că subiectele de discuție vor fi detaliate într-o etapă ulterioară a evaluării, după ce vor exista concluzii preliminare rezultate în urma analizelor desfășurate de evaluatori prin intermediul altor metode de evaluare.

4.2.2. Metode de analiză a datelor

Abordarea metodologică propusă pentru analiza datelor necesare procesului de evaluare pentru Tema 11 cuprinde următorul mix de metode: i) Analiza documentară (inclusiv a literaturii de specialitate), ii) Analiza statistică, iii) Analiza logicii de intervenție și verificarea teoriei schimbării, iv) Analiza părților interesate, v) Cartografiere, vi) Analiza benchmarking, vii) Analiza pe bază de matrice și triangularea.

În continuare sunt oferite detalii referitoare la modul de aplicare a metodelor de analiză a datelor, pe parcursul procesului de evaluare de tip mid-term review a PR NV 2021-2027.

Analiza documentară (inclusiv analiza literaturii de specialitate)

Analiza documentară vizează analiza datelor colectate și a documentelor relevante identificate pentru realizarea evaluării, precum documente de program, documente relevante la nivel European, național, regional și presupune într-o primă etapă recenzia documentelor, iar ulterior sintetizarea analizelor efectuate și utilizarea acestora în elaborarea constatărilor referitoare la evaluarea de tip mid-term review a PR NV. Prin metodele de analiză a datelor și a documentelor relevante pentru un anumit domeniu vizat, se dorește crearea unui context documentat, care să permită analiza tuturor aspectelor considerate importante pentru evaluatori.

Încă din etapa de elaborare a prezentului raport initial, Prestatorul a realizat o analiză a literaturii de specialitate la nivelul fiecărei priorități a programului, care abordează diferite aspecte relevante pentru procesul de evaluare și pentru înțelegerea contextului fiecărei priorități (a se vedea *capitolul 3. Analiza și sintetizarea literaturii de specialitate*). Documentele consultate de către echipa de experți în cadrul recenziei literaturii de specialitate sunt prezentate în *Anexa 1. Bibliografie*. Pe parcursul desfășurării procesului de evaluare, Prestatorul va analiza și alte documente, care vor contribui la elaborarea constatărilor și concluziilor referitoare la evaluarea de tip mid-term review a Programului Nord-Vest. Analiza literaturii de specialitate va susține, astfel, următoarele activități de evaluare,

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

facând posibilă înțelegerea aprofundată a rezultatelor evidențiate de alte instrumente de evaluare, precum și consolidarea/rafinarea recomandărilor.

Metoda are în vedere și analiza datelor de monitorizare furnizate de ADR Nord-Vest, în baza aspectelor agreeate în cadrul reuniunii de lansare a contractului.

Analiza statistică

Analiza statistică se va concentra în principal pe seriile macroeconomice relevante domeniilor de analiză, statistici cheie și statistici sectoriale specifice care pot fi semnificative în raport cu intervențiile evaluate. Principala referință geografică va fi la nivel regional, statisticile UE și naționale fiind posibil de integrat și elaborat ori de câte ori sunt necesare comparații. În ceea ce privește perioada acoperită de datele colectate, în funcție de scopul analizei, datele vor fi analizate în serii de timp, începând cu anul 2020-2021 și finalizând cu cele mai actualizate date disponibile la momentul redactării raportului de evaluare, însă perioada de analiză depinde și de disponibilitatea care există la nivelul fiecărui indicator analizat. Variabilele vor fi inserate într-o bază de dată generală care permite utilizatorului să selecteze și să facă interogări combinate.

Analiza datelor statistice va permite reconstituirea cadrului indicatorilor existenți în fiecare domeniu relevant pentru evaluarea care face obiectul contractului și va permite evidențierea contextului de implementare la nivelul fiecărei priorități, susținând în același timp, analiza nevoilor existente la nivelul domeniilor finanțate prin PR NV, pentru a identifica evoluția acestora în timp.

Principalele surse consultate vor fi Eurostat și INS, Cohesion data platform, autorități naționale și ministere de resort, platforme de date publice. Toate aceste date vor fi prelucrate și analizate statistic de către echipa de evaluare.

Lista indicativă a indicatorilor care urmează a fi analizați la nivelul fiecărei priorități se regăsește în cuprinsul Capitolului 4.3. Date necesare pentru evaluare și indicatori, metode de colectare a datelor pentru fiecare indicator, surse de date, descrierea output-urilor și identificarea și definitivarea abordării de evaluare propuse.

Analiza logicii de intervenție și verificarea teoriei schimbării

Logica de intervenție și teoria schimbării reprezintă elemente fundamentale în evaluarea de tip mid-term review a Programului Regional Nord-Vest 2021-2027, care facilitează înțelegerea aprofundată a contextului și a factorilor care influențează implementarea intervențiilor definite la nivelul programului.

Logica de intervenție se referă la abordarea strategică a programului, care este concepută încă din faza de planificare pentru a identifica nevoile de finanțare și pentru a contura obiectivele generale de finanțare în jurul nevoilor identificate, în vreme ce **teoria schimbării** contribuie la evaluare prin evidențierea ipotezelor-cheie și a condițiilor necesare pentru succesul programului, având la bază logica de intervenție a programului. În timpul evaluării, această metodă va folosi ca ghid pentru testarea ipotezelor inițiale, analizând în ce măsură ele au fost corecte și cum au influențat atingerea rezultatelor.

În etapa elaborării Raportului Inițial, teoria schimbării a fost identificată și reconstruită prin analiza documentelor de programare și recenzia literaturii de specialitate, urmând ca în etapele ulterioare ale procesului de evaluare să fie rafinate ipotezele și relațiile de cauzalitate și să se realizeze testarea și validarea teoriei schimbării, cu ajutorul metodelor de cercetare pe teren (interviuri, sondaje, studii de caz etc.).

Mai multe detalii referitoare la modul de realizare a logicii de intervenție și a teoriei schimbării la nivelul fiecărei priorități și obiectiv specific sunt prezentate în *Anexa 3. Teoria schimbării și logica intervenției*. Ilustrarea grafică a logicii de intervenție și a teoriei schimbării la nivelul fiecărei priorități se regăsește în *capitolul 2. Teoria programului PR NV*.

Analiza părților interesate

Analiza părților interesate va fi utilă pentru a arăta diferitele așteptări ale părților interesate și rolul acestora în designul și implementarea intervențiilor, precum și pentru evidențierea grupurilor țintă care beneficiază de intervenții, sprijinind în principal evaluarea relevanței. Aceasta se va baza pe analiza documentară și pe datele provenite din interviuri și focus grup.

Cartografiere

Evaluatorii vor utiliza cartografierea pentru a produce o serie de hărți pentru a sprijini și ilustra analiza teritorială a implementării programului, folosind datele existente din sistemul de monitorizare și informațiile de localizare.

De asemenea, în cuprinsul raportului de evaluare vor fi utilizate grafice rezultate în urma analizei statistice, pentru a ilustra, de exemplu, evoluția anumitor indicatori de context (indicatori socio-economici specifici pentru anumite domenii/sectoare, care descriu situația sectorului respectiv).

Analiza benchmarking

Analiza benchmarking este utilă pentru a compara intervențiile sau anumite operațiuni cu unele similare, pentru a putea fi extrase concluzii și lecții învățate pentru viitor. În cadrul acestei evaluări, va fi utilizată fie o analiză benchmarking internă, pentru a compara performanța mai multor tipuri de intervenții ale PR NV (între obiective specifice), fie o analiză benchmarking externă, pentru a compara intervențiile din cadrul PR NV cu alte intervenții similare sprijinite prin alte programe (utilizând datele colectate din Cohesion open data platform privind progresul implementării programului, dacă acestea vor fi disponibile).

Astfel, Prestatorul propune realizarea unei analize de acest tip pentru a putea identifica cazuri de bună practică din România și/sau alte state membre.

În continuare sunt oferite detalii referitoare la modul de realizare a analizelor benchmarking internă și/sau externă, prin raportare la scopul analizelor, variabilele de comparație, sursele de informații, tipul analizei.

Analiza benchmarking externă

- **Focus:** Analiza benchmarking externă se va concentra pe compararea gradului de implementare a programului (la sfârșitul lunii decembrie 2024) cu alte programe.

- **Variabile benchmarking:** Analiza benchmarking externă va folosi ca variabilă de comparație progresul în implementarea financiară.
- **Sursa:** Evaluarea va utiliza date furnizate de platforma Cohesion Data <https://cohesiondata.ec.europa.eu/2021-2027/21-27-finances-implemented-by-fund/xrip-u2ff>). Această sursă va asigura date comparabile pentru eșantionul de programe analizate.
- **Tipul analizei:** Această comparație va fi efectuată ori de câte ori este posibil cu alte regiuni mai puțin dezvoltate în cadrul acelorași obiective specifice de interes pentru PR NV și/sau cu alte regiuni din România. Variabila utilizată va fi media performanței financiare la nivelul UE/României. Performanța PR NV va fi comparată cu valoarea de referință pentru a vedea ce lecții pot fi extrase în ceea ce privește posibila ajustare a programului și viitoarele apeluri de proiecte.

Analiza benchmarking internă

- **Focus:** Analiza benchmarking internă se va concentra pe compararea gradului de implementare a programului (la sfârșitul lunii decembrie 2024) în cadrul PR NV. Unitatea de analiză va fi reprezentată de obiectivele specifice. Cu toate acestea, dacă sunt disponibile informații mai detaliate la nivel de tip de acțiune, se va lua în considerare și această analiză.
- **Variabile benchmarking:** Analiza benchmarking internă va folosi ca variabilă de comparație progresul implementării financiare (costurile totale eligibile) și operațiunile selectate.
- **Sursa:** Evaluarea va utiliza datele provenite din sistemul de monitorizare, precum rapoartele lunare de monitorizare a programului.
- **Tipul analizei:** Această comparație va fi efectuată ori de câte ori este posibil cu alte regiuni mai puțin dezvoltate în cadrul acelorași obiective specifice de interes pentru PR NV 2021-2027 și/sau cu alte regiuni din România. Variabila utilizată va fi media performanței financiare la nivelul UE/României. Performanța PR NV 2021-2027 va fi comparată cu valoarea de referință pentru a vedea ce lecții pot fi extrase în ceea ce privește posibila ajustare a programului și viitoarele apeluri de proiecte.

Analiza pe bază de matrice și triangularea

Matricele ajută în general la organizarea, analizarea și compararea unui set complex de informații. Diferitele forme de evaluări pe bază de matrice sunt utilizate pe parcursul evaluării, în scopul de a face raționamentul evaluatorului mult mai sistematic, logic și, de asemenea, transparent. De exemplu, matricele pot fi utilizate pentru a rezuma rezultatele metodologiilor calitative folosite în etapele anterioare ale contractului, care vizează tema de evaluare 11.

Tehnicile de analiză a datelor bazate pe matrice sunt construite pe rezultatele din cercetarea documentară și pe informațiile colectate prin intermediul interviurilor, focus grupurilor și studiilor de caz.

Relevanța și corectitudinea oricărui exercițiu de evaluare este direct proporțională cu calitatea și caracterul complet al informațiilor colectate, dar și cu modul de procesare și interpretare a acestora. Astfel, o importanță esențială trebuie atribuită identificării surselor de date necesare pentru obținerea rezultatelor planificate la nivelul evaluării. De asemenea, o importanță deosebită este atribuită

interpretării corelate și verificării triangulate a datelor colectate astfel încât răspunsurile la întrebările de evaluare să cuprindă constatări corecte și să furnizeze fundamentarea adecvată a concluziilor și recomandărilor formulate.

4.3. Date necesare pentru evaluare și indicatori, metode de colectare a datelor pentru fiecare indicator, surse de date, descrierea output-urilor și identificarea și definitivarea abordării de evaluare propuse

Pentru realizarea evaluării de tip mid-term review a PR NV, evaluatorii vor colecta și analiza, pe de o parte indicatori de context, la nivel regional/național (în funcție de disponibilitatea datelor), care vor permite analiza socio-economică și ilustrarea evoluției nevoilor la nivelul priorităților programului, iar pe de altă parte, date provenite din sistemul de monitorizare, referitoare la progresul intervențiilor și progresul în atingerea indicatorilor de realizare și rezultat.

Referitor la metodele de colectare a datelor, acestea sunt reprezentate de accesarea directă a bazelor de date publice și de interogarea datelor disponibile din sistemul de monitorizare a PR NV.

În continuare este propusă o listă indicativă de indicatori care urmează a fi analizați la nivelul fiecărei priorități a programului, cu indicarea surselor de date, cu mențiunea că această listă nu este exhaustivă și rămâne deschisă pe parcursul procesului de evaluare, putând fi completată sau actualizată, după caz, în funcție de disponibilitatea datelor.

Prioritatea	Indicatori	Surse de date folosite
Prioritatea 1: O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice	Indicatori de context: - Indicele regional de competitivitate - Ponderea cheltuielilor în cercetare-dezvoltare din PIB - Salariați din activitatea de cercetare-dezvoltare pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe, la sfârșitul anului - Cheltuieli totale din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe - prețuri curente - Angajați în sectorul CDI Indicatori de realizare: RSO1.1: - Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari) (RCO01) - Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi (RCO02) - Întreprinderi care beneficiază de sprijin nefinanciar (RCO04) - Întreprinderi nou înființate care beneficiază de sprijin (RCO05) - Cercetători care lucrează în centre de cercetare care beneficiază de sprijin (RCO06)	INS Tempo; Eurostat; Comisia Europeană; Sistem monitorizare PR NV/ADR Nord-Vest; Alte surse de date identificate pe parcursul evaluării.

Prioritatea	Indicatori	Surse de date folosite
	- Organizații de cercetare care participă la proiecte de cercetare comune (RCO07) - Valoarea nominală a echipamentelor pentru cercetare și inovare (RCO08) - Întreprinderi care cooperează cu organizații de cercetare (RCO10) RSO1.2: - Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari) (RCO01) - Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi (RCO02) - Valoarea serviciilor, a produselor și a proceselor digitale dezvoltate pentru întreprinderi (RCO13) RSO1.3: - Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari) RCO01 - Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi (RCO02) - Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin instrumente financiare (RCO03) - Întreprinderi nou înființate care beneficiază de sprijin (RCO05) - Capacități create pentru pepinierele de afaceri (RCO15) - Structuri de sprijinire a afacerilor (12S6) RSO1.4: - Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari) RCO01 - Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi (RCO02) - Participarea părților interesate instituționale la procese de descoperire antreprenorială (RCO16) - IMM-uri care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat (RCO101) - Entități de CDI care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat (12S14) Indicatori de rezultat: RSO1.1: - Investiții private care completează sprijinul public (din care: granturi, instrumente financiare) – euro (RCR02) - Publicații ale proiectelor care beneficiază de sprijin (RCR08) RSO1.2: - Întreprinderi care ating un nivel ridicat de intensitate digitală (RCR13) RSO1.3:	

Prioritatea	Indicatori	Surse de date folosite
	- Locuri de muncă create în entitățile care beneficiază de sprijin (RCR01) - Întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) care introduc inovații în materie de produse sau procese (RCR03) - Întreprinderi noi aflate încă pe piață (RCR17) - IMM-uri care utilizează servicii ale unor pepiniere de afaceri după crearea pepinierelor (RCR18) - Întreprinderi cu cifră de afaceri crescută (RCR19) - IMM-uri cu o valoare adăugată mai mare per angajat (RCR25) RSO1.4: - Angajați din IMM-uri care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat (pe tip de competențe: tehnice, de management, de antreprenoriat, ecologice, altele) (RCR98) - Angajați din entități de CDI care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat (pe tip de competențe: tehnice, de management, de antreprenoriat, ecologice, altele) (12S15)	
Prioritatea 2: O regiune cu localități SMART	Indicatori de context: - Valoarea Indicelui Economiei și Societății Digitale (DESI) - Acoperirea cu bandă largă NGA - Procent din gospodăriile românești care au conexiune de bandă largă - Ponderea gospodăriilor care au acces la Internet acasă, pe medii de rezidență, în total gospodării din fiecare mediu de rezidență - Ponderea IMM-urilor care ating nivelul de bază al intensității digitale etc. Indicatori de realizare: RSO1.2: - Instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii, produse și procese digitale (RCO14) - Numărul de centre de date regionale sprijinite (RO01) Indicatori de rezultat: RSO1.2: - Utilizatori de servicii și produse și procese digitale publice noi și optimizate (RCR11)	INS Tempo; Eurostat; Comisia Europeană; Sistem monitorizare PR NV/ADR Nord-Vest; Alte surse de date identificate pe parcursul evaluării.
Prioritatea 3: O regiune cu localități prietenoase cu mediul	Indicatori de context: - Consumul final energetic pe tipuri de purtători de energie - Gradul de independență energetică - Emisii de GES	INS Tempo; Eurostat; Sistem monitorizare PR

Prioritatea	Indicatori	Surse de date folosite
	- Ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie etc. - Suprafața spațiilor verzi în municipii și orașe - Indicele spațiului verde Indicatori de realizare: RSO2.1: - Locuințe cu performanță energetică îmbunătățită (RCO18) - Clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită – mp (RCO19) RSO2.2: - Capacitate de producție suplimentară pentru energia din surse regenerabile (din care: energie electrică, termică) (RCO22) RSO2.7: - Infrastructuri verzi care beneficiază de sprijin pentru alte scopuri decât adaptarea la schimbările climatice (RCO36) - Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrate (RCO74) - Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin (RCO75) Indicatori de rezultat: RSO2.1: - Consum anual de energie primară (din care: al locuințelor, clădirilor publice, întreprinderilor etc.) (RCR26) - Emisii de gaze cu efect de seră estimate (RCR29) RSO2.2: - Energie totală din surse regenerabile produsă (din care: energie electrică, termică) (RCR31) RSO2.7: - Populația care are acces la infrastructuri verzi noi sau îmbunătățite (RCR95)	NV/ADR Nord-Vest; Alte surse de date identificate pe parcursul evaluării.
Prioritatea 4: O regiune cu mobilitate urbană multimodală durabilă	Indicatori de context: - Emisii de gaze cu efect de seră - Nivelul de emisii de gaze cu efect de seră generate de sectorul transporturilor - Înmatriculări noi de vehicule rutiere pentru transportul pasagerilor - Numărul vehiculelor în inventar și al pasagerilor transportați în transportul public de pasageri - Pasageri-km parcurși cu autobuze și microbuze, tramvaie, troleibuze și metrou etc. Indicatori de realizare:	INS Tempo; Eurostat; Sistem monitorizare PR NV/ADR Nord-Vest; Alte surse de date identificate pe parcursul evaluării.

Prioritatea	Indicatori	Surse de date folosite
	RSO2.8: - Lungimea liniilor de tramvai și metrou reconstruite sau modernizate (RCO56) - Capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv (RCO57) - Piste ciclabile care beneficiază de sprijin (RCO58) - Infrastructuri pentru combustibili alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare) (RCO59) - Orașe și localități cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate (RCO60) - Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrate (RCO74) - Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin (RCO75) Indicatori de rezultat: RSO2.8: - Emisii de gaze cu efect de seră estimate (RCR29) - Număr anual de utilizatori ai transporturilor publice noi sau modernizate (RCR62) - Număr anual de utilizatori ai liniilor de tramvai și de metrou noi sau modernizate (RCR63) - Număr anual de utilizatori ai pistelor ciclabile (RCR64)	
Prioritatea 5: O regiune accesibilă	Indicatori de context: - Lungimea drumurilor publice, pe categorii de drumuri, regiuni de dezvoltare și județe - Lungimea drumurilor publice, modernizate pe regiuni de dezvoltare și județe - Distribuția drumurilor publice, în funcție de tipul de acoperământ, pe regiuni de dezvoltare și județe - Accidente de circulație rutieră cauzatoare de vătămări corporale, pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe - Mortalitatea datorată accidentelor rutiere Indicatori de realizare: RSO3.2: - Lungimea drumurilor noi sau reabilite – din afara TEN-T (RCO44) - Lungimea drumurilor reconstruite sau modernizate – din afara TEN-T (RCO46) - Capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv (RCO57) - Infrastructuri pentru combustibili alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare) (RCO59)	INS Tempo; Eurostat; Sistem monitorizare PR NV/ADR Nord-Vest; Alte surse de date identificate pe parcursul evaluării.

Prioritatea	Indicatori	Surse de date folosite
	Indicatori de rezultat: - Număr anual de utilizatori de drumuri nou construite, reconstruite, reabilite sau modernizate (RCR55) - Numărul de accidente rutiere pe drumuri județene (12S3) - Utilizatori anuali ai transportului public regional (12S4)	
Prioritatea 6: O regiune educată	Indicatori de context: - Unități de învățământ, pe niveluri de educație - Populația școlară - Absolvenți pe niveluri de educație - Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri (18-24 ani), pe sexe - Proporția copiilor și tinerilor la finalul învățământului secundar inferior, care înregistrează nivelul minim de competențe în citire și matematică, pe sexe (PISA nivel 2) - Rata de participare la educația timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu etc. - Procentul absolvenților de învățământ terțiar cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani Indicatori de realizare: RSO4.2: - Capacitatea sălilor de clasă din structurile noi sau modernizate de îngrijire a copiilor (RCO66) - Capacitatea sălilor de clasă din structurile educaționale noi sau modernizate (RCO67) - Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată (RCO74) - Spații deschise create sau reabilite în zonele urbane (RCO114) - Numărul centrelor de testare pentru orientarea educațională a elevilor (12S7) - Numărul centrelor de educație pentru elevi în domenii cu impact RIS3 NV (12S8) RSO4.6: - Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin (RCO77) Indicatori de rezultat: RSO4.2: - Număr anual de utilizatori ai structurilor noi sau modernizate de îngrijire a copiilor (RCR70) - Număr anual de utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate (RCR71)	INS Tempo; Eurostat; Sistem monitorizare PR NV/ADR Nord- Vest; Alte surse de date identificate pe parcursul evaluării.

Prioritatea	Indicatori	Surse de date folosite
	- Utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate de masă care aparțin grupurilor vulnerabile (12S12) RSO4.6: - Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin (RCR77)	
Prioritatea 7: O regiune atractivă	Indicatori de context: - Biblioteci pe regiuni de dezvoltare și județe - Muzee și colecții publice pe regiuni de dezvoltare și județe - Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică pe tipuri de structuri, regiuni de dezvoltare și județe - Capacitatea de cazare turistică existentă pe regiuni de dezvoltare și județe - Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe tipuri de turiști - Înnoptări în structuri de primire turistică pe tipuri de turiști - Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune - Pondere turismului în PIB - Suprafața spațiilor verzi pe județe - Cheltuieli de la bugetul de stat și cheltuieli de la bugetul local pentru cultură, recreere și religie etc. - Număr monumente istorice. Indicatori de realizare: RSO5.1: - Capacitatea locuințelor sociale noi sau modernizate (RCO65) - Capacitatea sălilor de clasă din structurile noi sau modernizate de îngrijire a copiilor (RCO66) - Capacitatea sălilor de clasă din structurile educaționale noi sau modernizate (RCO67) - Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrate (RCO74) - Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin (RCO75) - Proiecte integrate de dezvoltare teritorială (RCO76) - Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin (RCO77) - Spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane (RCO114) RSO5.2: - Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrate (RCO74)	INS Tempo; Eurostat; Sistem monitorizare PR NV/ADR Nord-Vest; Alte surse de date identificate pe parcursul evaluării.

Prioritatea	Indicatori	Surse de date folosite
	- Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin (RCO75) - Proiecte integrate de dezvoltare teritorială (RCO76) - Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin (RCO77) Indicatori de rezultat: RSO5.1: - Număr anual de utilizatori ai locuințelor sociale noi sau modernizate (RCR67) - Număr anual de utilizatori ai structurilor noi sau modernizate de îngrijire a copiilor (RCR70) - Număr anual de utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate (RCR71) - Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin (RCR77) - Populația care are acces la infrastructuri sprijinite pentru regenerarea urbană (12S5) RSO5.2: - Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin (RCR77)	
Prioritatea 8: Asistență tehnică	Indicatori de realizare: - Acțiuni de informare și publicitate (12S9) - Personal finanțat de FEDR (12S10) - Studii, analize, rapoarte aferente implementării POR NV (12S11)	INS Tempo; Banca Mondială; Sistem monitorizare PR NV/ADR Nord- Vest; Alte surse de date identificate pe parcursul evaluării.

4.4. Calendarul de aplicare a instrumentelor/metodelor utilizate

Perioada de desfășurare a activităților de evaluare prevăzute pentru Tema de evaluare 11 (MTR) a început odată cu întâlnirea de demarare a contractului și întâlnirii de brainstorming (13.12.2024) și se va finaliza odată cu organizarea reuniunii CCE PR NV pentru prezentarea raportului de evaluare și raportului de sinteză pentru Evaluarea de tip mid-term review a PR NV 2021-2027, respectiv în luna martie 2025 (estimativ în perioada 17-21 martie, data exactă urmând a fi stabilită de comun acord cu Autoritatea Contractantă).

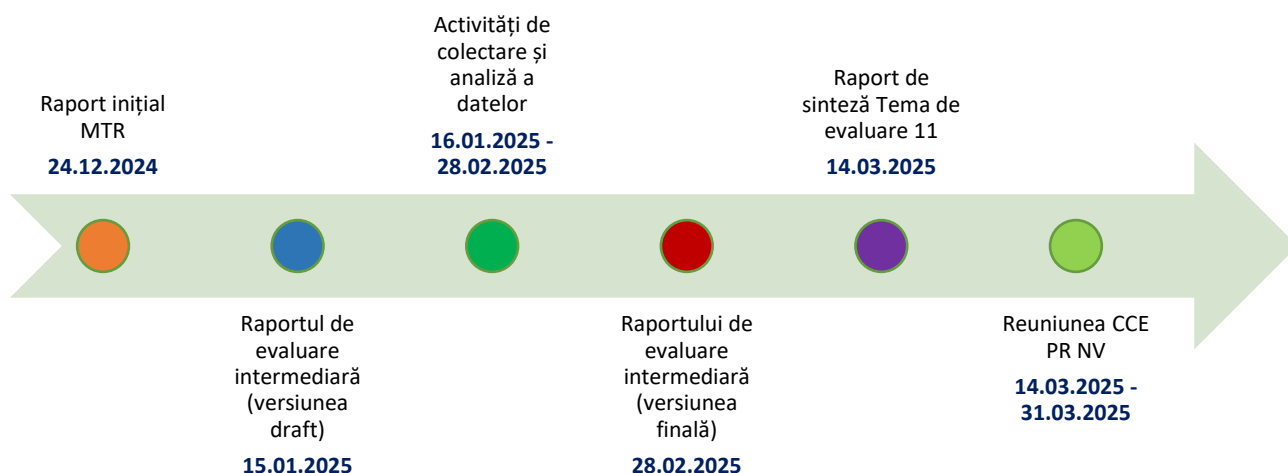
Astfel, principalele termene limită aferente Temei de evaluare 11 sunt prezentate în continuare:

BH BN CJ MM SJ SM

www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Calendarul de aplicare a instrumentelor și metodelor de evaluare propuse în cadrul Temei 11 are în vedere următoarele premise:

- Activitățile de colectare și analiză a datelor bazate pe recenzia literaturii de specialitate, cercetare documentară, analiză statistică și analiza logicii de intervenție, etc., au fost demarate imediat după kick-off meeting, pentru a pregăti prezentul Raport Inițial și versiunea draft a raportului de evaluare de tip mid-term review;
- Activitatea de brainstorming a fost deja realizată în conformitate cu detaliile metodologice propuse în oferta tehnică;
- Restul activităților de cercetare pe teren (sondaje, studii de caz, focus grup, etc.) vor fi demarate în cea de-a doua parte a lunii ianuarie, având în vedere faptul că lansarea acestora depinde de aprobarea instrumentelor de evaluare propuse în cadrul prezentului Raport Inițial.

Astfel, calendarul estimativ de aplicare a metodelor de colectare și analiză a datelor propuse pentru Tema de evaluare 11 este prezentat în continuare:

13.12.2024	•Brainstorming
16.12.2024 - 15.01.2025	•Cercetare documentară, Colectarea datelor statistice/de monitorizare
16.12.2024 - 15.01.2025	•Analiza documentară, Analiza statistică, Analiza logicii de intervenție și verificarea teoriei schimbării;
09.01.2025 - 15.02.2025	•Interviuri
20.01.2025 - 15.02.2025	•Sondaj de opinie
20.01.2025 - 15.02.2025	•Studii de caz
15.02.2025 - 28.02.2025	•Focus grup
15.02.2025 - 28.02.2025	•Panel de experți
15.02.2025 - 28.02.2025	•Analiza benchmarking

BH BN CJ MM SJ SM

www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

4.5. Limitări existente și moduri de soluționare

Echipa de experți evaluatori a identificat următoarele riscuri și limitări metodologice ce pot apărea în derularea activităților și au propus o serie de soluții, prezentate în continuare:

Timp disponibil redus pentru desfășurarea activităților de evaluare

- **Descriere.** Evaluarea temei 11 era preconizat să aibă o durată de implementare de aproximativ 4 luni, însă având în vedere data la care a fost semnat contractul și termenele impuse de art. 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060, vor fi disponibile aproximativ 1,5 luni pentru derularea tuturor activităților de evaluare (colectare și analiză date, cercetare pe teren, elaborare raport evaluare MTR);
- **Soluții propuse.** Evaluatorii au propus transmiterea Raportului Inițial în avans față de termenul propus în oferta tehnică (în 10 zile de la kick off meeting față de 4 săptămâni prevăzute inițial) care cuprinde o analiză preliminară a recenziei literaturii de specialitate, rezultatele pretestărilor și instrumentele validate și modificate în urma observațiilor specialiștilor în domeniul evaluării. În plus, activitățile de colectare a datelor din partea beneficiarilor și ai actorilor implicați în gestionarea programului vor fi desfășurate în paralel.

Lipsa de date privind evoluția contextului, în special la nivel regional, și lipsa de informații privind efectele programului din sistemul de monitorizare.

- **Descriere.** Datele referitoare la indicatorii de context și la indicatorii de rezultat se bazează de obicei pe date statistice, care nu sunt neapărat aliniate cu momentele esențiale din implementarea programului. Datele produse pentru un anumit an se pot baza pe o colectare de date anterioară și/sau pot fi furnizate cu unul/doi ani mai târziu decât data la care se realizează evaluarea. În plus, este puțin probabil ca rapoartele de proiect să conțină informații privind capacitatea proiectului de a aduce schimbări și valoare adăugată.
- **Soluții propuse.** Evaluatorii vor identifica date suplimentare provenind de la INS și Eurostat cu privire la același subiect și vor completa lacunele de date cu constatări calitative din sondajele adresate beneficiarilor. Sondajele de opinie vor fi utilizate pentru a furniza informații privind rezultatele intermediare ale programului la nivelul beneficiarilor.

Dificultatea culegerii datelor necesare evaluării de la surse externe ale sistemului de management

- **Descriere.** Această limitare metodologică este corelată cu cea prezentată anterior și se referă la dificultatea culegerii datelor în condițiile în care acestea nu sunt agregate în baze de date convergente și ușor accesibile experților cheie.
- **Soluții propuse.** Echipa prestatorului a dezvoltat metodologii foarte clare pentru colectarea datelor și informațiilor necesare într-un proces de evaluare. Pentru a minimiza posibilitatea acestui risc, experții cheie vor realiza verificarea datelor și informațiilor înainte de prelucrare. De asemenea, acolo unde este cazul, vor fi identificate surse complementare de date care vor completa accesul dificil la anumite date necesare evaluării.

5. Structura detaliată a raportului de evaluare intermediară (raportul final)

Scopul final al activităților de evaluare îl reprezintă elaborarea raportului de evaluare de tip mid-term review a intervențiilor sprijinite prin Programul Regional Nord-Vest 2021-2027.

Pentru această temă de evaluare 11 - Evaluarea tip mid-term review, pe lângă prevederile din Caietul de sarcini în legătură cu structura raportului de evaluare, există un set de orientări metodologice pentru realizarea evaluării intermediare, elaborate de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, prin intermediul cărora se propune o structură orientativă a raportului de evaluare intermediară la nivelul tuturor programelor. Facem precizarea că această structură orientativă propusă de către MIPE nu a fost prevăzută la nivelul Caietului de sarcini și nu a fost cunoscută de către Prestator la momentul elaborării ofertei tehnice, Prestatorul agreând de comun acord cu Autoritatea Contractantă în cadrul reuniunii de lansare a contractului, că propunerea de structură a raportului va avea în vedere o armonizare a elementelor solicitate la nivelul CDS și a elementelor sugerate de către MIPE.

Astfel, în continuare este prezentată structura raportului de evaluare de tip mid-term review (raportul final), care încorporează elementele din orientările metodologice ale MIPE și prevederile caietului de sarcini.

1. Sinteza evaluării (*în limba română și în limba engleză*);
2. Introducere (*scopul și domeniul de aplicare a evaluării și explicarea structurii raportului*);
3. Metodologia utilizată pentru realizarea MTR
 - a) Analiza și sinteza literaturii de specialitate;
 - b) Verificarea teoriei schimbării programului PR NV;
 - c) Descrierea metodologiei utilizate pentru aplicarea instrumentelor de cercetare utilizate;
 - d) Analizele efectuate pentru a răspunde la întrebările de evaluare;
 - e) Problemele întâmpinate și măsurile adoptate;
4. Prezentarea programului și a stadiul implementării până la 31 decembrie 2024 (*ÎE 5*)
5. Analiza progresului și provocărilor conform Regulamentului (UE) 1060/2021
 - 5.1 *Recomandări specifice de țară (RST) (ÎE 2)*
 - Analizele și constatările corespunzătoare fiecărei activități și întrebări de evaluare;
 - Răspunsurile la întrebările de evaluare;
 - 5.2 *Contribuția la anul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatic (PNIESC) (ÎE 3)*
 - Analizele și constatările corespunzătoare fiecărei activități și întrebări de evaluare;
 - Răspunsurile la întrebările de evaluare;
 - 5.3 *Punerea în aplicare a Pilonului European al Drepturilor Sociale (PEDS) (ÎE 3)*
 - Analizele și constatările corespunzătoare fiecărei activități și întrebări de evaluare;
 - Răspunsurile la întrebările de evaluare;
 - 5.4. *Analiza situației socioeconomice (ÎE 4)*
 - Analizele și constatările corespunzătoare fiecărei activități și întrebări de evaluare;

- Răspunsurile la întrebările de evaluare;
- 5.5. *Progresele înregistrate în realizarea obiectivelor de etapă (ÎE 1)*
- Analizele și constatările corespunzătoare fiecărei activități și întrebări de evaluare;
 - Răspunsurile la întrebările de evaluare;
- 5.6. *Coerență și complementaritate între PR NV și alte programe sectoriale și regionale (ÎE 6)*
- Analizele și constatările corespunzătoare fiecărei activități și întrebări de evaluare;
 - Răspunsurile la întrebările de evaluare;
6. Rezultatele evaluării intermediare
- 6.1 *Analiza realizată pentru a răspunde la întrebările de evaluare*
- 6.2 *Răspunsul la întrebările de evaluare*
7. Concluzii
8. Propuneri
9. Planul de acțiune pentru implementarea recomandărilor evaluării
10. Anexe:
- Tabelul de corelare între constatări, concluzii și recomandări;
 - Metodologia utilizată, inclusiv instrumentele de evaluare;
 - Lista documentelor și a literaturii parcurse (Bibliografie și analiza literaturii de specialitate);
 - Lista instituțiilor/structurilor intervievate;
 - Lista instituțiilor membre în Comitetul de Coordonare a Evaluării PR NV;
 - Baza de date aferentă raportului;
 - Prezentare
 - prezentare sintetică a rezultatelor și recomandărilor evaluării pentru publicului larg;
 - Studiul de caz/Studiile de caz;
 - Setul de date și meta date etc.

6. Instrumentele detaliate pentru faza de cercetare de teren

Pentru evaluarea de tip mid-term review a Programului Regional Nord-Vest, vor fi aplicate metodele descrise în cuprinsul *Capitolului 4. Detalierea/ajustarea metodologiei de evaluare*, abordarea metodologică propusă de Prestator fiind formată dintr-un mix de metode de analiză cantitativă și analiză calitativă a căror aplicare va garanta credibilitatea și acuratețea rezultatelor procesului de evaluare.

Instrumentele detaliate pentru cercetarea de teren sunt prezentate în **Anexa 4. Instrumentele de cercetare**. Precizăm faptul că anumite instrumente de cercetare nu pot fi considerate finale în această etapă (precum grila de focus grup sau grila pentru panelul de experți), întrucât definitivarea acestora depinde și de rezultatele preliminare obținute prin aplicarea celorlalte metode de colectare și analiză date. Astfel anexa 4 conține structura detaliată propusă pentru următoarele instrumente:

- Grile de interviu (cu AM – interviu general, AM Departamentul de evaluare proiecte, beneficiari proiecte, membri ai Comitetului de Monitorizare);
- Model chestionar pentru sondajul de opinie;
- Structura și formatul studiilor de caz;
- Structură Focus Grup;
- Structură Panel de experți.

7. Organizarea și managementul contractului

7.1. Planul de lucru revizuit

Durata de implementare a tuturor activităților contractuale este de la data semnării contractului, respectiv 10.12.2024, până la data de 31.03.2027. Activitățile specifice de evaluare pentru Tema de evaluare 11 vor fi derulate însă în trimestrul IV 2024 – trimestrul I 2025, conform specificațiilor din Caietul de Sarcini și în conformitate cu cerințele Regulamentului (UE) 2021/1060. Astfel, Raportul final de evaluare de tip mid-term review se va transmite până la data de 28.02.2025.

Prestatorul a planificat activitățile contractului astfel încât acestea să se poată desfășura în perioada de implementare prevăzută. În elaborarea graficului de activități actualizat au fost luate în considerare specificațiile Caietului de Sarcini și cerințele exprimate de Autoritatea Contractantă în cadrul reuniunii de lansare a contractului, care au vizat transmiterea unei versiuni preliminare a raportului de evaluare de tip mid-term review la jumătatea lunii ianuarie 2025, astfel încât să poată fi transmis Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene, un prim draft al raportului, pentru analiză și recomandări.

Versiunea actualizată a graficului Gantt pentru tema de evaluare 11, conform detaliilor prezentate anterior, este prezentată în continuare:

Nr. crt	Activități*)	Anul 2024	Anul 2025		
		Trimestrul IV	Trimestrul I		
		Decembrie	Ianuarie	Februarie	Martie
		L1	L2	L3	L4
XI	Tema 11: Evaluarea tip mid-term review (PR NV 2021–2027)				
11.1	Elaborare Raport inițial tema 11 ***)	★			
11.2	Elaborare Raport de evaluare tema 11 ****)		★ 15.ian	★ 28.feb	
11.3	Elaborare Raport sinteză tema 11 *****)				★ 14.mar
11.4	Organizarea reuniunii CCE PR NV				★
XII	Evaluările ad-hoc *****)				
12.1	Elaborare Raport inițial evaluare ad-hoc 1				
12.2	Elaborare Raport evaluare ad-hoc 1				
12.3	Organizarea reuniunii CCE PR NV (privind evaluarea ad-hoc 1)				
12.4	Elaborare Raport inițial evaluare ad-hoc 2				
12.5	Elaborare Raport evaluare ad-hoc 2				
12.6	Organizarea reuniunii CCE PRNV (privind evaluarea ad-hoc 2)				
XIII	Managementul contractului și controlul calității livrabilelor				
13.1	Organizarea întâlnirii inițiale (kick-off meeting) *****)	★			
13.2	Asigurarea relațiilor contractuale cu AC, inclusiv organizarea întâlnirilor de lucru lunare (cel puțin 2 întâlniri/lună) și ad-hoc cu membrii AC				
13.3	Monitorizarea activităților, controlul calității și asigurarea resurselor logistice necesare				
13.4	Elaborarea Rapoartelor de progres *****)				
13.5	Elaborarea Raportului final, inclusiv prezentarea Raportului final de activitate în cadrul reuniunii CCE PR NV *****)				

Versiunea integrală actualizată a graficului Gantt pentru întregul contract poate fi consultată la linkul următor, fiind totodată anexată și prezentului raport:

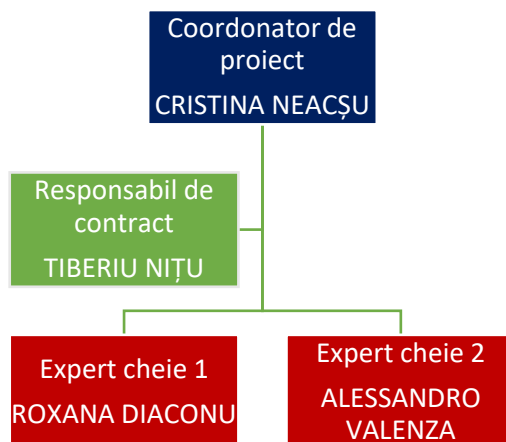

Grafic Gantt ADR
NV_versiune revizuita.

7.2. Descrierea expertizei mobilizate

Având în vedere complexitatea cercetărilor derulate pentru tema de evaluare 11, modalitatea de coordonare a experților și a activităților planificate pentru implementarea contractului reprezintă un element esențial pentru asigurarea îndeplinirii tuturor obiectivelor vizate. În acest sens, în conformitate cu aspectele prezentate în cadrul ofertei tehnice, în derularea activităților de evaluare întreprinse va fi implicată o echipă formată din 2 experți cheie, 1 coordonator de proiect și 1 responsabil de contract.

Experții cheie vor avea un rol decisiv în realizarea obiectivelor contractului, în implementarea activităților specifice ale acestuia, în dezvoltarea și aplicarea metodologiei, în culegerea, analiza și interpretarea datelor, în elaborarea, redactarea și prezentarea livrabililor, materialelor și documentelor menționate în Caietul de sarcini sau solicitate de AC.

În ceea ce privește modalitatea de coordonare a experților cheie, aceasta va fi realizată de Coordonatorul de proiect desemnat, conform planului de lucru și calendarului detaliat al activităților. Este propusă implicarea echilibrată a experților în toate activitățile specifice elaborării rapoartelor de evaluare (pentru elaborarea Raportului Inițial, respectiv elaborarea diferitelor versiuni a rapoartelor de evaluare), dar și în cadrul activităților transversale (întâlnirea inițială, elaborarea raportului de sinteză a rezultatelor studiilor de evaluare, prezentarea la reuniune CCE a rapoartelor finale de evaluare și a sintezei evaluării, managementul evaluării).

Derularea activităților va fi monitorizată intern de către Coordonatorul de proiect și Responsabilul de contract; progresul activităților va fi raportat către Autoritatea Contractantă prin intermediul Rapoartelor de progres. Monitorizarea și coordonarea activităților se va realiza inclusiv prin intermediul întâlnirilor lunare cu Autoritatea Contractantă.

Prestatorul se asigură de o bună coordonare a echipei de implementare și implicit de facilitarea obținerii rezultatelor dorite, luând în considerare următoarele elemente:

- planificare riguroasă a activităților aferente Contractului,
- asigurarea unei comunicări eficiente (realizată în baza ședințelor interne de planificare și a informării regulate a întregii echipe responsabile cu privire la termenele limită, la aspectele

comunicate de către Autoritatea Contractantă și la alte aspecte organizatorice și administrative),

- o coordonare eficientă asigurată de către personalul auxiliar propus.

7.3. Prezentarea modului în care datele cu caracter personal vor fi prelucrate în cadrul rapoartelor conform ofertei tehnice

t33 SRL este autorizat pentru prelucrarea și protecția datelor personale conform normelor legislative aplicabile la nivel UE. Având în vedere că metodologia de evaluare necesită colectarea și utilizarea unor date cu caracter personal, t33 va prelua toate obligațiile aferente prevederilor în domeniu, în conformitate cu Regulamentul (UE) 679/2016 al Parlamentului European și al Consiliului privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date, coroborate cu măsurile de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/679, în ceea ce privește colectarea, înregistrarea, organizarea, structurarea, stocarea, adaptarea sau modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, divulgarea prin transmitere, diseminarea sau punerea la dispoziție în orice alt mod, alinierea sau combinarea, restricționarea, ștergerea sau distrugerea datelor cu caracter personal.

În vederea administrării corespunzătoare a contractului, prestatorul se va asigura de respectarea confidențialității și a regulilor referitoare la datele sensibile cu caracter personal, întrucât activitățile de colectare și analiză a datelor, specifice procesului de evaluare, vor presupune preluarea de informații cu caracter personal. De asemenea, în acest sens, ofertantul va adopta un cod de conduită intern pentru a garanta respectarea deplină a GDPR și a preveni orice risc legat de confidențialitatea informațiilor.

În plus, prestatorul va cere consimțământul pentru prelucrarea datelor cu caracter personal tuturor actorilor cheie care vor participa la metodele de evaluare prevăzute în cadrul contractului (sondaje de opinie, interviuri, focus grupuri etc). De exemplu, în cazul sondajului, acordul pentru prelucrarea datelor cu caracter personal va fi solicitat prin intermediul unei întrebări incluse la finalul chestionarului. Întrebarea va fi formulată folosind un limbaj clar, astfel încât cererea consimțământului să fie prezentată într-o formă inteligibilă și ușor accesibilă pentru grupurile țintă (ex. beneficiari ai intervențiilor programului).

7.4 Descrierea sistemului de asigurare a calității fiecărei versiuni a livrabilelor

Dezvoltarea unui sistem intern de verificare a calității livrabilelor: prestatorul implementează un sistem de asigurare a calității ce va fi implementat în toate activitățile contractului, pentru a se asigura că acestea vor contribui la atingerea obiectivelor și rezultatelor propuse. Sistemul de calitate al t33 a mai fost implementat cu succes și în cadrul altor contracte similare, acesta reprezentând o garanție că sarcinile care îi revin prestatorului vor fi realizate la un nivel ridicat de calitate.

t33 SRL, în calitate de Prestator, va asigura și va implementa un mecanism corespunzător de administrare a contractului, de control al calității livrabilelor va asigura orice alt tip de suport pe care îl consideră necesar pentru implementarea contractului. Metodologia propusă de t33 SRL are rolul de a se asigura că activitățile ce urmează a fi realizate și rezultatele ce urmează a fi obținute depășesc cerințele privind nivelul calitativ solicitat în Caietul de Sarcini.

De asemenea, t33 SRL va asigura calitatea înaltă a activităților întreprinse și a rapoartelor produse. În acest sens, t33 se angajează să urmărească un plan de calitate a procesului de evaluare, inclusiv verificările lingvistice ale calității livrabilelor.

Controlul calității se aplică în cadrul tuturor activităților contractului. În continuare, sunt detaliate un set minim de măsuri pe care prestatorul le va avea în vedere pentru asigurarea controlului calității:

- livrarea la timp a tuturor rapoartelor din cadrul contractului și a livrabilelor, cu îndeplinirea cerințelor menționate în Caietul de sarcini;
- asigurarea și urmărirea cu strictețe ca atât coordonatorii, experții cheie, cât și cei non-cheie să cunoască foarte bine și să înțeleagă cerințele regulilor și regulamentelor Uniunii Europene și a legislației românești relevante, cerințele și obiectivele Caietului de sarcini, contextul, scopul și obiectivele contractului, specificul activităților pe care urmează să le desfășoare, precum și toate responsabilitățile ce le revin conform Specificațiilor Tehnice;
- derularea de ședințe periodice de coordonare și elaborarea de sinteze;
- coordonarea și comunicarea cu Autoritatea Contractantă, prin intermediul întâlnirilor, comunicării electronice etc.;
- supervizarea și coordonarea aspectelor tehnice ale contractului și a aspectelor care țin de forma și calitatea livrabilelor, de către Responsabilul de contract;
- respectarea principiilor privind nediscriminarea, tratamentul egal și lipsa unui posibil conflict de interese astfel cum acestea sunt prevăzute în legislația națională și comunitară în acest domeniu;
- asigurarea conformității respectării regulilor de identitate vizuală;
- monitorizarea strictă a materialelor folosite în cadrul proiectului;
- asigurarea organizării evenimentelor prevăzute în cadrul contractului și a întâlnirilor solicitate de AC sau Prestator.

8. Raport tehnic de pretestare a instrumentelor de colectare a datelor

Raport pretestare

Pretestarea a fost realizată prin intermediul analizării de către experți externi a abordării metodologice generale și a modelelor de colectare a datelor: sondaj de opinie, studii de caz, panel de experți, focus grup, interviuri. În general, chestionarele au fost confirmate prin pretestare.

Acest raport conține câteva sugestii referitoare la prima versiune a *Anexei 4 – Instrumente de cercetare*, contribuind la pretestarea instrumentelor de colectare a datelor propuse de echipa de evaluare. Pretestarea a fost realizată în baza următoarelor criterii:

- **Fezabilitate.** Timpul disponibil pentru colectarea datelor este foarte limitat, iar domeniul de aplicare al activităților de colectare a datelor este unul extins. Prin urmare, instrumentele de colectare a datelor trebuie să fie foarte concentrate și să colecteze informații foarte specifice.
- **Utilitate.** Instrumentele de colectare a datelor trebuie să contribuie la oferirea de răspunsuri la întrebările de evaluare.
- **Coerență.** Instrumentele de colectare a datelor trebuie să fie concepute în conformitate cu cerințele reglementărilor UE, în special art. 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060.

Această activitate de pretestare se bazează pe experiențe anterioare de evaluare, precum și pe alte experiențe de evaluare care se desfășoară în paralel pentru evaluarea de tip mid-term review. Aceste experiențe se referă atât la România, cât și la alte țări ale UE, precum și la programe regionale și naționale.

În continuare sunt prezentate, pentru fiecare instrument propus, sugestiile formulate în urma pretestării și modalitatea în care acestea au contribuit la ajustarea/îmbunătățirea instrumentelor de evaluare propuse în cadrul temei 11.

Rezultatele pretestării **grilelor de interviu:**

Sugestii de îmbunătățire	Rezultat al pretestării
Grilă de interviu AM (interviu general) Relevanța • Se propune eliminarea întrebării nr. 1, având în vedere: ➢ informațiile deja furnizate de către AM în cadrul reuniunii de deschidere a contractului; ➢ necesitatea de a sintetiza întrebările; ➢ posibilele dificultăți ale respondenților de a furniza informații din partea părților interesate; ➢ includerea unui chestionar pentru beneficiari și a unui interviu cu reprezentanți ai părților interesate. • Se propune comasarea întrebărilor 2 și 3, chiar dacă acestea acoperă două dimensiuni și întrebări de evaluare separate.	Au fost integrate propunerile primite în întrebările finale propuse în grila de interviu pentru criteriul de relevanță.

Sugestii de îmbunătățire	Rezultat al pretestării
Grilă de interviu AM (interviu general) Coerența Întrebările 1 și 2 ar putea fi combinate, deoarece ÎE 6 se concentrează în principal pe programele regionale și sectoriale. Totuși, colectarea de informații despre PNRR este considerată relevantă.	Întrebarea 2 a fost reformulată astfel încât să reflecte mai eficient concentrarea asupra PNRR.
Este de preferat ca ordinea întrebărilor să urmărească un fir logic. Mai exact, întrebările ar trebui să fie grupate în funcție de elementele din evaluarea intermediară pe care le adresează (de ex. PNIESC, PEDS, RST, etc.) Prin urmare, prima sugestie este să se creeze o singură întrebare, combinând întrebările 3 și 5, întrebând dacă AM adoptă pentru Pilonii Europeni ai Drepturilor Sociale și PNIESC: a) instrumente ad-hoc de monitorizare sau raportare, pe lângă indicatorii programului, b) criterii specifice de selecție/evaluare ad-hoc (de exemplu, mai multe puncte pentru proiectele eficiente energetic nu doar în operațiunile sprijinite prin RSO 2.1 sau mai multe puncte pentru proiectele care vizează grupuri vulnerabile), c) adoptarea principiilor generale orizontale și a criteriilor fără a acorda puncte suplimentare (egalitatea de gen, principiile egalității de șanse etc.). Întrebarea care vizează provocările legate de recomandările Consiliului ar putea fi reformulată, astfel încât să fie mai bine adaptată conținutului Raportului de țară (disponibil aici: Raport de țară 2024 - România) și recomandărilor Consiliului (disponibile aici: Recomandările Consiliului). Conform acestor surse de date, cele mai relevante recomandări specifice de țară sunt: - Accelerarea semnificativă a implementării programelor Politicii de Coeziune și a Planului de Redresare și Reziliență, inclusiv capitolul REPowerEU, asigurând finalizarea reformelor și investițiilor până în august 2026; - Guvernanță eficientă și consolidarea capacității administrative. - În contextul evaluării de tip mid-term review, continuarea concentrării pe prioritățile agreate, luând măsuri pentru a aborda mai bine nevoile privind locuințele sociale, serviciile sociale aferente și dezvoltarea zonelor urbane mici, luând în considerare oportunitățile oferite de inițiativa Platformei Tehnologiilor Strategice pentru Europa (STEP) pentru îmbunătățirea competitivității. Prin urmare, întrebarea privind Recomandările Consiliului ar putea fi reformulată astfel: <i>Cele mai recente recomandări specifice de țară pentru România includ consolidarea capacității administrative (va exista un raport de evaluare specific pe acest subiect), locuințele sociale și servicii sociale aferente, zone urbane mici și inițiativa Platformei Tehnologiilor Strategice pentru Europa pentru îmbunătățirea competitivității.</i>	Întrebările 3 și 5 au fost comasate și reformulate. Întrebarea legată de RST a fost reformulată conform propunerii de îmbunătățire.

Sugestii de îmbunătățire	Rezultat al pretestării
- În ceea ce privește consolidarea capacității administrative, după o analiză preliminară a programului, pare că P2 și P8 vor contribui în mare măsură la acest obiectiv. Ne puteți confirma aceste rezultate preliminare? Care sunt cele mai relevante inițiative în acest sens? Există alte RSO/inițiative sprijinite de program care contribuie în mod direct la consolidarea capacității administrative? - Ați luat în considerare oportunitățile din inițiativa STEP? Vă rugăm să argumentați răspunsul. - În ceea ce privește provocările legate de locuințele sociale, analiza preliminară arată că RSO 5.1 (RCO65 - Capacitatea locuințelor sociale noi sau modernizate și RCR67 - Număr anual de utilizatori ai locuințelor sociale noi sau modernizate) contribuie explicit la atingerea acestui obiectiv. Cu toate acestea, este prevăzut un anumit tip de intervenție specifică domeniul social în cadrul RSO 2.1 (Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră)? - În ce măsură programul abordează dezvoltarea zonelor urbane mici? - Operațiunile din cadrul RSO 2.1 (Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră) și din cadrul RSO 2.8 (Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon) acoperă zone urbane mici? Ați adoptat criterii teritoriale specifice pentru a selecta zonele urbane mici? - Având în vedere discuțiile preliminare legate de posibilitatea de modificare a programului, care presupunea transferarea unor aspecte legate de infrastructura verde din RSO 2.7 în cadrul RSO 5.1 (apel de regenerare urbană), justificată inclusiv ca o consecință a interesului din teren pentru aplicațiile de proiecte și a dificultăților legate de regulile infrastructurii verzi în cadrul RSO 2.7 (extinderea zonelor opace), considerați că această propunere de modificare poate contribui într-o mai mare măsură la dezvoltarea zonelor urbane mici decât în cazul abordării inițiale avute în cadrul RSO 2.7? Această întrebare este adresată deoarece în cadrul RSO 5.1 alocarea bugetară pentru orașe, municipii și suburbii este dublă față de alocarea pentru zonele urbane funcționale, în timp ce RSO 2.7 este de așteptat să sprijine mai mult zonele urbane funcționale decât orașele, municipiile și suburbiile. În acest mod, modificarea propusă ar putea fi și mai bine fundamentată și justificată de Recomandările Consiliului.	
Grilă de interviu AM (interviu general) Eficacitatea - Se propune comasarea întrebărilor 4, 5 și 7, concentrând întrebarea către factorii pozitivi și negativi care sprijină implementarea programului și atingerea obiectivelor din cadrul de performanță al programului.	Au fost integrate propunerile primite în întrebările finale propuse în grila de interviu pentru criteriul de eficacitate.

Sugestii de îmbunătățire	Rezultat al pretestării
- Întrebările nr. 1, 3 și 5 ar putea fi combinate, concentrându-se pe „modificările pentru a alinia mai bine programul și apelurile la nevoile emergente și lecțiile învățate din implementarea programului”. Într-adevăr, discuția despre nevoi ar fi trebuit deja abordată în secțiunea de relevanță și în întrebarea despre recomandările Consiliului. În plus, reuniunea de deschidere a furnizat deja mai multe elemente. - Întrebarea nr. 4 a fost deja abordată la reuniunea de deschidere, dar ar fi bine să se obțină mai multe detalii, având în vedere că există o întrebare de evaluare separată. - Întrebările 8-10 ar putea fi combinate, considerând toate întrebările ca elemente de sprijin pentru interviu, dar nu neapărat incluse într-o întrebare dedicată. - Întrebarea nr. 11 rămâne relevantă și importantă de păstrat.	
Grilă de interviu AM (departamentul evaluare proiecte) Toate întrebările sunt relevante, iar întrebarea 1 poate fi acoperită și prin datele de monitorizare ale programului. De asemenea, reuniunea de deschidere a furnizat deja informații foarte detaliate și substanțiale. Întrebările ar putea fi concentrate pe: - Factorii pozitivi și negativi, așteptați și neașteptați, care afectează: aplicarea proiectelor, evaluarea proiectelor, contractarea proiectelor, implementarea proiectelor (combinând întrebările 2, 3, 4, 6); - Îmbunătățirile față de perioada anterioară (întrebarea curentă 5); - Motivele respingerii proiectelor (întrebarea 7); - Informațiile disponibile despre principiile orizontale (cel puțin în faza de evaluare a proiectelor), care pot fi utilizate pentru a contribui la răspunsul la ÎE 3 despre contribuția programului la Pilonul European al Drepturilor Sociale și PNIESC.	Întrebarea 1 a fost eliminată. Au fost integrate propunerile primite în întrebările finale propuse în grila de interviu pentru departamentul evaluare proiecte.
Grilă de interviu cu beneficiari ai proiectelor Întrebările 1, 2 și 4 sunt formulate prea general pentru un beneficiar. Acesta ar putea oferi informații foarte utile, dar acestea ar fi doar specifice și foarte dificil de generalizat. Propunerea este să se înceapă cu o întrebare nouă, combinând întrebările 3 și 5: (1) Vă rugăm să oferiți o scurtă prezentare a organizației dumneavoastră și motivele pentru care ați decis să aplicați în cadrul Programul Regional Nord-Vest. Considerați că tipul de cheltuieli eligibile din cadrul programului este suficient pentru a acoperi toate nevoile specifice de dezvoltare pe care proiectul dumneavoastră le abordează în regiune? (2) Toate întrebările 6, 7, 8, 9, 10, 11 pot rămâne neschimbate.	Întrebările 1, 2 și 4 au fost eliminate. Au fost integrate propunerile primite în întrebările finale propuse în grila de interviu pentru beneficiarii proiectelor.

Sugestii de îmbunătățire	Rezultat al pretestării
Grilă de interviu cu membrii CM/beneficiari ai proiectelor. Toate întrebările sunt relevante și bine formulate.	Nu au fost necesare modificări asupra grilei de interviu.

Rezultatele pretestării chestionarului pentru sondajul de opinie:

Sugestii de îmbunătățire	Rezultat al pretestării
Secțiunea "Informații generale" - Adăugarea unei linii închise (da sau nu) pentru a verifica dacă organizația a fost deja beneficiară a unui program UE în perioada 2014-2020. - Eliminarea liniei cu „Parteneri de proiect”.	Au fost integrate propunerile primite în întrebările finale propuse în secțiunea "Informații generale".
Secțiunea "Informații preliminare și relevanța proiectului" Se propune ca întrebarea 3 să aibă următoarele patru opțiuni: - nicio evoluție / schimbare: nevoia de dezvoltare pe care proiectul o adresează este la fel de relevantă ca și în faza inițială a programului; - nevoia de dezvoltare nu mai este relevantă; - nevoia de dezvoltare pe care proiectul o adresează este mai puțin relevantă decât în faza inițială; - nevoia de dezvoltare pe care proiectul o adresează este mai relevantă decât în faza inițială.	Au fost integrate propunerile primite în întrebările finale propuse în secțiunea "Informații preliminare și relevanța proiectului".
Secțiunea "Etapa de pregătire a proiectului" - Întrebarea 4 ar trebui menținută așa cum este acum. - Întrebările deschise 6, 7 și 8 sunt toate relevante și bine formulate, dar este posibil să fie dificil de generalizat pentru un sondaj structurat într-un timp limitat. - Întrebarea 5 este bine formulată, dar poate fi preferabil să se folosească o scală de evaluare bazată pe scor. Câteva exemple de reformulare: - Cum evaluați procesul de aplicare pentru finanțare? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 5, unde 1 reprezintă apreciere negativă și 5 apreciere pozitivă. - Cum evaluați gradul de claritate și completitudine a informațiilor oferite de Autoritățile programului la momentul depunerii proiectului, cu privire la cerințele care trebuiau îndeplinite? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 5, unde 1 reprezintă apreciere negativă și 5 apreciere pozitivă. - Cum evaluați timpul necesar de la momentul depunerii aplicației de finanțare până la aprobare? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 5, unde 1 reprezintă apreciere negativă și 5 apreciere pozitivă.	Au fost integrate propunerile primite în întrebările finale propuse în secțiunea "Etapa de pregătire a proiectului" și au fost renumerotate întrebările.

Sugestii de îmbunătățire	Rezultat al pretestării
<i>Secțiunea "Etapa de implementare a proiectului"</i> Întrebările 9, 11, 12, 13 sunt bine formulate și relevante pentru evaluare. Întrebările deschise 14, 15, 17, 18 sunt toate relevante și bine formulate, dar nu sunt adecvate pentru un sondaj structurat care trebuie aplicat într-un timp limitat și scurt. Prin urmare, sugestia este să fie eliminate și inclusă o întrebare deschisă: „Vă rugăm includeți recomandări pentru îmbunătățirea implementării programului pe viitor”	Au fost integrate propunerile primite în întrebările finale propuse în secțiunea <i>"Etapa de implementare a proiectului"</i> și au fost renumerotate întrebările.

Rezultatele pretestării grilei pentru studiile de caz:

Sugestii de îmbunătățire	Rezultat al pretestării
Toate întrebările de mai sus pot fi considerate ca o posibilă listă de întrebări de referință, dar structura principală a raportului (1.1, 1.2, 2.1, 2.2) ar trebui să fie păstrată, chiar dacă uneori întrebările pot fi dificil de răspuns având în vedere stadiul în care se află proiectele. Secțiunea despre rezultate ar trebui simplificată și concentrată mai mult pe situația actuală a implementării proiectului și pe rezultatele viitoare așteptate.	Au fost integrate propunerile primite și revizuită secțiunea de rezultate.

Nu au fost formulate propuneri în legătură cu structura focus grupului și a panelului de experți. Singura sugestie legată de aceste metode este ca, în cazul focus grupului, să fie redus numărul de participanți și acești să provină din rândul actorilor implicați, de preferință, în activități anterioare.

Facem astfel precizarea că *Anexa 4 – Instrumente de cercetare*, transmisă ca parte a prezentului Raport Inițial, prezintă forma finală a instrumentelor de evaluare propuse, modificate conform rezultatelor pretestării și în baza recomandărilor formulate de experții implicați în acest proces.

Raport sesiune de brainstorming

În cadrul contractului nr. 67/10.12.2024 încheiat între t33 SRL în calitate de prestator și Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, în calitate de Beneficiar și Autoritate de Management pentru Programul Regional Nord-Vest 2021-2027, având ca obiect *"Servicii de consultanță în evaluarea priorităților de investiții aferente Programului Regional Nord-Vest 2021-2027"*, a fost organizată o sesiune de brainstorming în data de 13 decembrie 2024.

Rolul sesiunii de brainstorming a fost de a clarifica aspectele tehnice privind abordarea raportului de evaluare de tip mid-term review, precum și de a colecta informații despre nevoile de reprogramare de la nivelul Autorității de Management pentru Programul Regional Nord-Vest 2021-2027. De asemenea, brainstorming-ul a reprezentat primul pas în procesul de colectare a datelor, în vederea rafinării și definitivării abordării metodologice propuse de t33 SRL în cuprinsul ofertei tehnice, activitatea fiind desfășurată anterior elaborării prezentului Raport Inițial.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

La această întâlnire au participat: Expertul evaluare program din partea Autorității de Management și reprezentanții prestatorului.

Această întâlnire a fost organizată pentru a colecta informații cu privire la stadiul implementării programului, fezabilitatea aplicării metodelor de evaluare propuse în oferta tehnică, prin raportare la stadiul implementării, înțelegerea modului în care vor fi abordate întrebările de evaluare definite pentru evaluarea de tip mid-term review a PR NV. Astfel, pentru fiecare întrebare de evaluare au fost dezbătute criteriile de apreciere, prin raportare la nevoile AM PR NV și a fost realizată corespondența cu secțiunile aferente structurii MTR sugerată de către MIPE. În cadrul întâlnirii s-a stabilit ca structura raportului de evaluare solicitată prin Caietul de Sarcini să fie completată cu aceste noi elemente. Nu în ultimul rând, a fost discutată modalitatea de prelucrare a datelor și indicatorilor aferenți proiectelor finanțate la nivelul PR NV, astfel încât evaluatorii să știe care sunt datele pe care le pot utiliza în procesul de evaluare, fiind totodată desfășurată o sesiune de lucru cu personalul ADR Nord-Vest, care a avut ca scop vizualizarea informațiilor prelucrate la nivelul platformei Cortex, care ar putea sprijini evaluarea.

Concluziile sesiunii de brainstorming au facilitat procesul de definitivare a abordării metodologice propuse în cuprinsul prezentului raport, ținând cont de faptul că aplicarea metodelor cantitative și calitative de colectare a datelor care presupun implicarea beneficiarilor proiectelor, dețin o relevanță redusă în contextul evaluării de tip mid-term review .

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

9. Anexe

Anexa 1. Bibliografie

Anexa 2. Fișe ale recenziei literaturii de specialitate

Anexa 3. Logica de intervenție și teoria schimbării

Anexa 3.1. Logica de intervenție

Anexa 3.2. Teoria schimbării

Anexa 4. Instrumentele de cercetare, inclusiv formatul cadrulul aferent studiilor de caz